

ÅRSREDOVISNING 2015
FORMAS, FORSKNINGSRÅDET
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

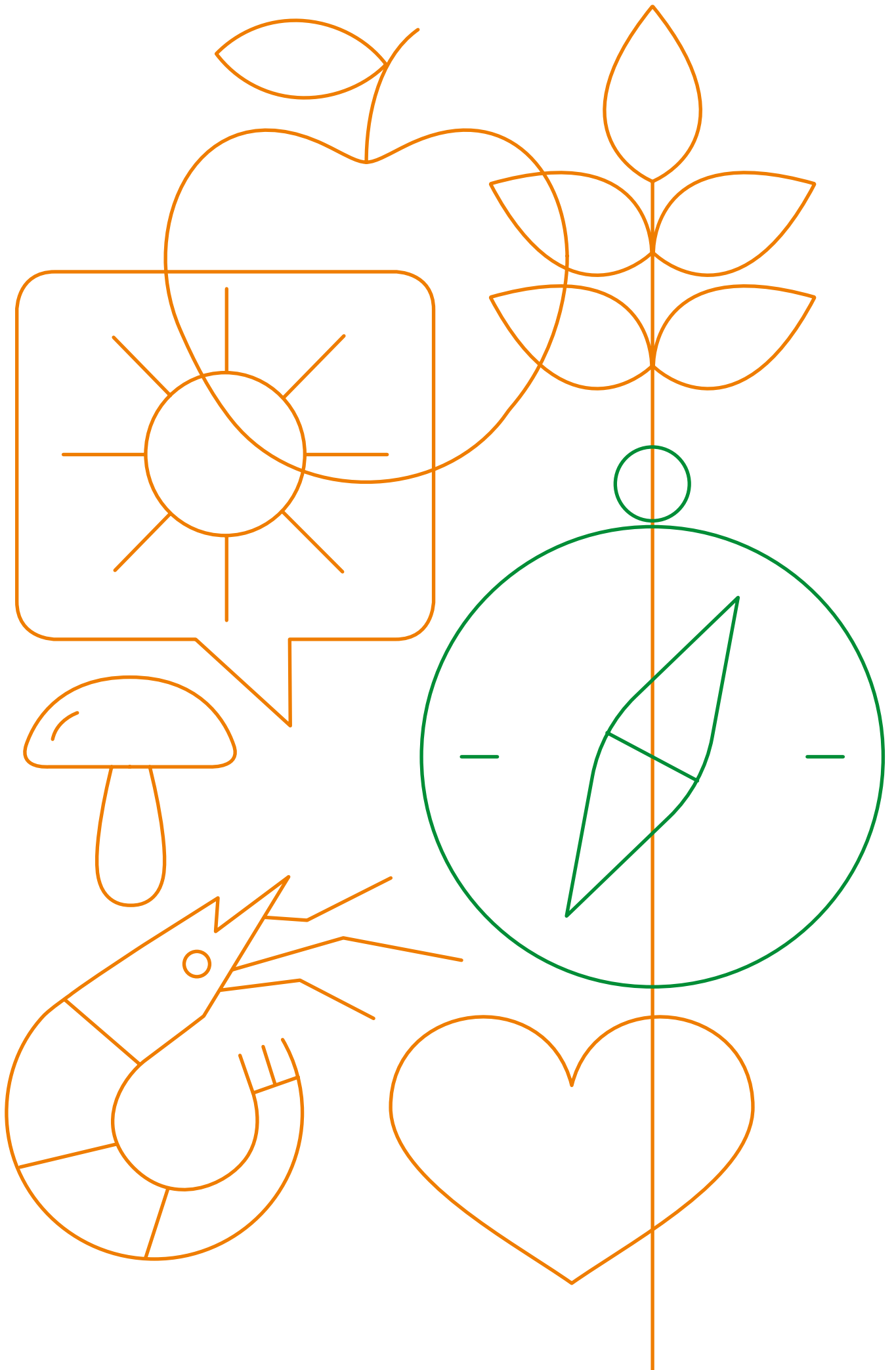

Årsredovisning 2015
Dnr 922-2015-1963
Rapport R1:2016
ISBN: 978-91-540-6089-4
Grafisk design: Lupo Design
Tryck: februari 2016, TMG Sthlm, Stockholm

Innehåll

Generaldirektörens förord	5
Om Formas	9
Forskningsstöd	13
Formas årliga öppna utlysning	16
Formas riktade utlysningar	22
<i>Riktade utlysningar initierade av Formas</i>	24
<i>Riktade utlysningar till följd av regeringsuppdrag</i>	27
<i>Riktade utlysningar inom EU-samarbeten där Formas deltar</i>	28
Utbetalade forskningsmedel under 2015	33
<i>Utbetalade medel till tidigare beviljade projekt</i>	34
<i>Nationell samverkan</i>	40
<i>Internationell samverkan</i>	45
Forskningskommunikation	51
Utlysningar inom kommunikation	51
Seminarier, konferenser och dialogtillfällen	51
Rapporter och andra publikationer	53
Digitala kanaler	54
Utvärdering, analys och strategiutveckling	57
Underlag till propositionen om forskning, innovation och högre utbildning	58
Övriga regeringsuppdrag	59
Organisation	67
Finansiell redovisning	71
Resultaträkning	71
Balansräkning	72
Redovisning mot anslag	73
Redovisning mot bemyndiganden	74
Tilläggsupplysningar och noter	80
Sammanställning över väsentliga uppgifter	87

General- direktörens förord

I september 2015 enades världens länder om 17 mål för hållbar utveckling – ekonomiskt, ekologiskt och socialt. Målen är globala och sträcker sig fram till 2030, varför arbetet med att uppfylla målen benämns Agenda 2030. Beslutet i FN var resultatet av en flerårig process som förutom regeringar och andra offentliga aktörer också inkluderat det civila samhället, näringslivet och akademien. Ett viktigt förberedande steg var den överenskommelse kring finansiering som träffades i Addis Abeba i juli. Och ett avgörande beslut för att nå målen – och då inte minst mål 13 *Bekämpa klimatförändringarna* – togs i Paris i december när ett nytt globalt klimatavtal antogs. Genom dessa möten och beslut kommer 2015 att gå till historien som året då världens ledare enades om en gemensam agenda för framtiden. Denna ska nu genomföras där utbildning, forskning, utvecklingsarbete och innovationer är viktiga förutsättningar för att lyckas. Formas – Forskningsrådet för hållbar utveckling – är en viktig aktör för att finansiera väsentliga delar av denna forskning i Sverige, forskning som är

av högsta vetenskapliga kvalitet och av relevans för rådets ansvarsområden: miljö, areella näringar och samhällsbyggnad.

Året på Formas präglades av utvecklingsarbete för den årliga öppna utlysningen och flera kommande riktade utlysningar, samt arbete med ett antal större regeringsuppdrag och förberedelser för det nya ansöknings- och ärendehanteringssystemet Prisma. Det internationella arbetet har varit omfattande, inte minst med att utarbeta strategier och program för samt planera och utveckla flera kommande gemensamma utlysningar.

Utgångspunkten för utvecklingsarbetet för den årliga öppna utlysningen har varit de konkreta förslag som lämnats av en oberoende observatör som granskade 2014 års utlysning. Förändringarna innebär bland annat att ansökningarna nu bereds i en enklare och mer transparent process i ett steg mot ett tidigare mer komplicerat tvåstegsförfarande. Genom administrativa åtgärder, som att varje forskare endast får ha ett pågående projekt i den öppna utlysningen och att beredningsgrupperna

får ett riktvärde för projektbidragets genomsnittliga storlek, har beviljandegraden kunnat höjas till 15 procent från 9 procent 2014. En beviljandegrad på lägst denna nivå är, enligt min mening, en förutsättning för att undvika alltför stort inflytande att slumpen avgör vem som får medel och för att kunna rättfärdiga en omfattande bedömningsprocess.

Under året gjordes större riktade utlysningar avseende hållbart samhällsbyggande samt skogsråvara och biomassa. Beslut avseende dessa utlysningar kommer att tas under 2016. I EU-samarbetet gjordes utlysningar avseende hållbara ekosystemtjänster, djurvälstånd, marin bioteknologi och mikroplaster i haven. Formas hade ingen egeninitierad riktad utlysning 2015. Detta därför att omfattningen av fria medel för nya utlysningar var begränsad vid tidpunkten när budgeten för nya utlysningar 2015 beslutades. Formas forskarråd valde då att prioritera den öppna utlysningen för att kunna höja dess dittills mycket låga beviljandegrad. Det beror dessutom på att det under 2015 redan fanns en balanserad

portfölj av riktade utlysningar initierade av regeringen och inom ramen för det internationella samarbetet. Inom det senare deltog Formas för första gången i en global Belmont Forum utlysning om *Climate Predictability and Inter-Regional Linkages*. Under 2015 har Formas också identifierat och utvecklat områden för riktade utlysningar med början under 2016. Formas egna utlysningar handlar om urbaniseringens utmaningar och möjligheter samt om hållbar livsmedelsproduktion och konsumtion, medan ett område för en gemensam utlysning med Vetenskapsrådet och Sida är *Sustainability and resilience – Tackling climate and environmental changes*.

Formas underlag till regeringens kommande proposition om forskning, innovation och högre utbildning tar sin utgångspunkt i de globala hållbarhetsmålen och behovet av fortsatt kunskapsuppbyggnad. Formas konstaterar att det behövs ytterligare medel både till utlysningar där forskarna fritt väljer område och frågeställning och till större riktade satsningar inom livsmedel, klimatförändringar och urbanisering.

Formas – Forskningsrådet för hållbar utveckling – är en viktig aktör för att finansiera väsentliga delar av denna forskning i Sverige, forskning som är av högsta vetenskapliga kvalitet och av relevans för rådets ansvarsområden: miljö, areella näringar och samhällsbyggnad.

Behovet av infrastruktur till stöd för forskning för hållbar utveckling lyfts fram liksom behovet av ökat nyttiggörande där en särskild funktion inom Formas för evidensbaserade synteser är en viktig komponent. Särskilda regeringsuppdrag avseende giftfri miljö, ekosystemtjänster och en delrapport om växtskydd lämnades också under 2015.

Formas webbtidning Extrakt har fortsatt att utvecklas under 2015 och vann Svenska Publishing-Priset i kategorin Journalistik. Under året publicerades en titel *Kan vi tackla det nya klimatet?* i pocketbokserien Formas Fokuserar. Formas arrangerade och deltog i ett stort antal seminarier i Almedalen och under hösten inleddes återkommande öppna frukostmöten där aktuella ämnen med anknytning till forskning till stöd för hållbar utveckling tas upp för diskussion.

Under året har Formas förberett övergången till ansöknings- och ärendehanteringssystemet Prisma, som används fullt ut från och med årsskiftet. Verksamhetsutvecklingen har fortsatt under 2015 men inte i den takt som varit önskvärd,

vilket också framkom i medarbetarundersökningen. Tydligare mål, bättre planering, utökad internkommunikation och ledarskapsutveckling är prioriterade områden under 2016.

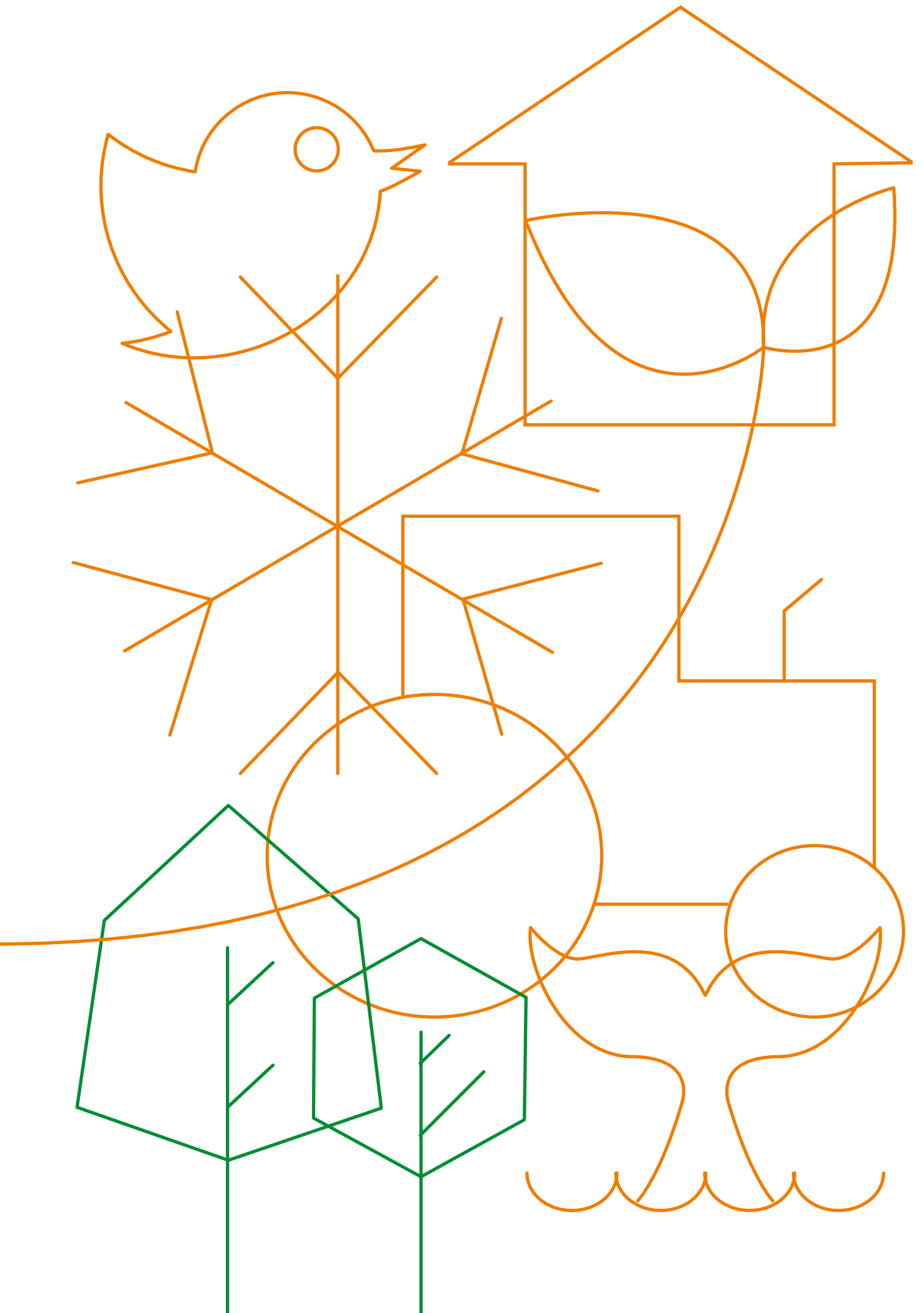
Jag vill rikta mitt varma tack till Formas forskarråd och inte minst de ledamöter som lämnade vid årsskiftet efter sex eller tre år i rådet. Jag riktar mig särskilt till Lars-Erik Liljelund som varit forskarrådets ordförande under sex år. Lars-Eriks unika kunskap och erfarenhet både av arbete för en hållbar utveckling och forskningsfinansiering i kombination med klokskap och ett gott humör har betytt mycket för Formas position och utveckling. Ett tack också till alla ledamöter i olika berednings- och expertgrupper som hjälpt oss att identifiera de bästa ansökningarna eller fullgöra våra regeringsuppdrag. Slutligen tack till Formas medarbetare som efter hårt arbete har sett till att vi med god kvalitet kunnat fullgöra våra arbetsuppgifter till stöd för forskning för en hållbar utveckling.

Stort tack till er alla!

STOCKHOLM
FEBRUARI 2016

Ingrid Petersson
Generaldirektör

Om Formas

Formas har till uppgift att främja och stödja grundforskning och behovsmotiverad forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Den forskning som stöds ska vara av högsta vetenskapliga kvalitet och relevans för rådets ansvarsområden. Formas får också finansiera utvecklingsverksamhet i begränsad omfattning.

Formas är ett statligt forskningsråd under Miljö- och energidepartementet. Verksamheten kan delas in i tre delar – forskningsstöd, strategi och analys samt forskningskommunikation. Stöd till forskning finansierades 2015 av ett anslag från Miljö- och energidepartementet och ett från Näringsdepartementet, sammanlagt drygt 1,2 miljarder kronor. Formas förvaltning finansierades av anslag från Miljö- och energidepartementet med 55 miljoner kronor.

Formas uppdrag och roll i forskningsfinansieringssystemet

Formas uppdrag från regeringen är att främja och stödja forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggande och det som håller samman dessa tre områden är att Formas verkar för hållbarhet – ekonomiskt, ekologiskt och socialt. Formas verksamhet spänner över hela spektrumet från grundläggande forskning till innovation och nyttiggörande. Forskningen som finansieras är av högsta vetenskapliga kvalitet samt av samhällsrelevans för rådets ansvarsområden.

Formas roll och breda spännvidd i de olika typer av forskning som stöds, samt den tematiska och därmed tvärvetenskapliga,

snarare än disciplinära, verksamhetsinriktningen ställer stora krav på ett omfattande beredningsarbete. Många olika kompetenser behövs för att bedöma inkomna ansökningar i varje tematisk beredningsgrupp inom Formas breda portfölj av utlysningar som behövs för att kunna stödja både behovs- och utmaningsdriven forskning och forskarinitierad forskning inom rådets ansvarsområden. Det breda synfältet ger fördelar, såsom varierande verksamhetsskärningar och disciplinkopplingar, i enlighet med de behov som finns för att kunna angripa olika tematiska och sektorsövergripande forskningsfrågor, samt möjlighet till såväl överblick som fördjupning och specialisering inom flera olika områden. Det innebär också utmaningar i att få rätt kompetenssammansättning och den kritiska massa inom varje kompetensområde som behövs för ett högkvalitativt beredningsarbete.

I Formas uppdrag ingår även att kommunicera om forskning och bidra till att popularisera den forskning som rådet finansierar. Detta görs bland annat genom webbtidningen Extrakt, finansiering av kommunikationsprojekt och utgivning av populärvetenskapliga böcker i serien Formas Fokuserar. Nyttiggörande av

forskningsresultat är en viktig aspekt av Formas uppdrag och verksamhet. Detta sker delvis genom kommunikation men även i rådets arbete inom finansiering, strategi, utvärdering och analys.

Utöver Formas finns två statliga forskningsråd: Forte (Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd) och Vetenskapsrådet, samt en innovationsmyndighet, Verket för innovationssystem, Vinnova. Forte har en struktur som liknar Formas och fokuserar på hälsa, arbetsliv och välfärd. Vetenskapsrådets verksamhet inriktas främst på att stödja grundforskning inom alla discipliner, medan Vinnovas huvudfokus är innovationer och konkurrenskraft.

Formas forskarråd

Vid Formas finns ett forskarråd, som är ett särskilt beslutande organ. Rådet beslutar om fördelning av Formas anslag till forskning och utvärdering, fattar strategiska beslut om forskningens inriktning och beslutar om riktlinjer för medelsfördelningen. Av rådets

tretton ledamöter är sex ledamöter utsedda av regeringen och sju ledamöter av forskarsamhället genom ett särskilt elektorsval vid universitet och högskolor.

Formas genomförde under 2015 en utvärdering av hur forskarrådets ledamöter ser på sitt arbete inom rådet. Där framkom att rådet i stort var mycket nöjda men att det finns vissa utvecklingsområden, såsom arbetet med forskningsstrategier och mål, ledamöters egen aktivitet i sammanträden, omvärldsbevakning samt informationsgivning mellan sammanträden.

Regeringen beslutade under 2015 att ändra antalet ledamöter i rådet. Tidigare hade ledamöterna i rådet, förutom ordföranden och generaldirektören, personliga ersättare som hade rätt att vara med vid rådets sammanträden. I praktiken innebar detta att vid rådets sammanträden deltog drygt 20 ledamöter. Från januari 2016 består rådet som tidigare av 13 ordinarie ledamöter, däremot finns det inte längre några ersättare.

Bild till vänster: Sverker Molander, Chalmers tekniska högskola, har under 2012–2015 lett ett projekt att öka tillgången på el i Tanzanias landsbygd med förnybar energiteknik.

Bild nedan: Fredrik Lundvall, Kungliga tekniska högskolan (KTH), forskar om att göra fibrer av råvara från träd och få detta närmare industriell produktion. Cellulosa-fiberna är tänkt att ersätta bomull och glasfibrer, vilket ger stora miljöfördelar.

Foto: Gabriel Gustafsson och DESY/
Eberhard Reimann

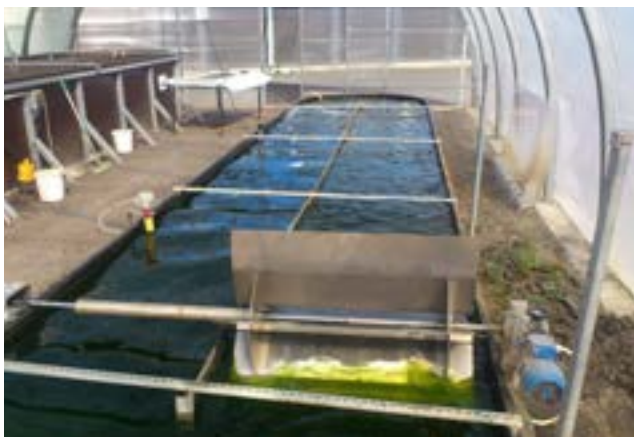
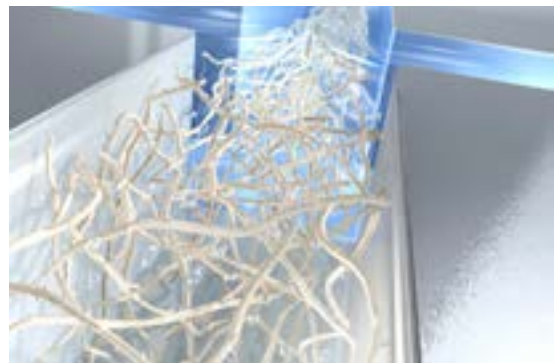
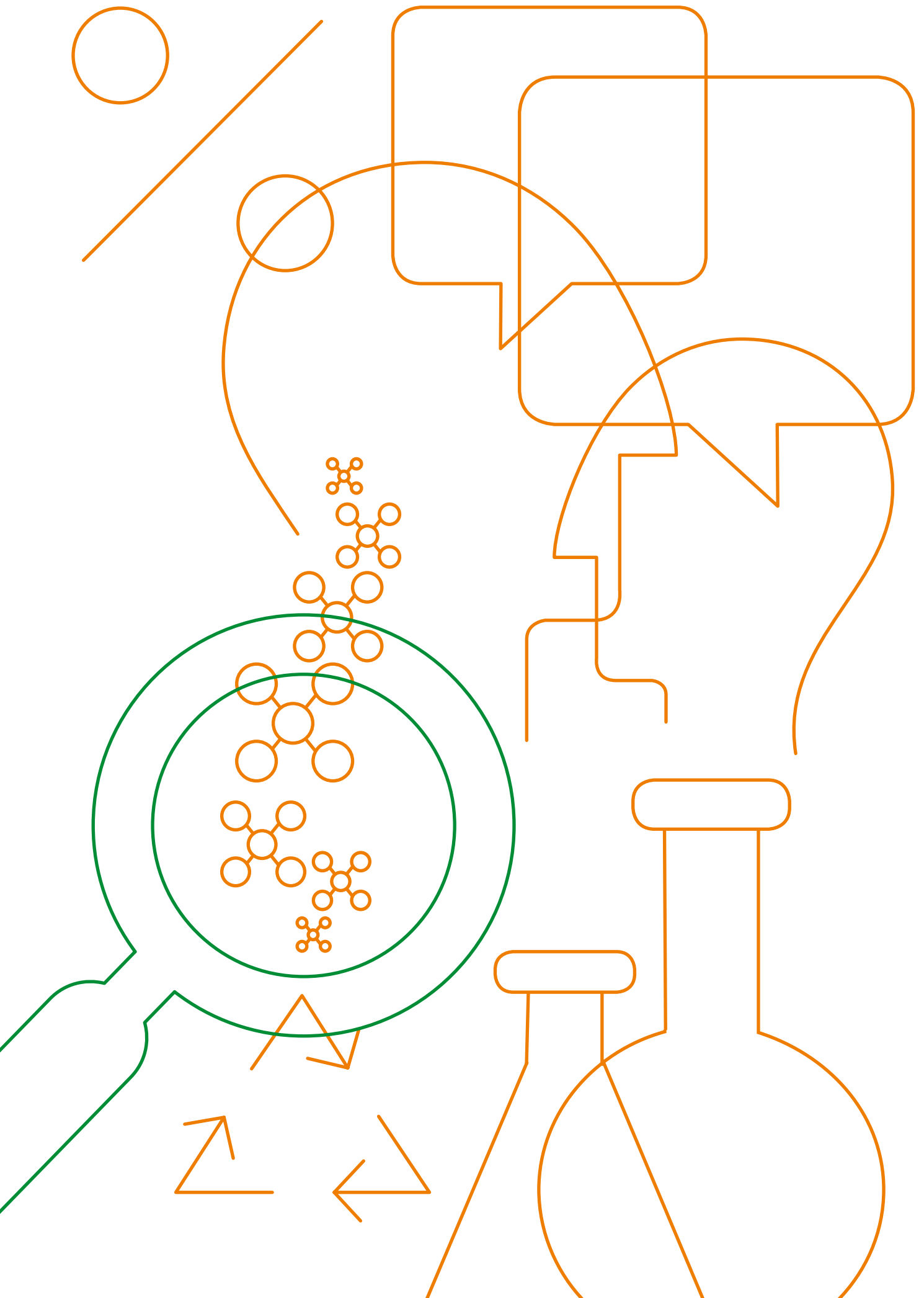

Bild ovan och till vänster: Christine Funk, Umeå universitet, leder projektet för att få alger att rena vatten och samtidigt producera biomassa.

Foto: Francesco Gentili och
Thomas Kieselbach

Forskningsstöd

I Formas utlysningar söker forskare medel i konkurrens. Formas olika typer av utlysningar kan delas in i två huvudkategorier: **den årliga öppna utlysningen** som innefattar Formas alla ansvarsområden, samt olika tematiskt **riktade utlysningar** inom olika områden. Formas avsätter också medel till samfinansierad forskning i både nationell och internationell samverkan med andra forskningsfinansiärer.

Den årliga öppna utlysningen är indelad i tre delar: forsknings- och utvecklingsprojekt, forsknings- och utvecklingsprojekt för framtidens forskningsledare samt mobilitetsstöd för unga forskare. År 2015 finansierade 41 procent av Formas totala forskningsanslag tidigare beviljade projekt inom Formas årliga öppna utlysningar.

De riktade utlysningarna omfattar tematiskt avgränsade områden med särskilt angelägna utmaningsdrivna och sektorsdrivna forsknings- och kunskapsbehov. Dessa utlysningar kan initieras av regeringen, exempelvis genom uppdrag i regleringsbrevet, eller av Formas. En del av de riktade utlysningarna genomförs i samverkan med andra finansiärer nationellt eller internationellt. Samverkan med andra forskningsfinansiärer sker även i form av kunskapsöversikter, strategier eller program. Formas deltar dessutom i flera andra finansiärers bidragsfördelade kommittéer och har en omfattande internationell samverkan.

Formas arbetar för att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och

näringslivets konkurrenskraft. Detta säkerställs genom Formas kombinerade portfölj av olika typer av utlysningar.

Formas stödjer projekt med olika bidragsbelopp och stödperioder. För att vända en kraftigt nedåtgående trend i både antal beviljade projekt och beviljandegrad inom den årliga öppna utlysningen beslutade Formas forskarråd att begränsa de beviljade projektens genomsnittliga storlek till en miljon kronor per år i 2015 års öppna utlysning, såsom beskrivs närmare nedan i kapitlet om Formas årliga öppna utlysning, sektion Beviljandegrad. Inom de riktade utlysningarna är dock storleken på medelprojekten fortsatt betydligt större än i den öppna utlysningen, oftast mer än dubbelt så stora. Detta gäller inte minst i utlysningar där också samfinansiering från näringsliv och andra relevanta samhällsaktörer efterfrågas och finns för de beviljade projekten.

Sammantaget över alla typer av utlysningar har Formas fortfarande genomsnittligt höga bidragsbelopp och projektperioder på upp till fem år för vissa utlysningar. Bra förutsättningar för unga forskare att få stöd upprätthålls genom särskilda delutlysningar som endast kan sökas av yngre forskare inom den årliga öppna utlysningen (delutlysningarna

Formas ansökningar bedöms utifrån forskningens vetenskapliga kvalitet och relevans för samhället. I bedömningen av projektets samhällsrelevans ingår både frågeställningens möjliga nytta och hur forskningen och dess resultat ska kommuniceras.

mobilitetsstöd samt forsknings- och utvecklingsprojekt för framtidens forskningsledare) och i vissa riktade utlysningar (som 2015 års stora riktade utlysningar för biobaserad samhällsekonomi och hållbart samhällsbyggande).

Ansökan om forskningsbidrag och beredning av forskningsansökningar sker elektroniskt i Formas registrerings-, ansöknings- och projekthanteringssystem – Fraps. Uppgifter om forskningsprojekt, forskare och övriga data registreras, vilket möjliggör statistiksammanställningar över forskningssatsningar, antal sökta och beviljade projekt, åldersfördelning, kön, anställningar, med mera.

Tillsammans med Vetenskapsrådet och Forte har Formas utvecklat ett nytt gemensamt system för hantering av forskningsbidrag- och övriga ärenden – Prisma. Vetenskapsrådet och Forte använder systemet sedan årsskiftet 2014/2015 och Formas har från och med årsskiftet 2015/2016 övergått till systemet. Utvecklingsarbetet och införandet av Prisma har under 2015 tagit betydande resurser i anspråk, både vad avser personal och andra kostnader. Under 2015 har myndigheternas gemensamma organisation för Prisma setts över och förtydligats.

Vetenskaplig kvalitet och relevans

Projektansökningar till Formas bedöms av beredningsgrupper som består av både sakkunniga med hög vetenskaplig kompetens och av företrädare för samhälle och näringsliv. De sakkunniga är till stor del aktiva utomlands. Inkomna ansökningar bedöms utifrån vetenskaplig kvalitet och hur projektet planeras bidra till nyttiggörande av forskningsresultat, utvecklade metoder och/eller rekommendationer från forskningen i olika delar av samhället. I bedömningen av den vetenskapliga

kvaliteten ingår hur frågeställningen och forskargruppen förhåller sig till den internationella forskningsfronten. När det gäller bedömningen av projektets samhällsrelevans ingår både hur frågeställningen kan nyttiggöras på kortare eller längre sikt och hur projektets resultat kommer att kommuniceras med relevanta användare för det aktuella forskningskedet (grundforskning eller mer tillämpad forskning).

I varje beredningsgrupp ingår 15–20 ledamöter, där majoriteten är aktiva forskare och övriga representerar olika möjliga användare av forskningsresultat. Ledamöterna har tillsatts så att de ska kunna bedöma ansökningar inom Formas ansvarsområden – både med avseende på vetenskaplig kvalitet och relevans för samhället.

Den tematiska indelningen av och den breda kompetens som finns i beredningsgrupperna säkerställer att även ämnesövergripande forskningsansökningar får kvalificerade bedömningar. Efter beredningsgruppernas granskning lämnar de förslag på vilka projekt som bör beviljas. Förslaget presenteras för Formas forskarråd, som fattar beslut om vilka projekt som tilldelas forskningsmedel.

Forskningens relevans

Ansökningar till Formas bedöms generellt utifrån fem kriterier, där tre är vetenskapliga och två handlar om projektets relevans. Relevanskriterierna kriterier handlar dels om projektets möjliga samhällsnytta och dels om projektets kommunikation av forskningen med relevanta intressenter och möjliga forskningsanvändare.

Samma huvudkriterier för att bedöma ansökningar används både för Formas årliga öppna utlysning och för tematiskt riktade utlysningar. För att stödja forskarna

i arbetet med projektrelevansen har Formas i samband med riktade utlysningar arrangerat inspirationsseminarier. Syftet har bland annat varit att ge forskarna möjlighet att möta representanter från näringsliv och offentlig sektor för att ta del av deras behov av kunskap. Ett syfte har också varit att etablera kontakter för forskningssamverkan och kommunikation av forskningen och dess resultat.

Ämnesövergripande forskning

Formas har i uppdrag att ta initiativ till och stödja ämnesövergripande forskning. Både i den årliga öppna utlysningen och de riktade utlysningarna bereds därför ansökningarna i tematiskt indelade och mångvetenskapliga beredningsgrupper. Dessa är problemorienterade och brett definierade för att täcka Formas tre ansvarsområden i den öppna utlysningen och det problemområde som är i fokus i varje riktad utlysning. I beredningsgrupperna finns därför kompetens att bedöma både interdisciplinär forskning (över disciplinräns) och transdisciplinär forskning (gränsöverskridande mellan forskning och samhället). Den begränsade medelstorleken på projektbidrag i den årliga öppna utlysningen medför att den ämnesövergripande forskningen kan bli relativt begränsad i dessa projekt. Formas riktade utlysningar ger betydligt bättre förutsättningar att anpassa både projektstorlek och projektlängd till de större behov som typiskt finns för ämnesövergripande forskningsprojekt. Genom tidigare nämnda inspirationsseminarier för de riktade utlysningarna bidrar också Formas till att sammanföra forskare från olika discipliner med möjliga användare i olika delar av samhället.

Forskningsetik

Inom flera av Formas ansvarsområden förekommer studier som rör människor, djur och växter. Frågorna kan avse olika metoders tillämpning där såväl människors integritet som djurs välbefinnande kan beröras, eller där enskilda arter eller

ekosystem kan hotas. Forskare som söker bidrag hos Formas ska alltid redovisa vilka etiska frågor som berörs och hur de kommer att hanteras i forskningsarbetet.

Etiska frågor i samband med beredning av projektansökningar omfattar också jävsförhållanden. I riktlinjerna för beredningsprocessen, som finns formulerade i Formas handbok, regleras hur jävsfrågor ska hanteras med hänsyn till beredningsgruppernas ledamöter. I dessa riktlinjer anges bland annat att ledamot i en beredningsgrupp inte får söka projektbidrag med en ansökan som ska granskas av den egna beredningsgruppen. För att minimera uppkomna jävssituationer anlitar Formas också till stor del vetenskapligt sakkunniga från andra länder än Sverige.

Genusperspektiv

Formas ska enligt myndighetens instruktion verka för att genusperspektiv får genomslag i forskningen. De sökande uppmanas därför att i tillämpliga fall inkludera genusaspekter i det beskrivna forskningsprojektet. Av Formas bedömningskriterier för ansökningar framgår att även socioekonomisk och etnisk tillhörighet samt andra sociala aspekter ska inkluderas i frågeställningen när det är relevant för forskningen.

Jämställdhet

Alla inkomna ansökningar om projektbidrag ska behandlas och bedömas utifrån samma grunder oavsett den sökandes kön. En jämn könsfördelning bland beredningsgruppernas ledamöter förväntas bidra till att uppnå detta mål.

Hänsyn tas till jämställdhet mellan kvinnor och män genom att alla inkomna ansökningar om projektbidrag behandlas och bedöms utifrån samma grunder oavsett den sökandes kön.

I beredningsgrupperna 2015 var andelen män 50 procent och andelen kvinnor 50 procent. Motsvarande fördelning 2014 var 55 procent män och 45 procent kvinnor. Frågan om jämställdhet ingår även som en obligatorisk del i Formas årligt återkommande utbildning av beredningsgruppsledamöter.

Enligt riktlinjerna för beredningsgruppernas arbete får ingen diskriminering ske på grund av kön. Ansökningarnas kvalitet ska avgöra vilka sökanden som beviljas medel. Om två eller fler ansökningar bedöms ha lika kvalitet ska den sökande som tillhör underrepresenterat kön ges företräde.

Formas årliga öppna utlysning

Utvecklingsarbete

Under 2015 har den årliga öppna utlysningen utvecklats baserat på de förändringsförslag som en oberoende observatör av utlysningen gav i sin rapport till Formas i slutet av 2014. I enlighet med rapportens förslag och efter beslut av Formas forskarråd infördes i 2015 års öppna utlysning ett enstegsförfarande i ansökningsberedningen (i stället för tidigare beredning i två steg) samt ett bedömningssystem med endast en poängskala (i stället för tidigare en kombination av två olika graderingssystem och ett rankingssystem).

Granskningsrapporten efterfrågade också tydliggörande av rollerna som ordförande, vice ordförande, rapportör och ansvarig forskningssekreterare från Formas i beredningsprocessen. I Formas utvecklingsarbete för 2015 års utlysning och dess beredningsprocess ingick därför att tydliggöra och vidareutveckla de befintliga skriftliga instruktionerna för dessa olika roller, samt att på andra sätt arbeta med rollernas funktionalitet genom utbildningar. I detta arbete tydliggjordes att ordförande och vice ordförande har ansvar för kvalitetssäkringen och modereringen av beredningsmötena samt för kvalitetssäkringen av de yttranden som går ut till de sökande. Rapportörer i

beredningsprocessen instruerades bättre om sin roll att formulera dessa yttranden på basis av betygssättning och diskussioner på beredningsmötena. Ansvariga forskningssekreterare från Formas instruerades bättre om sin roll att agera som stöd för ordförande och vice ordförande. För att säkerställa ordförandens och vice ordförandes neutralitet i beredningsprocessen och vid beredningsmötena beslutade Formas forskarråd också att ordförande och vice ordförande inte själva ska bedöma ansökningar i beredningsprocessen, i enlighet med den oberoende observatörens förslag.

Den årliga öppna utlysningen har de senaste åren haft en kraftigt nedåtgående trend i både antal beviljade projekt och beviljandegrad. Trenden har inneburit att allt färre projekt har kunnat finansieras och allt fler excellenta projekt har fått avslag. Den minskande beviljandegraden har också inneburit en ökande grad av slumpmässighet i urvalet av beviljade projekt från de betydligt fler excellenta projekten. Utvecklingsarbetet för den årliga öppna utlysningen har därför även inriktats på att vända den negativa trenden.

Tillgängliga medel

I den årliga öppna utlysningen 2015 fördelades totalt 614 miljoner kronor till nya projekt under 2016–2019 inom de tre delutlysningarna: forsknings- och utvecklingsprojekt, forsknings- och utvecklingsprojekt för framtidens forskningsledare och mobilitetsstöd. De senare två delutlysningarna är inriktade på och kan endast sökas av yngre forskare. Projektstöden fördelades med 204 miljoner kronor för 2016, 204 miljoner kronor för 2017, 196 miljoner kronor för 2018 och tio miljoner kronor för 2019.

Antal beviljade projekt och beviljandegrad

Inom den årliga öppna utlysningen ökade projektens storlek under de senaste åren betydligt snabbare än motsvarande ökning i tillgängliga forskningsmedel, samtidigt som antalet inkomna ansökningar låg på

Forskaren Johan Dicksved är en av forskarna i projektet Inverkan av tidig kolonisering av tarmflora på födosöksbeteende hos gris – Studie av mikrobiota-tarm-hjärn-axeln. Projektet beviljades 3,4 miljoner kronor i 2015 års öppna utlysning. Projektet leds av Professor Jan-Erik Lindberg, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).

Foto: Malin Alm

en relativt stabil nivå. Detta ledde till att allt färre projekt kunde beviljas bidrag och att beviljandegraden gick kraftigt ned i denna utlysningens form. För att vända trenden införde Formas redan 2014 en begränsning av den arbets-tidsandel som en sökande kunde söka finansiering för. Denna ändring kunde begränsa men inte vända den nedåt-gående trenden. Under 2015 infördes därför ytterligare begränsningar: en sökande kan nu endast ha ett pågående projekt och den genomsnittliga projektstorleken ska vara en miljon kronor per år i den öppna utlysningen. Den senare begränsningen omfattar inte mobilitetsstöden för unga forskare, där projektstorleken bestäms på annat sätt (baserat på rimliga mobilitetskostnader och där den genomsnittliga projektstorleken redan tidigare låg på runt en miljon kronor per år).

De genomförda ändringarna har ökat beviljandegraden för projekt i den årliga öppna utlysningen, som för 2015 blev totalt 15 procent (9 procent 2014).

Det innebär att totalt 207 projekt kunde beviljas 2015 jämfört med 116 beviljade projekt 2014. I tabell 1 finns resultaten fördelat på de tre delutlysningarna. Trots de höjda beviljandegraderna och det ökade antalet beviljade projekt har många excellenta projekt ändå inte kunnat finansieras i den öppna utlysningen. För att bättre stödja såväl kvalitet som förnyelse och mångfald i forskningen är det viktigt att fortsätta öka antalet beviljade excellenta projekt.

Av ansökningarna till 2015 års utlysning hade 43 procent en kvinna som huvudsökande, med en variation från 34 till 60 procent i de olika beredningsgrupperna. Av projekten som beviljades medel gick 47 procent till projekt med kvinnor som huvudsökande, med en variation från 28 till 84 procent i de olika beredningsgrupperna.

Statistiken som redovisas nedan bygger på uppgifter från Formas system för ärendehantering och ekonomi. Antal ansökningar som redovisas avser handlagda ansökningar, således inkluderas inte ansökningar som i ett tidigt skede av beredningsprocessen har återtagits av sökande eller avvisats av Formas med hänvisning till formella fel eller att ansökan låg utan för Formas ansvarsområden.

Tabell 1. Uppgifter om ansökningar, sökta och beviljade medel (tusental kronor), beviljandegrader samt genomsnittlig projektstorlek (tusental kronor) i Formas årliga öppna utlysningar 2011–2015.

Den högre beviljandegraden och lägre genomsnittliga projektstorleken under 2015 är resultatet av ett ställningstagande från forskarrådet. Ställningstagandet bottnar i en ambition att möjliggöra finansiering av ett större antal projekt.

	Årliga öppna utlysningen – samtliga delutlysningar								FoU			FoU för unga forskare				Mobilitets- stöd				
	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljandegrad – ansökningar	Sökta medel (tkr)	Beviljade medel (tkr)	Beviljandegrad – medel	Sökt projektstorlek i genomsnitt (tkr)	Beviljad projektstorlek i genomsnitt (tkr)	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljandegrad – ansökningar	Beviljade medel (tkr)	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljandegrad – ansökningar	Beviljade medel (tkr)				
2015	1 378	207	15,0%	4 733 551	622 916	13,2%	3 435	3 009	865	130	15,0%	383 700	388	54	13,9%	160 429	125	23	18,4%	78 788
2014	1 290	116	9,0%	5 608 012	509 005	9,1%	4 347	4 388	798	63	7,9%	298 585	382	34	8,9%	142 971	110	19	17,3%	67 449
2013	1 349	126	9,3%	6 242 214	549 202	8,8%	4 627	4 359	848	82	9,7%	361 000	412	30	7,3%	140 529	89	14	15,7%	47 673
2012	1 287	152	11,8%	5 448 674	605 490	11,1%	4 234	3 983	876	95	10,8%	402 400	348	38	10,9%	156 220	63	19	30,2%	46 870
2011	1 276	109	8,5%	5 391 202	432 532	8,0%	4 227	3 968	887	65	7,3%	278 194	326	24	7,4%	102 053	63	20	31,7%	51 810
2011–2015	6 580	710	10,8%	27 423 653	2 719 145	9,9%	4 168	3 830	4 274	435	10,2%	1 723 879	1 856	180	9,7%	702 202	450	95	21,1%	292 590

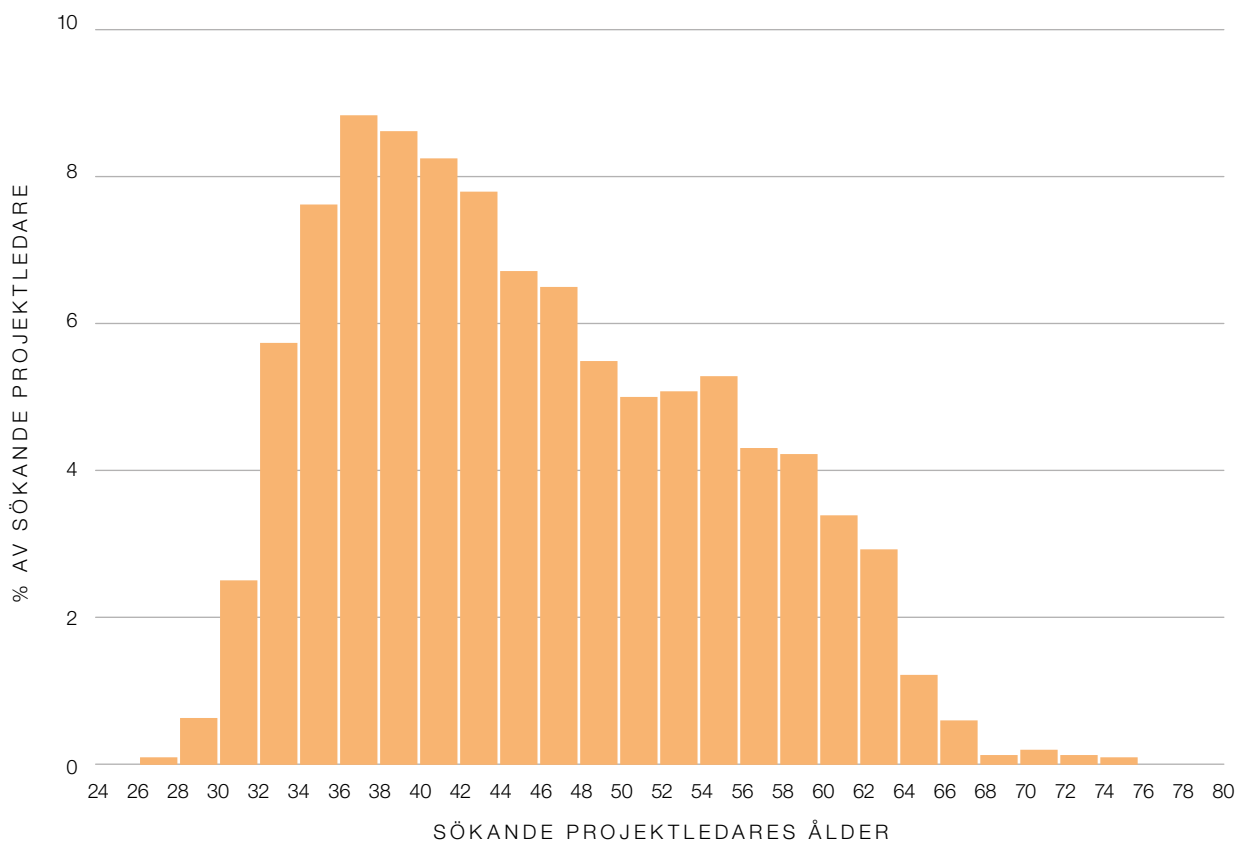
Formas har även under 2015 handlagt 15 ansökningar gällande akut uppkomna forskningsbehov som har kommit in till myndigheten löpande under året. Fyra av dessa ansökningar blev beviljade sammanlagt 5 368 tkr.

Tabell 2. Könsfördelning för projektledare i ansökningar till Formas årliga öppna utlysningar 2011–2015

Andelarna sökande män och kvinnor, samt sökandens medelålder, har varit relativt oförändrade under perioden. Detta gäller även för motsvarande uppgifter om projektledare som har beviljats medel. Diagram 1 och 2 ger en mer uttömmande bild av sökandens ålder under perioden 2011–2015. En jämförelse mellan diagrammen visar att sökanden inom åldersintervallet 30–34 har varit särskilt framgångsrika. En förklaring till detta är att denna åldersgrupp i stor utsträckning söker medel inom delutlysningen mobilitetsstöd som generellt har en hög beviljandegrad.

	Handlagda ansökningar		Beviljade ansökningar	
	Andel projektledare som var män	Andel projektledare som var kvinnor	Andel projektledare som var män	Andel projektledare som var kvinnor
2015	57 %	43 %	53 %	47 %
2014	61 %	39 %	64 %	36 %
2013	58 %	42 %	57 %	43 %
2012	60 %	40 %	57 %	43 %
2011	59 %	41 %	57 %	43 %
2011–2015	59 %	41 %	57 %	43 %

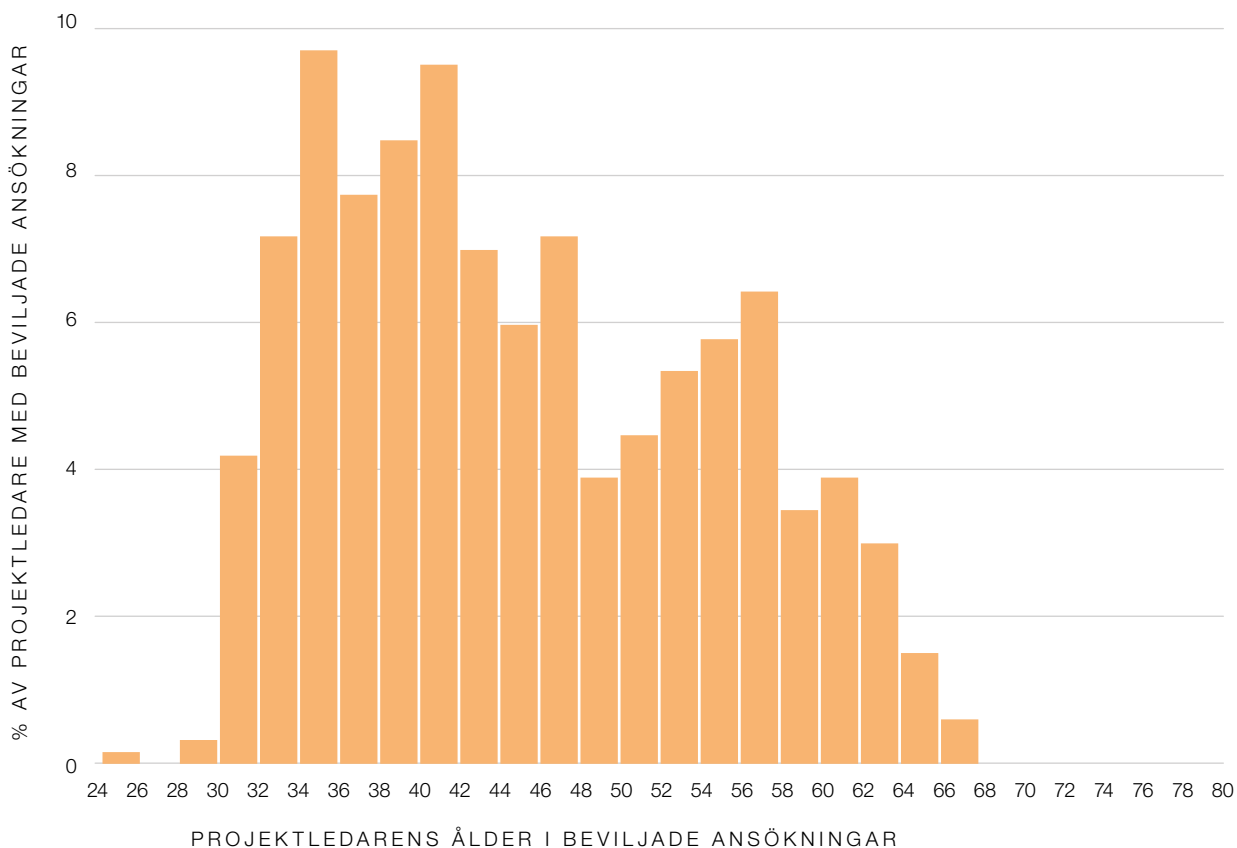
Diagram 1. Sökande projektledares ålder i ansökningar till Formas årliga öppna utlysningar 2011–2015*

* Medelålder för sökande projektledare de redovisade åren – 2015: 45,2; 2014: 45,1; 2013: 44,8; 2012: 45,1; 2011: 45,2 och 2011–2015: 45,1 år.

Inom den årliga öppna utlysningen hade projektens storlek under de senaste åren ökat betydligt snabbare än motsvarande ökning i tillgängliga forskningsmedel, samtidigt som antalet inkomna ansökningar har legat på en relativt stabil nivå.

Diagram 2. Projektledares ålder i beviljade ansökningar inom Formas årliga öppna utlysningar 2011–2015*

* Medelålder för projektledare med beviljade projekt de redovisade åren – 2015: 45,2; 2014: 44,1; 2013: 45,9; 2012: 44,4; 2011: 43,7 och 2011–2015: 44,7 år.

Unga forskare

Formas har två modeller för finansiering av unga forskare, mobilitetsstöd för unga forskare och forsknings och utvecklingsprojekt för framtidens forskningsledare. Syftet med mobilitetsstödet är att uppmuntra forskare som nyligen har avlagt doktorexamen att stärka sin kompetens och bygga nätverk genom att vistas och arbeta i nya forskningsmiljöer och samarbeta med andra forskare än sin tidigare handledargrupp. Forskaren förväntas utveckla sin akademiska karriär genom att bland annat lära sig nya verktyg, arbeta med forskningsfrågor med ny inriktning och utvidga sitt samarbets-

nätverk. Med unga forskare avses här personer som har avlagt doktorexamen minst tre kalenderår före ansökningsåret.

Mobilitetsstöden innehåller lönebidrag till den sökande samt rese- och övriga tilläggskostnader i samband med utlandsvistelse. Inga projektkostnader täcks av mobilitetsstödet. Bidraget kan sökas för minst två och upp till fyra år och baseras på en anställning vid ett svenskt universitet eller högskola. Minst en tredjedel av den sammanlagda projekttiden ska förläggas vid det svenska universitet eller forskningsinstitut där personen är anställd. Dessutom ska minst en tredjedel av den sammanlagda

projektiden förläggas vid ett annat universitet eller forskningsinstitut, gärna utomlands, för att uppmuntra internationell samverkan.

För att få söka bidrag för forsknings- och utvecklingsprojekt till framtidens forskningsledare ska den sökande ha avlagt doktorexamen minst två och högst åtta år före ansökningsåret. I övrigt gäller samma kriterier och anvisningar som för bidrag till forsknings- och utvecklingsprojekt.

Det innebär bland annat att man kan söka medel för såväl egen lön som lön till medverkande forskare, doktorander och teknisk personal samt för projektets driftskostnader. Fördelningen av medel till de två delutlysningarna för unga forskare baserades på motsvarande ansökningstryck och uppgick till 38 procent av de totalt tillgängliga medlen för 2015 års öppna utlysning.

Tabell 3. Uppgifter om ansökningar, beviljade medel (tusental kronor) och beviljandegrader i Formas årliga öppna utlysning 2011–2015 med fördelning på beredningsgrupper som granskat och bedömt ansökningarna*

Jämfört med föregående år ligger beviljandegraderna i de enskilda beredningsgrupperna under 2015 närmare beviljandegraden för samtliga ansökningar.

	2015				2014				2013				2012				2011			
	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljandegrad – ansökningar	Beviljade medel	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljandegrad – ansökningar	Beviljade medel	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljandegrad – ansökningar	Beviljade medel	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljandegrad – ansökningar	Beviljade medel	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljandegrad – ansökningar	Beviljade medel
1. Klimatförändring	168	25	14,9%	75 408	110	13	11,8%	48 812	135	12	8,9%	56 798	132	17	12,9%	65 414	134	13	9,7%	53 317
2. Naturmiljön	206	31	15,0%	97 062	247	24	9,7%	102 912	232	20	8,6%	84 297	206	24	11,7%	92 507	161	12	7,5%	47 259
3. Nyttjande av naturresurser	222	32	14,4%	97 449	202	15	7,4%	75 172	203	16	7,9%	74 277	203	21	10,3%	90 678	188	15	8,0%	55 118
4. Resurs-effektiva produkter och processer	201	30	14,9%	88 740	150	13	8,7%	62 204	135	14	10,4%	50 657	115	14	12,2%	54 205	112	12	10,7%	42 579
5. Miljöföreningar	165	26	15,8%	77 401	179	15	8,4%	68 038	183	18	9,8%	74 213	154	20	13,0%	77 468	189	14	7,4%	62 255
6. Livsmedel och djurs välfärd	152	22	14,5%	63 707	141	12	8,5%	58 249	162	15	9,3%	73 226	178	21	11,8%	88 066	193	13	6,7%	58 160
7. Stads- och landsbygdsutveckling	124	19	15,3%	57 910	124	11	8,9%	45 508	140	14	10,0%	65 098	167	16	9,6%	70 436	185	16	8,6%	65 221
8. Den byggda miljön	140	22	15,7%	65 239	137	13	9,5%	48 110	159	17	10,7%	70 636	132	19	14,4%	66 716	112	12	10,7%	48 537
Samtliga beredningsgrupper	1378	207	15,0%	622 916	1 290	116	9,0%	509 005	1 349	126	9,3%	549 202	1 287	152	11,8%	605 490	1 274	107	8,4%	432 446

* För två ansökningar som beviljades 2011 saknas uppgift om granskande beredningsgrupp i Formas ärendehanteringssystem. Dessa ansökningar är inte inkluderade i tabellen.

Tabell 4. Beviljade medel (tusental kronor) till projekt i Formas årliga öppna utlysningar 2011–2015 fördelade på mottagare

	<u>2015</u>	<u>%</u>	<u>2014</u>	<u>%</u>	<u>2013</u>	<u>%</u>	<u>2012</u>	<u>%</u>	<u>2011</u>	<u>%</u>	<u>2011–</u> <u>2015</u>	<u>%</u>
Sveriges lantbruks- universitet	182 043	29 %	152 940	30 %	127 600	23 %	189 540	31 %	78 461	18 %	730 585	27 %
Stockholms universitet	79 005	13 %	25 065	5 %	38 683	7 %	69 125	11 %	34 206	8 %	246 085	9 %
Lunds universitet	65 963	11 %	52 177	10 %	66 953	12 %	61 290	10 %	58 097	13 %	304 480	11 %
Göteborgs universitet	56 759	9 %	42 836	8 %	48 474	9 %	55 061	9 %	69 655	16 %	272 785	10 %
Chalmers tekniska högskola	40 487	6 %	61 531	12 %	53 388	10 %	48 323	8 %	33 947	8 %	237 675	9 %
Kungliga tekniska högskolan	35 358	6 %	33 173	7 %	51 941	9 %	32 110	5 %	27 938	6 %	180 519	7 %
Umeå universitet	35 185	6 %	30 613	6 %	21 393	4 %	25 703	4 %	17 634	4 %	130 528	5 %
Uppsala universitet	20 454	3 %	46 412	9 %	59 028	11 %	54 071	9 %	40 074	9 %	220 039	8 %
Linköpings universitet	18 182	3 %	7 380	1 %	12 622	2 %	9 701	2 %	22 541	5 %	70 426	3 %
Luleå tekniska universitet	17 991	3 %	10 050	2 %	14 101	3 %	17 655	3 %	11 464	3 %	71 261	3 %
Övriga*	71 489	11 %	46 828	9 %	55 019	10 %	42 911	7 %	38 515	9 %	254 762	9 %
Totalt	622 916	100 %	509 005	100 %	549 202	100 %	605 490	100 %	432 532	100 %	2 719 145	100 %

* År 2015 innefattades kategorin "Övriga" av följande mottagare: Karlstads universitet, Karolinska Institutet, Linnéuniversitetet, Mittuniversitetet, Naturhistoriska riksmuseet, Statens meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Statens veterinärmedicinska anstalt, Statens väg- och transportforskningsinstitut, Stockholm Environment Institute, Svenska Miljöinstitutet, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Swerea IVF och Örebro universitet.

Formas riktade utlysningar

Formas riktade utlysningar är tematiska utlysningar inom mer eller mindre avgränsade områden med angelägna forsknings och kunskapsbehov. Behoven av riktade utlysningar kan identifieras som ett resultat av utvärderingar och prioriteringar i Formas forskarråd, i samverkan med andra myndigheter och intressenter, eller av regeringen. En del av Formas riktade utlysningar genomförs i samverkan med andra finansörer, både inom Sverige och internationellt, framför allt inom EU. Under 2015 beviljades 188,8 miljoner

kronor till projekt i riktade utlysningar administrerade av Formas och 50,5 miljoner kronor till projekt i riktade utlysningar inom ERA-Net och JPI. Beviljandegraden för ansökningar under 2015 var 26 procent (exklusive ERA-Net och JPI) vilket är en högre beviljandegrad än i den årliga öppna utlysningen.

För utlysningar inom ERA-Net och JPI kan endast statistik över beviljade ansökningar med svenska projektledare redovisas, då uppgifter om andra ansökningar saknas i Formas ärendehanteringssystem. För övriga riktade utlysningar (exkl. ERA-Net och JPI) har uppgifter exkluderats från redovisningen i de fall då inte uppgifter om samtliga ansökningar till utlysningen, beviljade och avslagna, har funnits att tillgå i ärendehanteringssystemet. Det sistnämnda gäller vanligen för utlysningar som administreras av annan finansär men där Formas har bidragit med medel. Under 2015 beslutade Formas att bevilja sammanlagt 12 500 tkr till tre projekt som fått avslag i föregående års utlysning Skogsbranden i Västmanland. Även dessa tre projekt är exkluderade från tabeller och diagram nedan

Tabell 5. Uppgifter om ansökningar, sökta och beviljade medel (tusental kronor), beviljandegrader samt genomsnittlig projektstorlek (tusental kronor) i Formas riktade utlysningar 2011–2015*

	Riktade utlysningar exkl. ERA-Net och JPI						Riktade utlysningar inom ERA-Net och JPI								
	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljandegrad – ansökningar	Sökta medel (tkr)	Beviljade medel (tkr)	Beviljandegrad – medel	Sökt projektstorlek i genomsnitt (tkr)	Beviljad projektstorlek i genomsnitt (tkr)	Handlagda ansökningar	Beviljade ansökningar	Sökta medel	Beviljade medel (tkr)	Beviljandegrad – medel	Beviljad projektstorlek i genomsnitt (tkr)	
2015	135	35	25,9 %	701 464	188 813	26,9 %	5 196	5 395	-	25	-	-	50 516	-	2 021
2014	244	50	20,5 %	1 395 584	207 745	14,9 %	5 720	4 155	-	39	-	-	114 029	-	2 924
2013	356	45	12,6 %	3 691 486	460 402	12,5 %	10 369	10 231	-	34	-	-	81 617	-	2 401
2012	225	51	22,7 %	2 137 744	455 032	21,3 %	9 501	8 922	-	18	-	-	44 731	-	2 485
2011	225	41	18,2 %	3 016 663	362 402	12,0 %	-	8 839	-	29	-	-	61 610	-	2 124
2011–2015	1 185	222	18,7 %	10 942 941	1 674 394	15,3 %	-	7 542	-	145	-	-	352 503	-	2 431

* I redovisade beviljade medel ingår 296 039 tkr från andra forskningsfinansierare varav 90 procent beviljades under 2012 inom utlysningen Barns och ungdomars psykiska hälsa.

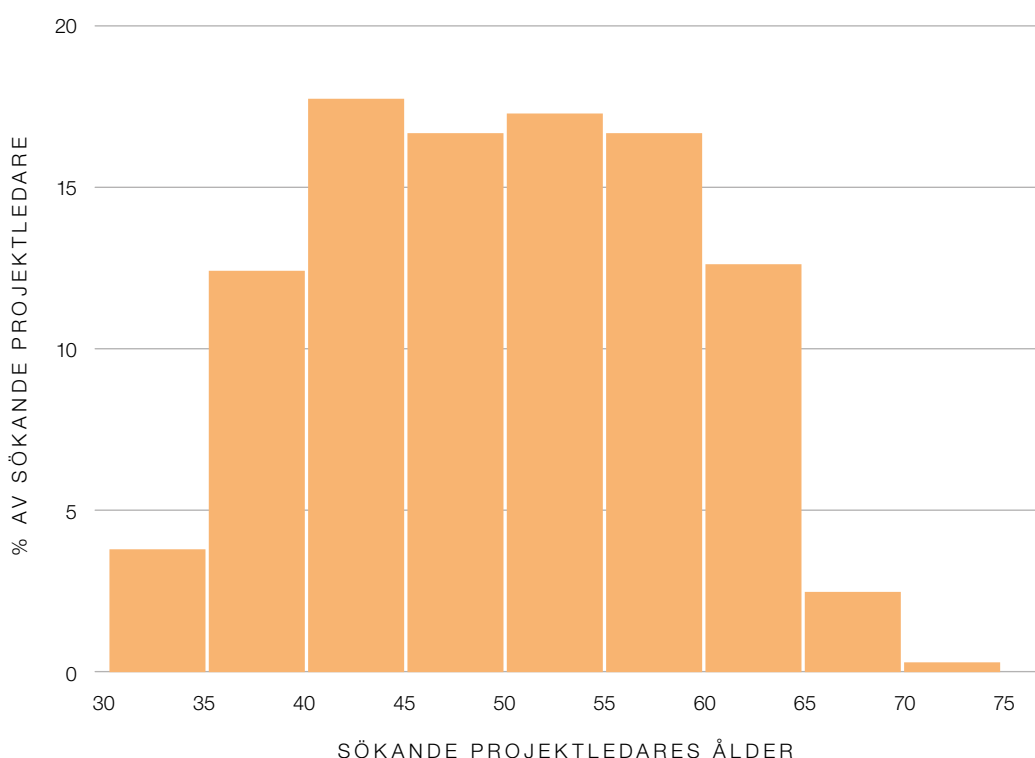
Tabell 6. Könsfördelning för projektledare i ansökningar till Formas riktade utlysningar 2011–2015

Bortser man från utlysningarna inom Era-Net och JPI och om den sammantagna perioden 2011–2015 betraktas är könsfördelning hos sökande projektledare och de som blivit beviljade medel likartad med fördelningen inom de årliga öppna utlysningarna. Variationen mellan enskilda år är dock större för de riktade utlysningarna. För 2011 och 2013 kan exempelvis noteras en särskilt hög beviljandegrad för kvinnor. De redovisade uppgifterna för ERA-Net och JPI visar en tydlig övervikt av män bland projektledare som blivit beviljade medel.

	Riktade utlysningar exkl. ERA-Net och JPI				Riktade utlysningar inom ERA-Net och JPI	
	Samtliga ansökningar		Beviljade ansökningar		Beviljade ansökningar	
	Andel projektledare som var män	Andel projektledare som var kvinnor	Andel projektledare som var män	Andel projektledare som var kvinnor	Andel projektledare som var män	Andel projektledare som var kvinnor
2015	63 %	37 %	63 %	37 %	64 %	36 %
2014	61 %	39 %	62 %	38 %	55 %	45 %
2013	54 %	46 %	47 %	53 %	71 %	29 %
2012	60 %	40 %	61 %	39 %	83 %	17 %
2011	60 %	40 %	51 %	49 %	69 %	31 %
2011–2015	59 %	41 %	57 %	43 %	67 %	33 %

Diagram 3. Sökande projektledares ålder i ansökningar till Formas riktade utlysningar (exklusive ERA-Net och JPI) 2011–2015*

Medelåldern för sökande projektledare och de som blir beviljade medel är högre i de riktade utlysningarna jämfört med de årliga öppna utlysningarna. En förklaring till detta är de två delutlysningarna inom den årliga öppna utlysningen som är särskilt riktade mot yngre forskare. En jämförelse mellan diagram 3 och 4 visar att projektledare inom åldersspannen 30–40 respektive 60–65 som har sökt medel i riktade utlysningar utanför ERA-Net och JPI har varit mest framgångsrika under perioden 2011–2015. För utlysningar inom ERA-Net och JPI finns endast uppgifter tillgängliga om projektledare som blivit beviljade medel. Av dessa uppgifter (redovisas i diagram 5) kan det dock konstateras att det åldersspann (40–60) som varit mindre framgångsrika i riktade utlysningar utanför ERA-Net och JPI har fått fler ansökningar beviljade här än övriga redovisade åldersklasser.

* Medelålder för sökande projektledare de redovisade åren – 2015: 49,5; 2014: 49,2; 2013: 49,2; 2012: 45,1; 2011: 50,1 och 2011–2015: 49,3 år.

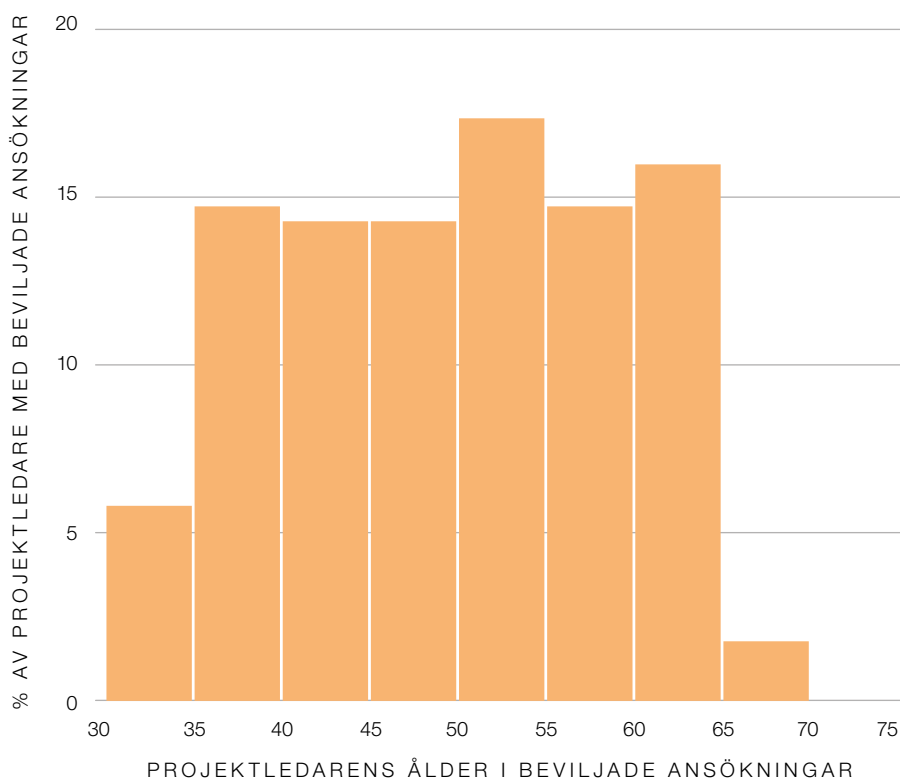
Riktade utlysningar initierade av Formas

Utvecklingsarbete

För att identifiera relevanta områden för riktade utlysningar, inklusive eftersatta men för samhället viktiga områden, kartlägger och analyserar Formas generellt tre huvudaspekter av forskning inom sina ansvarsområden. Dessa är: tillgänglig forskningsfinansiering, forskningsresultatens vetenskapliga publicering och genomslag,

samt behov, kommunikation och nyttiggörande av forskningen i samhället. Detta kartläggnings- och analysarbete görs och utformas även som grund för Formas utveckling av forskningsstrategier och underlag till forskningspropositioner. Ett omfattande sådant arbete har genomförts under 2014–2015 för att få fram underlag för regeringens kommande proposition om forskning, innovation och högre utbildning. Arbetet omfattar även relaterade

Diagram 4. Fördelning av projektledarens ålder i beviljade ansökningar inom Formas riktade utlysningar (exklusive ERA-Net och JPI) 2011-2015*

* Medelålder för projektledare med beviljade projekt de redovisade åren – 2015: 48,2; 2014: 51,4; 2013: 50,7; 2012: 48,2; 2011: 47,5 och 2011–2015: 49,3 år.

analysuppdrag rörande klimatforskning och biobaserad samhällsekonomi. Underlaget har också använts till andra regeringsuppdrag rörande giftfri miljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samt växtskyddsforskning.

På grund av detta omfattande kartläggnings- och analysarbete som skulle göras under 2014–2015, och att omfattningen av fria medel för nya utlysningar var begränsad i budgeten för 2015, beslutade Formas forskarråd i april 2014, att inte initiera några helt egna riktade utlysningar under 2015. I samverkan med EU-partnerskapsprogrammet Joint Programming Initiative (JPI) Climate samt den globala samarbetsorganisationen för forskningsfinansierare Belmont Forum

(båda organisationerna beskrivs närmare senare) har dock Formas under 2015 varit med om att utveckla en gemensam internationell utlysning om *Climate Predictability and Inter-Regional Linkages*. Detta gjordes för att förstärka och vidareutveckla rådets globala nätverk och som ett steg i utvecklingen mot en fortsatt global samverkan inom Belmont Forum.

Vidare användes kartläggnings- och analysarbetet under 2015 för att parallellt identifiera relevanta områden för kommande riktade utlysningar under 2016. Två områden för egna sådana utlysningar har identifierats och utvecklats vidare under 2015 för utlysningsöppnande i början av 2016: Urbaniseringens utmaningar och möjligheter, samt Hållbar livsmedelsproduktion

och konsumtion. I samverkan med Vetenskapsrådet och Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida) har Formas under 2015 också utvecklat området *Sustainability and resilience – Tackling climate and environmental changes* för en gemensam riktad utlysning i början av 2016. I fortsatt samverkan med Belmont Forum och EU-partnerskapsprogrammet JPI Urban Europe har Formas under 2015 även deltagit i utvecklingen av en kommande gemensam internationell utlysning 2016 om *A Nexus Approach to Global Urbanization: Accelerating Transitions to Sustainable Consumption and Production*.

Environmental Humanities

Formas och Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra) genomförde hösten 2013 en gemensam utlysning för ett nationellt forskningsprogram inom det forskningsområde som internationellt kallas Environmental Humanities. Syftet var att stärka och samordna den framväxande humanistiska miljöforskningen i Sverige. Bakgrunden till utlysningen var bland annat en rapport från Mistra som innehåller en kartläggning av forskningsfältet och de ledande forskningsmiljöerna globalt. I rapporten lyfts även behovet av att investera i ett humanistiskt forskningsprogram i Sverige. Satsningen Environmental Humanities följer Mistras modell för finansiering av forsknings-

program och förutsättningarna är reglerade genom en särskild överenskommelse mellan Formas och Mistra.

En expertpanel tillsattes i samarbete mellan Formas och Mistra och beredning av ansökningarna genomfördes i februari 2014. Efter beredningen framkom synpunkter på att jäv kunde anses föreligga. Mistras styrelse och Formas forskarråd uppdrog åt Vetenskapsrådet att genomföra en utredning för att undersöka den eventuella jävsfrågan. I utredningen konstaterades att misstanke om jäv inte kunde uteslutas. Formas och Mistra tillsatte därefter en ny expertpanel och genomförde en ny beredning av de tidigare inkomna och bedömda programansökningarna. Det nya panelmötet genomfördes i december 2014 och expertpanelen kom fram till samma förslag som den tidigare panelen, nämligen att föreslå att medel skulle beviljas den programansökan som inkom från Linköpings universitet (*The Seed Box: An Environmental Humanities Collaboratory*). Formas och Mistra beslutade om finansiering med totalt 20 miljoner kronor vardera för programmet, 2015–2018. Dessutom har Linköpings universitet åtagit sig att motfinansiera programmet med 25 procent.

Skogsbranden i Västmanland

Under hösten 2014 utlyste Formas 15 miljoner kronor för forskningsinsatser med anledning av branden i Västmanland. Utlysningen avsåg forskning om spridningen

Under 2015 beviljades ytterligare tre projekt, sammanlagt 12,5 miljoner kronor, för forskning om skogsbranden i Västmanland.

Foto: Pontus Orre

Formas forskarråd beslutade i juni 2015 att bevilja medel till ytterligare tre projekt från utlysningen Skogsbranden i Västmanland på sammanlagt 12,5 miljoner kronor för perioden 2015–2017.

och hanteringen av branden samt om de konsekvenser som branden har medfört. Utlysningen omfattade forskning inom Formas samtliga ansvarsområden exempelvis brandekologi, effekter på skogsbruket, mark- och vattenfrågor, landsbygdsutveckling samt olika aspekter av krishantering och samhällseffekter i samband med branden. Totalt inkom 48 ansökningar och sex forskningsprojekt beviljades medel.

Då söktrycket var betydligt högre än väntat och flera högt rankade ansökningar fick avslag, beslutade Formas forskarråd i juni 2015 att bevilja medel till ytterligare tre projekt från utlysningen på sammanlagt 12,5 miljoner kronor för perioden 2015–2017.

Riktade utlysningar till följd av regeringsuppdrag

Skogsråvara och biomassa

Formas har fått ökade anslag för forskning om skogsråvara och biomassa för perioden 2014–2016. Det ökade anslaget var 40 miljoner kronor 2014, ytterligare 10 miljoner kronor 2015 och ytterligare 50 miljoner kronor 2016. Under 2016 kommer de nya medlen för skogsråvara och biomassa således att uppgå till totalt 100 miljoner kronor. Formas har utvecklat ett program med en serie utlysningar inom området i syfte att använda medlen så effektivt som möjligt. Programmet baseras till stor del på förslaget till en nationell forskningsstrategi för en biobaserad samhällsekonomi som Energi-myndigheten, Formas och Vinnova rapporterade till regeringen 2012. I strategin identifierades fyra huvudsakliga utmaningar:

1. ersättning av fossila råvaror med biobaserade råvaror,
2. smartare produkter och smartare användning av råvara,

3. ändrade konsumtionsvanor, attityder och prioriteringar samt
4. prioritering och val mellan åtgärder.

Universitet, högskolor och forskningsinstitut gavs även möjlighet att komma in med förslag på finansieringsverktyg och inriktning på satsningar inom programmet.

Under 2015 utlyste Formas totalt 75 miljoner kronor för perioden 2015–2017 till forskningsprojekt om olika frågeställningar som rör primärproduktion av skogsråvara och biomassa, där biomassan kan komma från jord-, skogs- eller vattenbruk. Dessutom utlystes fem miljoner kronor under 2015 till kunskapssynteser om hållbarhetsaspekter (miljömässiga, ekonomiska och sociala) kring produktion och användning av skogsråvara och biomassa. Totalt beviljades 18 projekt medel, varav fem var kunskapssynteser. En majoritet av forskningsprojekten hade även medfinansiering från näringslivet eller från andra samhällsaktörer, vilket uppmuntrades i utlysningen.

Hållbart samhällsbyggande

På uppdrag av regeringen utvecklar Formas ett forskningsprogram för hållbart samhällsbyggande och Formas har fått ökade anslag för detta under perioden 2013 till 2016. Det ökade anslaget uppgår till 25 miljoner kronor 2013, ytterligare fem miljoner kronor 2014 och ytterligare 20 miljoner kronor 2015. Under 2016 ökar anslaget med ytterligare 50 miljoner kronor.

Programmet syftar till att öka kunskapen om hållbart samhällsbyggande ur ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt perspektiv. Forskningen ska omfatta olika forskningsdiscipliner, beakta behovet av sektorsövergripande lösningar och ske i nära samarbete med samhällsbyggnadssektorn samt i samverkan med andra aktörer nationellt och internationellt. Satsningen ska vara tydligt

Under 2015 har Formas betalat ut 76 miljoner kronor till svenska forskare som blivit beviljade medel inom de partnerskapsprogram inom EU som resulterat i forsknings-samverkan.

åtgärdsinriktad för att bidra bland annat till teknikutveckling, innovation och miljö-teknikexport. Formas utvecklar programmet i dialog med centrala aktörer, bland annat IQ Samhällsbyggnad.

Det ökade anslaget 2015, tillsammans med i programmet frigjorda medel från tidigare satsningar, möjliggjorde en utlysning för forsknings- och utvecklingsprojekt. Dessutom tillkom samfinansiering från näringslivet och andra samhällsbyggnads-aktörer, vilket omfattade cirka 40 procent av projektkostnaderna. Totalt beviljades 17 projekt inom utlysningen för åren 2015–2017. De beviljade projekten spänner över stora delar av samhällsbyggnadsområdet. Genom samverkan och samfinansiering i enskilda projekt bidrar satsningen till nyttiggörande. Under 2015 utlystes också totalt 211 miljoner kronor för perioden 2016–2020. Utlysningen avser i huvudsak programmets tillkommande medel 2016, 50 miljoner kronor. Den genomförs i samverkan med IQ Samhällsbyggnad, Stiftelsen Bergteknisk forskning, Svenska Byggbranschens utvecklingsfond, Svenskt Vatten Utveckling, och Sveriges Kommuner och Landsting. Utlysningen omfattar hela samhällsbyggnadsområdet och består av fem delutlysningar för forskningsprojekt, forskningsprojekt för framtidens forskningsledare, utvecklings- och demonstrationsprojekt, internationell samverkan samt forskarskolor.

Strategiska innovationsområden

Strategiska innovationsområden (SIO) är en satsning där ledande aktörer från näringsliv, akademi och offentlig sektor själva pekar ut

och definierar områden där de ser behov av, och möjlighet till, gemensamma insatser. Regeringen har gett Energimyndigheten, Formas och Vinnova i uppdrag att genomföra satsningen, som är öppen för alla intresserade aktörer.

I satsningen ges framträdande företag i Sverige, myndigheter samt universitet och högskolor ökad möjlighet att samverka genom en gemensam satsning. Aktörerna inom de strategiska områdena ansvarar tillsammans för att formulera utmaningarna, sätta upp långsiktiga mål och prioritera investeringar i forskning, utveckling och innovation. Genom gränsöverskridande samverkan inom områden som är strategiskt viktiga för Sverige skapas förutsättningar för hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar och en ökad internationell konkurrenskraft.

Energimyndigheten, Formas och Vinnova genomförde under perioden 2014–2015 en gemensam utlysning för att etablera och genomföra strategiska innovationsprogram. Beslut fattades i april 2015 att erbjuda fem strategiska innovationsprogram att påbörja en etableringsfas under 2015. Av dessa fem är Formas med och finansierar två program, ett inom samhällsbyggnad (*Smart Built Environment*) och ett om resurs- och avfallshandling (*RE:Source*). Formas är även med och finansierar program som har beviljats i tidigare utlysningar; ett strategiskt innovationsprogram om nya biobaserade material, produkter och tjänster (*BioInnovation*), och ett om elektroniksystem (*Smartare elektroniksystem*). Under 2015 har Formas beviljat totalt 14 miljoner kronor för projekt inom Smart Built Environment, BioInnovation och Smartare elektroniksystem.

Riktade utlysningar inom EU-samarbeten där Formas deltar

Europeiska forskningssamarbeten

Formas deltar sedan 2004 aktivt i det europeiska forskningssamarbetet. De samarbetsformer som ingår i European Research Area är ERA-Net, ERA-Net plus, ERA-Net cofund och Artikel 185-program.

Dessa benämns gemensamt EU:s partnerskapsprogram och syftar till att identifiera framtida strategiska forskningsprogram och att få till stånd gemensamma europeiska utlysningar inom prioriterade forskningsområden. EU bidrar finansiellt till nätverksbyggande i samtliga dessa samarbeten.

Under 2015 har Formas betalat ut 76 miljoner kronor till svenska forskare som blivit beviljade medel inom de partnerskapsprogram inom EU som resulterat i forskningssamverkan. Utbetalningen inkluderar bidrag från EU-samordningsfunktion (EU-Sam) vid Vinnova. Totalt bidrag från EU-Sam till Formas är 25,5 miljoner kronor för 2015.

Formas har under 2015 varit med som partner i fem ERA-Net, två ERA-Net plus, nio ERA-Net cofund och ett Artikel 185-program. En stor del av Formas arbete under året har fokuserat på att förbereda utlysningar inom ERA-Net cofund som kommer att genomföras under 2016 och 2017. Formas medverkar också i så kallade Joint Programming Initiatives (JPI), där europeiska forskningsfinansiärer samverkar direkt, bland annat genom att genomföra gemensamma utlysningar. Formas är medlem i styrande kommittéer och liknande för Joint Programminginitiativen JPI Climate, JPI FACCE (Agriculture, Food Security and Climate Change), JPI Oceans, JPI Urban Europe och JPI Water, och samarbetar med andra svenska finansiärer i initiativet JPI AMR (Antimicrobial Resistance). Processen att ingå som medlem i JPI Healthy Diet for a Healthy Life har initieras under 2015.

ERA-Net

Formas har medverkat i följande ERA-Net under 2015:

ANIHWA (*Coordination of European Research on Animal Health and Welfare*) fokuserar på välmående och hälsa inom produktionsdjur. Projektet har 19 partnerländer och tre gemensamma utlysningar har genomförts.

ERA-MBT (*Marine Biotechnology*) startade i januari 2013 och handlar om bioteknik med marina organismer och molekyler som utgångspunkt. Nätverket består av 19 partners från 14 europeiska länder och den första gemensamma utlysningen är genomförd.

ERA-NET C-IPM (*Coordinated Integrated Pest Management in Europe*) handlar om att analysera risker med att använda bekämpningsmedel i jordbruket i Europa och att på sikt minska denna användning. Nätverket består av organisationer från 21 länder och två gemensamma utlysningar planeras inom ramen för projektet.

SUMFOREST (*Sustainable Forest Management and Multifunctional Forestry*) fokuserar på mångfunktionellt och hållbart skogsbruk. Nätverket består av 26 partners från 18 europeiska länder och två gemensamma utlysningar planeras inom ramen för projektet. Under 2015 har Formas haft en ledande roll i att kartlägga relevant europeisk forskning, kapacitet och infrastruktur inom området. Kartläggningen har använts som utgångspunkt i det fortsatta arbetet med

Tabell 7. ERA-Net och JPI med start av utbetalning 2015

ERA-Net/JPI	Antal projekt med svenska deltagare	Utbetalning 2015 (mnkr)	Löptid
SUSFOOD 2nd call	4	4,9	2015–2017
BONUS 185, Ecosystem Services	6*	5,1	2015–2017
ERA-Marine Biotechnology	3	5	2015–2017
JPI Oceans	4	3,1	2015–2017
Summa		18,1	

* Utöver Formas som finansierar sex projekt, finansierar Naturvårdsverket två projekt

att ta fram en strategisk handlingsplan och inriktning på den första utlysningen.

SUSFOOD (*Sustainable Food Production and Consumption*) handlar om hållbar produktion och konsumtion av livsmedel. Nätverket består av 25 partners från 16 europeiska länder. Två gemensamma utlysningar har genomförts under 2013 och 2014. Under 2015 har nätverket planerat en ansökan om fortsatt samarbete i ett ERA-Net cofund.

Formas har under 2015 varit med som partner i fem ERA-Net, två ERA-Net plus, nio ERA-Net cofund och ett Artikel 185-program. En stor del av Formas arbete under året har fokuserat på att förbereda utlysningar inom ERA-Net cofund som kommer att genomföras under 2016 och 2017.

ERA-Net plus

CORE ORGANIC PLUS (*Coordination of European Transnational Research in Organic Food and Farming*) handlar om ekologisk produktion och konsumtion och en utlysning med delfinansiering från EU-kommissionen om cirka 11 miljoner euro har genomförts. Nätverket består av 24 finansiärer från 21 olika länder. Under 2015 har nätverket planerat en ansökan om fortsatt samarbete i ett ERA-Net cofund.

FACCE ERA – Net plus (*Climate Smart Agriculture*) handlar om jordbrukets anpassningar till ett förändrat klimat. En utlysning med delfinansiering från EU-kommissionen om 18 miljoner euro har genomförts. Nätverket består av 22 finansiärer från 18 olika länder.

ERA-Net cofund

BIODIVERSA (*Biodiversity Research*) handlar om forskning kring biodiversitet och ekosystemtjänster och hur dessa ska bevaras och förvaltas. För närvarande ingår 24 organisationer från 15 länder som partners. Fem gemensamma utlysningar har

genomförts under Biodiversas paraply. En sjätte utlysning öppnade 2015, med en indikativ budget på 30 miljoner euro.

CLIMATE SERVICES handlar om forskning för utvecklingen av klimattjänster. Klimattjänster syftar till att göra klimatinformation lättillgänglig och relevant för olika användningsområden och användare. Nätverket arbetar med att förbereda en utlysning som ska öppna i mars 2016.

GREENHOUSE GAS VERIFICATION (*Monitoring and Mitigation of Greenhouse Gases from Agri- and Silvi-culture*)

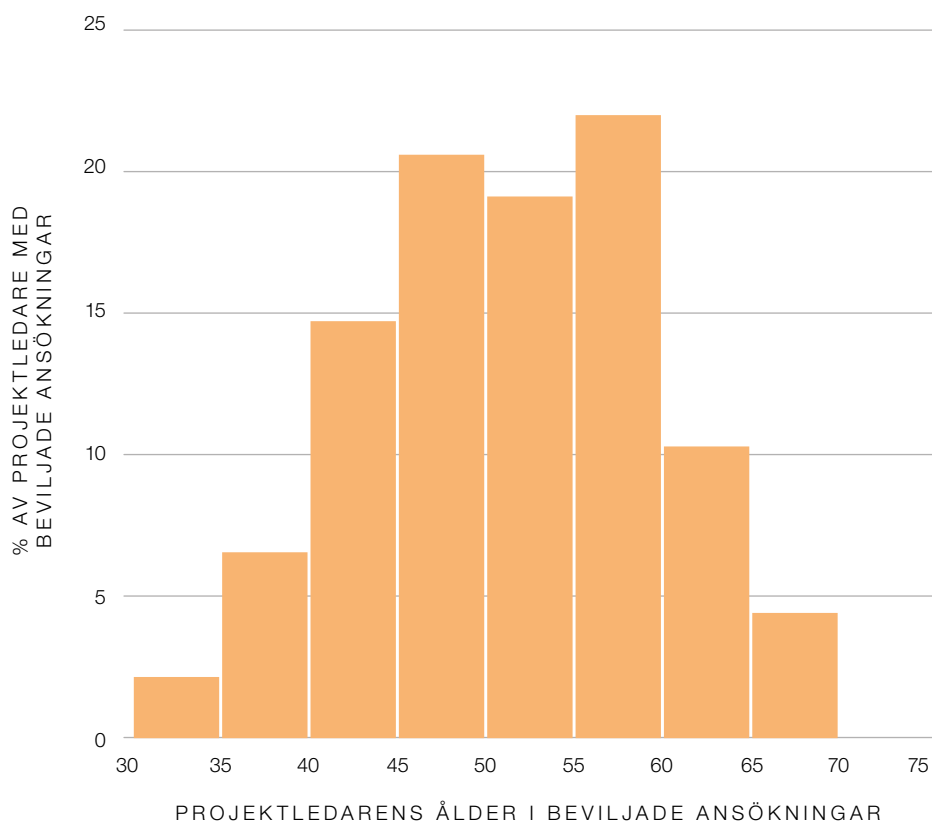
Övergripande målet med detta ERA-Net är att stärka transnationell koordinering av forskningsprogram och skapa mervärde inom forskning och innovation för att motverka växthusgasutsläpp i jord- och skogsbruk. Nätverket består av 21 partners från 15 länder, utlysningen förväntas öppna i mars 2016.

RESISTERA:s främsta syfte är att stimulera tvärvetenskapliga forskningsinitiativ inom transmission av antibiotikaresistens i ett "One Health" perspektiv. Med One Health avses att människo- och djurhälsa samt tillståndet i ekosystemen är sammanlänkade och att risker och problem i kontaktytorna däremellan kräver bland annat tvärssektoriella och tvärvetenskapliga angreppssätt. Första utlysningen med en indikativ budget på 25 miljoner euro förväntas öppna i januari 2016. Nätverket består av 20 partners från 17 länder.

SMART CITIES AND COMMUNITIES fokuserar på utveckling av smarta och hållbara energi- och transportsystem i städer i Europa och hur dessa lösningar kan kunna genomföras. För utlysningen 2015 där 12 länder deltar är beredningen nu i sin slutfas och projektstart är planerad till 2016.

SMART URBAN FUTURES fokuserar på koncept och strategier för smart urban omvandling för såväl växande som krympande städer, nya dynamiska lösningar för offentlig service samt inkluderade, levande och tillgängliga urbana samhällen. En utlysning öppnades i december 2015 med medverkan av totalt 23 finansiärer från 18 länder.

Diagram 5. Fördelning av projektledarens ålder i beviljade ansökningar inom ERA-Net och JPI 2011–2015*

* Nio ansökningar har exkluderats från redovisningen då uppgift om projektledarens ålder saknas i Formas ärendehanteringssystem. Medelålder för projektledare med beviljade projekt de redovisade åren var: 2015: 49,0; 2014: 53,0; 2013: 51,0; 2012: 49,6; 2011: 50,3 och 2011–2015: 50,9 år.

SUSTAINABLE ANIMAL PRODUCTION fokuserar på hållbar animalieproduktion med ett tvärvetenskapligt angreppssätt. Efter ett år av förberedelser och förhandlingar öppnade första utlysningen inom området i januari 2016. Nätverket består av 37 partners från 23 länder och utlysningen har en total budget på 21 miljoner euro.

WATERWORKS *Research and Innovation for Developing Innovative Technological Solutions and Services for Water Systems* är den första ERA-Net cofund-utlysningen inom Water JPI. I nätverket ingår 16 finansierare från 16 länder inklusive länder utanför Europa. Utlysningen fokuserar på forskning och innovation för utveckling

av tekniska lösningar och tjänster för vattensystem. Total budget för utlysningen är 20 miljoner euro där Formas har en budget på 15 miljoner kronor, beslut om vilka projekt som beviljas tas under 2016.

WATERWORKS *Water JPI 2016 Joint Call for Transnational Collaborative Research Projects* är den andra ERA-Net cofund-utlysningen inom JPI Water. Utlysningen ingår i JPI Waters aktiviteter och WaterWorks 2015 kommer att öppna i februari 2016. I nätverket ingår 32 partners från 28 länder inklusive länder utanför Europa. Total budget för utlysningen är 26 miljoner euro där Formas har en budget på 15 miljoner kronor.

Tabell 8. Riktade utlysningar administrerade av Formas med ansökningar handlagda under 2015 – antal handlagda ansökningar och beviljade ansökningar, beviljandegrad och beviljade medel (tusental kronor)*

	<u>Handlagda ansökningar</u>	<u>Beviljade ansökningar</u>	<u>Beviljandegrad ansökningar</u>	<u>Beviljade medel (tkr)</u>
Hållbart samhällsbyggande 2015	68	17	25,0%	106 804
Skogsråvara och biomassa: Hållbar primärproduktion 2015	52	13	25,0%	77 009
Skogsråvara och biomassa: Forskningsynteser 2015	15	5	33,3%	5 000
Artikel 185. Bonus. Hållbara ekosystemtjänster 2014	-	11	-	14 727
ERA-Net. Animal health and welfare 2015	-	5	-	13 099
ERA-Net. Marine Biotechnology 2015	-	3	-	12 500
JPI. Oceans Microplastics 2015	-	5	-	9 390
JPI. Facce Knowledge Hub Macsur 2015	-	1	-	800
Totalt	-	60	-	239 329

Tabell 9. Beviljade medel (tusental kronor) till projekt i Formas riktade utlysningar (inklusive ERA-Net och JPI) 2011–2015 fördelade på mottagare*

	<u>2015</u>	<u>%</u>	<u>2014</u>	<u>%</u>	<u>2013</u>	<u>%</u>	<u>2012</u>	<u>%</u>	<u>2011</u>	<u>%</u>	<u>2011– 2015</u>	<u>%</u>
Sveriges lantbruksuniversitet	71 811	29%	132 813	41%	146 790	25%	8 603	2%	147 979	33%	507 996	24%
Chalmers tekniska högskola	31 629	13%	16 076	5%	95 291	16%	16 805	3%	56 379	12%	216 180	10%
Umeå universitet	29 590	12%	1 999	1%	24 782	4%	65 661	13%	34 624	8%	156 656	7%
Luleå tekniska universitet	18 487	8%	12 511	4%	17 655	3%	7 007	1%	28 585	6%	84 245	4%
Kungliga tekniska högskolan	16 520	7%	43 384	13%	78 271	13%	18 499	4%	38 047	8%	194 721	9%
Lunds universitet	16 459	7%	36 807	11%	66 001	11%	27 551	6%	57 082	13%	203 900	10%
Göteborgs universitet	8 493	3%	3 998	1%	50 893	9%	69 372	14%	28 229	6%	160 984	8%
Stockholms universitet	6 549	3%	8 582	3%	17 178	3%	43 020	9%	7 625	2%	82 955	4%
Karolinska institutet	2 874	1%	0	0%	29 917	5%	65 623	13%	2 400	1%	100 814	5%
Uppsala universitet	670	0%	14 197	4%	360	0%	80 455	16%	25 465	6%	121 147	6%
Övriga	40 347	17%	51 407	16%	53 970	9%	97 166	19%	27 597	6%	270 487	13%
Totalt	243 429	100%	321 774	100%	581 108	100%	499 762	100%	454 012	100%	2 100 085	100%

* I redovisningen ingår 296 039 tkr från andra forskningsfinansiärer varav 90 procent beviljades under 2012 inom utlysningen Barns och ungdomars psykiska hälsa. Redovisningen inkluderar medel från Formas som beviljats inom utlysningar som administrerats av annan finansiär i den utsträckning sådana uppgifter har funnits att tillgå i Formas ärendehanteringssystem. År 2015 innefattades kategorin "Övriga" av följande mottagare: Linköpings universitet, Statens meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Statens geotekniska institut, Statens veterinärmedicinska anstalt, Stockholm Environment Institute, Stockholm stad, Svensk Byggtjänst, Svenska Miljöinstitutet, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Södertörns högskola och Örebro universitet.

Artikel 185-program

BO N U S (BONUS for Baltic Sea Science) är ett program som handlar om Östersjöns ekosystem och dess kopplingar till aktiviteter på land och till havs. Samtliga länder

runt Östersjön medverkar i programmet som löper mellan 2013–2017. Tre gemensamma utlysningar har genomförts och en fjärde öppnade i november 2015.

Joint Programming Initiative (JPI)

JPI AMR (*Antimicrobial Resistance*) handlar om antibiotikaresistens inom medicin, veterinärmedicin och dess koppling till miljöfaktorer. JPI AMR har 19 medverkande länder och leds av Sverige genom Vetenskapsrådet. Formas samarbetar med andra svenska finansierare som stöd till Vetenskapsrådet.

JPI CLIMATE (*Connecting Climate Knowledge for Europe*) handlar om att föra samman klimatforskningens olika delar och att tillgängliggöra denna kunskap i samhället. JPI Climate har 14 medverkande länder. Formas och Vetenskapsrådet representerar Sverige i styrgruppen.

JPI FACCE (*Agriculture, Food Security and Climate Change*) handlar om hur framtidens jordbruk och livsmedelsförsörjning ska kunna säkras i ljuset av pågående klimatförändringar. JPI FACCE har 21 medverkande länder. Näringsdepartementet och Formas representerar Sverige i styrgruppen.

JPI URBAN EUROPE (*Creating Attractive, Sustainable and Economically Viable Urban Areas*) adresserar samhällsutmaningen urbanisering och frågan hur hållbara, inkluderande och ekonomiskt blomstrande urbana områden ska kunna skapas. Initiativet har 14 medverkande länder och Vinnova representerar Sverige i styrgruppen. Formas samarbetar med andra svenska finansierare som stöd till Vinnova.

JPI OCEANS (*Healthy and Productive Seas and Oceans*) handlar om hur våra hav och oceaner ska användas hållbart och hur nya produkter och tjänster ska utvecklas med god miljöstatus. JPI Oceans har 21 medverkande länder. Formas och Havs- och vattenmyndigheten representerar Sverige i styrgruppen.

JPI WATER (*Water Challenges for a Changing World*) handlar om hur jordens färskvatten ska hanteras hållbart och initiativet fokuserar exempelvis på torka, översvämningar, tillgång på dricksvatten och vattenkvalitetsfrågor. Initiativet har 19 medverkande länder, Formas samt Havs- och vattenmyndigheten representerar Sverige i styrgruppen.

JPI HDHL (*Healthy Diet for a Healthy Life*) handlar om livsmedel och deras betydelse för ett hälsosamt liv. Initiativet har 20 medverkande länder och Sverige har genom Vetenskapsrådet varit observatör. Formas har under 2015 initierat processen att delta som medlem i styrgruppen.

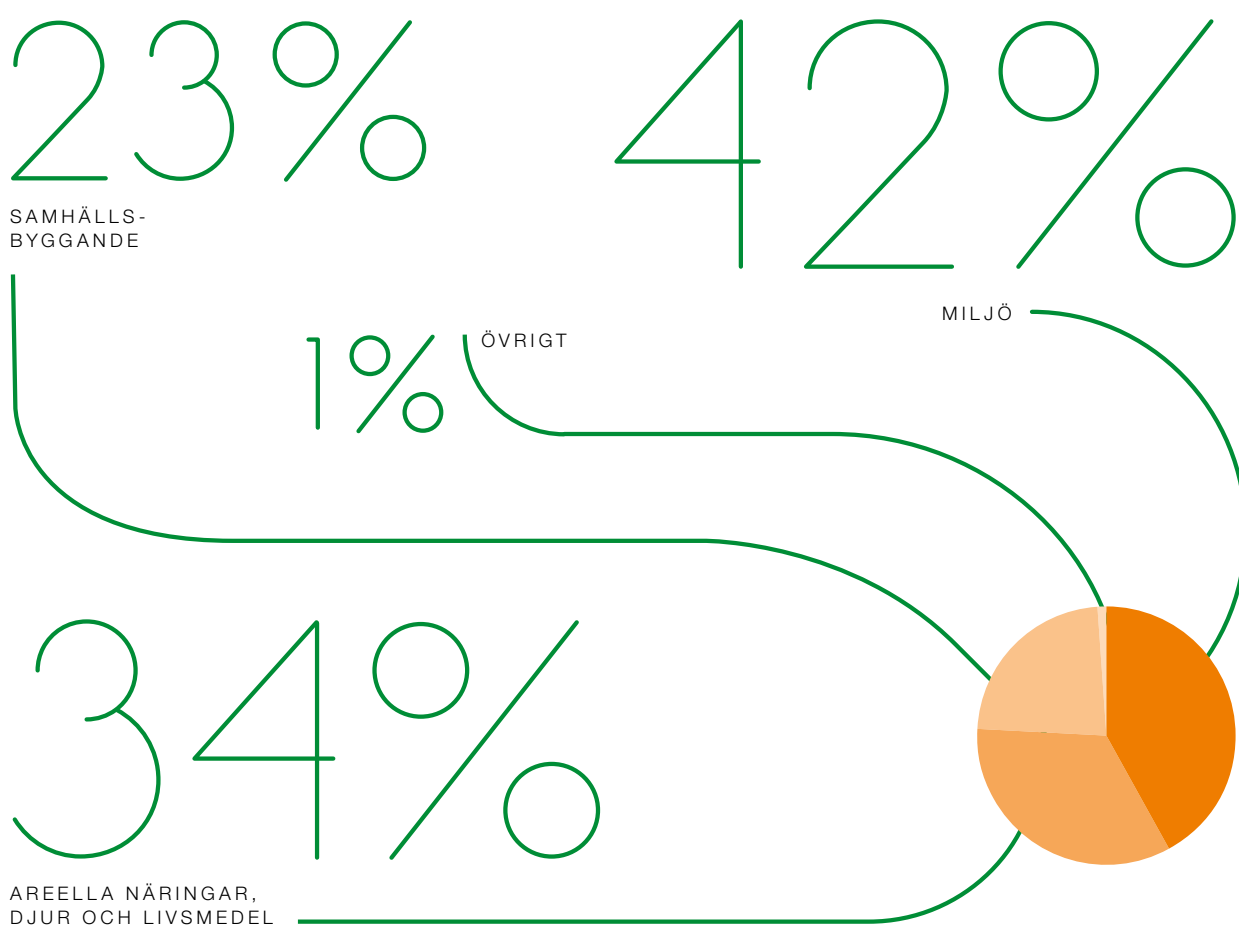
Utbetalade forskningsmedel under 2015

Anslagssparande

Vid utgången av 2015 fanns det ett anslagssparande på Formas båda forskningsanslag. Vad avser anslag 2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppgår överskottet till 15,7 miljoner kronor (2,48 procent), medan överskottet på anslag 1:25 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel uppgår till 22,6 miljoner kronor (4,39 procent). Generellt kan konstateras att Formas finansieringsprocesser är långsiktiga där ett flöde normalt består av omvärldsanalys, utarbetande av ett forskningsprogram, utlysning, beredning, beslut, utbetalning av medel, programaktiviteter och slutredovisning. Tidsmässigt uppgår tiden från att ett område initieras och de första analyserna görs till att slutredovisningen tas emot ofta till mer än fem år. Vid Formas egna utlysningar finns det goda möjligheter att planera de olika momenten och hur anslagen kommer att belastas de olika åren. Allt fler utlysningar sker dock i internationell samverkan där tidsplanerna inte sällan är oklara och förändras över tid, vilket gör det svårt att beräkna budgetbelastningen på enskilda år. Detsamma har gällt de så kallade SIO-programmen där programmen är under uppbyggnad och där utlysningar inte initieras av de finansierande myndigheterna utan av programmen själva. Möjligheterna att föra medel mellan åren, liksom möjligheten att erhålla en kredit om belastningen blir stor ett enskilt år, är därför en förutsättning för att verksamheten ska löpa smidigt och suboptimeringar undvikas.

Statistiken över Formas utbetalade forskningsmedel under 2015 som redovisas, totalt 1 200 miljoner kronor, innefattar 63 497 tkr från andra forskningsfinansiärer och 25 500 tkr från EU-samordningsfunktionen. Vidare innefattas 5 014 tkr som återbetalats till Formas då medlen inte blivit förbrukade inom tidigare beviljade forskningsprojekt. Av de utbetalade medlen har 38 501 tkr gått till utlysningar administrerade av en annan forskningsfinansiär än Formas.

Diagram 6. Utbetalade forskningsmedel under 2015 procentuellt fördelade enligt Formas ansvarsområden*

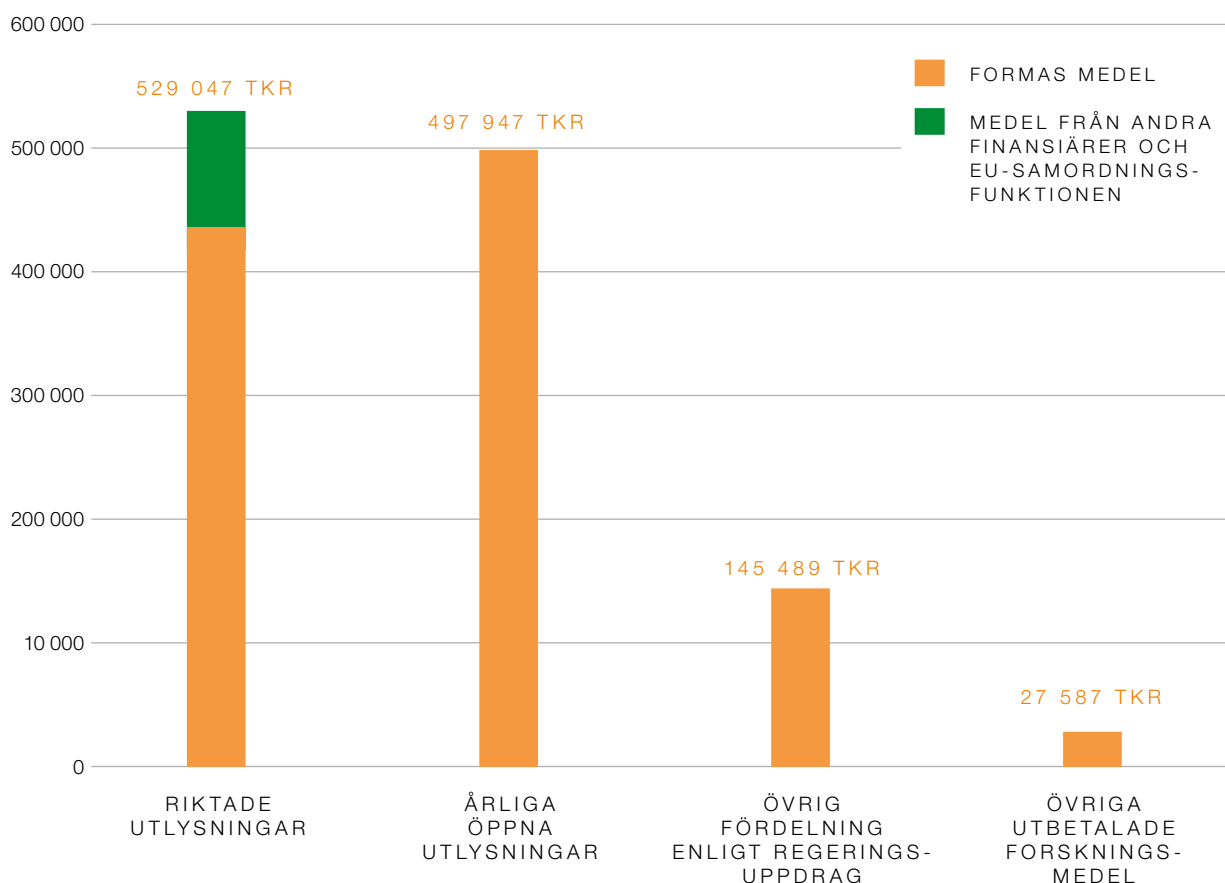
Formas har vad avser 2016 budgeterat med att disponera anslagssparande från 2015 upp till tre procent av anslagen för att finansiera de många utlysningar, inte minst inom ramen för EU:s partnerskapsprogram, som planeras ske under året. Enligt regleringsbrev för budgetåret 2016 för Formas avseende ovan två nämnda anslag framgår att Formas inte kommer att få behålla något anslagssparande från 2015, vilket gör att vissa omprioriteringar måste ske.

Utbetalade medel till tidigare beviljade projekt

Alternativa metoder för djurförsök

Högst två miljoner kronor av Formas anslag ska användas för att bidra till svenska laboratoriers deltagande i projekt på EU-nivå, om validering av alternativa metoder för djurförsök. Beviljande av bidrag ska ske efter samråd med Vetenskapsrådet. Under 2015 har inga ansökningar beviljats medel och Formas har inte betalat ut några medel till alternativa metoder för djurförsök.

Diagram 7. Utbetalade forskningsmedel (tusental kronor) under 2015*

* En detaljerad redovisning av medel från andra finansörer och EU-samordningsfunktionen samt riktade utlysningar som administrerats av annan forskningsfinansierare återfinns i tabell 11. Kategorin "Övrig fördelning enligt regeringsuppdrag" inbegriper medel som fördelats på direkt uppdrag av regeringen, exempelvis enligt instruktion i Formas regleringsbrev, men inte genom Formas upplysningar. En detaljerad redovisning av dessa medel återfinns i tabell 13. Medel som har fördelats på direkt uppdrag av regeringen och genom Formas utlysningar är redovisade inom kategorin "Riktade utlysningar", en detaljerad redovisning av dessa medel framgår av tabell 11. Kategorin "Övriga utbetalade forskningsmedel" innefattar bland annat medlemsavgifter, bidrag för anordnande av konferenser och för kommunikationsprojekt samt mindre bidrag som beviljats löpande under året vid sidan av Formas utlysningar, exempelvis för hastigt uppkomna forskningsbehov.

Barn och ungdomars psykiska hälsa

Sedan 2012 finansierar Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova forskningsprojekt och forskningsprogram inom det gemensamma programmet Barns och ungdomars psykiska hälsa. Formas administrerade den första utlysningen som genomfördes under 2011 och fördelar samtliga finansierares medel till programmen. Åtta program och sju projekt startade sin forskning i mitten av 2012. Finansierarna

rekommenderade efter uppföljningen 2014 att samtliga program får fortsatt finansiering för de tre sista åren (2015–2017) av programtiden.

2014 genomfördes ytterligare en utlysning med projektstart 2015 för de nio finansierade projekten. Totalt finns 300 miljoner kronor avsatt för programmet.

Forskning om djurskydd och Djurskyddsbefrämjande åtgärder

Av anslaget ska minst 12 miljoner kronor användas för forskning om djurskydd. Utlysning och utvärdering ska ske efter samråd med Jordbruksverket. Dessutom ska minst sex miljoner kronor av Formas anslag användas, i samråd med Jordbruksverket, för utveckling av djurskyddsbefrämjande åtgärder. Formas har finansierat stöd till forskning om djurskydd och djurskyddsbefrämjande åtgärder med 17,8 miljoner kronor 2015.

Ekologisk produktion och konsumtion

I Landsbygdsprogrammet 2014–2020 framhålls ekologisk produktion som en viktig faktor för miljö, klimat, djurhälsa och landsbygdsutveckling. För att få en mer hållbar samhällsutveckling behöver livsmedelsproduktionen ställas om från ett

system baserat på fossila råvaror till en mer resurseffektiv produktion. Den framtida livsmedelsproduktionen ska kunna försörja en växande befolkning samtidigt som den är miljövänlig, tillgodoser djurens välfärd, bevarar odlingslandskapets ekosystemtjänster och nyttjar resurser på ett långsiktigt hållbart sätt.

Forskning och innovation om det ekologiska lantbruket kan vara en del av lösningen. Under 2014 genomförde Formas en utlysning med fokus på ekologisk produktion och konsumtion där 48 miljoner kronor beviljades till totalt 11 fyraåriga projekt. Dessa projekt handlar bland annat om multifunktionella och robusta odlingsystem, problemet kring antibiotikaresistens, men även det ekologiska lantbrukets inverkan på biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Under 2015 har Formas betalat ut 12 miljoner kronor till dessa projekt.

Tabell 10. Utbetalade forskningsmedel (tusental kronor) 2015 fördelade på mottagare

	<u>Utbetalat</u> <u>2015</u>	<u>Utbetalat</u> <u>2014</u>	<u>Utbetalat</u> <u>2013</u>	<u>Utbetalat</u> <u>2012</u>	<u>Utbetalat</u> <u>2011</u>
Universitet och högskolor	958 974	961 692	891 996	867 371	769 579
Sveriges lantbruksuniversitet	276 607				
Lunds universitet	113 096				
Chalmers tekniska högskola	98 381				
Göteborgs universitet	84 411				
Kungliga tekniska högskolan	71 881				
Uppsala universitet	70 811				
Stockholms universitet	64 036				
Umeå universitet	60 629				
Luleå tekniska universitet	33 738				
Karolinska institutet	31 702				
Linköpings universitet	19 763				
Örebro universitet	11 369				
Övriga universitet och högskolor*	22 550				
Forskningsinstitut	163 307	164 691	161 642	97 220	90 379
Stiftelsen skogsbrukets forskningsinstitut	39 994				
Stockholm Environment Institute	39 455				
Svenska Miljöinstitutet	27 936				
Stiftelsen Lantbruksforskning	21 500				
SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut	13 449				
Institutet för jordbruks- och miljöteknik	9 685				
SWEREA AB	7 469				
Stiftelsen Hästforskning	3 000				
Interactive Institute Swedish	742				
Stiftelsen Arkus	77				

Tabellen fortsätter på följande sida >

	<u>Utbetalat</u> <u>2015</u>	<u>Utbetalat</u> <u>2014</u>	<u>Utbetalat</u> <u>2013</u>	<u>Utbetalat</u> <u>2012</u>	<u>Utbetalat</u> <u>2011</u>
Övriga statliga myndigheter	44 655	31 991	40 331	32 846	29 603
Vetenskapsrådet	14 388				
Vinnova	13 317				
Polarforskningssekretariatet	7 000				
Statens meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)	4 483				
Statens veterinärmedicinska anstalt	3 838				
Statens geotekniska institut	879				
Statens maritima museer	500				
Sametinget	250				
Vetenskapsakademier	11 739	4 239	5 571	7 218	8 566
Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien	5 389				
Kungliga Vetenskapsakademien	4 611				
Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien	1 739				
Internationella organisationer	10 285	11 210	8 984	17 033	20 355
International Institute for Applied Systems	6 673				
Analysis – medlemsavgift					
Nordiskt Genresurscenter	2 000				
Direktoratet for utviklingsamarbeid	1 500				
European Science Foundation	112				
Övriga mottagare	11 110	4 813	3 153	11 763	14 427
Mistra	5 000				
Riksbankens jubileumsfond	2 000				
Svensk Byggtjänst	1 500				
Stockholms stad	700				
Åjtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum	609				
Falsterbo fågelstation	500				
Forskning & Framsteg	401				
Svensk-franska forskningsföreningen	220				
Stipendiater – International Institute for Applied Systems Analysis	180				
Totalt	1 200 070	1 178 636	1 111 677	1 033 451	932 909

* Mottagare inom kategorin "Övriga universitet och högskolor" 2015 var följande: Förvarshögskolan, Högskolan Dalarna, Högskolan i Halmstad, Högskolan i Jönköping, Högskolan i Skövde, Linnéuniversitetet, Malmö högskola, Mittuniversitetet och Södertörns högskola.

Tabell 11. Utbetalade medel (tusental kronor) 2015 till tidigare beviljade projekt i Formas årliga öppna och riktade utlysningar*

<u>Tidigare beviljade projekt i de årliga öppna utlysningarna</u>	<u>Utbetalade medel 2015</u>	<u>Varav medel från annan finansier</u>	<u>Varav medel från Eusam</u>
Forsknings- och utvecklingsprojekt beviljade 2010–2014	313 033		
Forsknings- och utvecklingsprojekt för unga forskare beviljade 2011–2014	146 210		
Mobilitetsstöd för unga forskare beviljade 2011–2014	39 590		
Totalt	498 833		
Tidigare beviljade projekt i riktade utlysningar			
Utlysningar initierade av regeringen			
Hållbart samhällsbyggande 2014	35 602		
Biobaserad samhällsekonomi 2012	30 185		
Skogsråvaror och biomassa. Hållbar primärproduktion 2015	25 670		
Skogsråvaror och biomassa. En biobaserad samhällsekonomi 2014	21 624		
Hållbart samhällsbyggande 2013	19 750		
Djurskydd 2013	17 824		
Linnéstöd 2005	17 000	5 000	
Linnéstöd 2007	16 878	6 352	
Ekologisk produktion och konsumtion 2013	13 246		
Utlysningar för att stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovationssamarbetet**	10 000		
Kemiska ämnen - fokus på kombinationseffekter 2011	9 100		
Samrelaterade verksamheter och hälsa, arbets- och livsvillkor 2011	8 867	7 000	
Diffusa källor 2012	8 000		
Marina föroreningar 2012	8 000		
Säkra livsmedel 2012	7 992		
Geoinfra - transparenta underjordiska anläggningar 2012	7 547		
Effektivare sanering av förorenade områden 2013	7 000		
Strategiska innovationsområden. Bioinnovations 2015**	8 000		
Strategiska innovationsområden. Smartare elektroniksystem 2015**	5 000		
Strategiska innovationsområden. Smart built environment 2015**	4 100		
Bilateralt avtal mellan Sverige och Frankrike angående klimat- och miljöforskning**	3 000		
Hållbart samhällsbyggande – Gästforskare 2014	2 732		
Totalt	287 117	18 352	
Utlysningar initierade av Formas			
Barns och ungdomars psykiska hälsa 2011	40 000	36 000	
Starka Forskningsmiljöer 2011	39 752		
Skogsbranden i Västmanland 2014	10 353		
Starka forskningsmiljöer - Arkitektens teori och metod 2010	10 000		
Miljötoxikologisk forskning i samverkan med SweTox 2013	9 997		
Landsbygdsutveckling 2010	9 000		
Samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning om hållbar utveckling 2012	8 750	3 000	
Effektiva och hållbara produktionssystem inom vattenbruk och jord- och trädgårdsbruk 2013	7 633		
Hållbar utveckling i låginkomstländer – mobilitetsstöd till unga forskare 2013	6 647	4 000	
Samhällsplanering för en hållbar samhällsutveckling 2012	6 000		
Arkitekturforskning – bidrag till forskarskola 2010	5 000		
Humanistisk miljöforskning 2015**	5 000		
Nationellt centrum för forskning och innovation för en kunskapsbaserad kollektivtrafik**	3 000		
Samhällets långsiktiga kunskapsförsörjning 2015**	2 000		
Barns och ungdomars psykiska hälsa 2015**	1 184		
Nordic Built. Transnationella projekt inom området hållbar renovering 2013	1 172		
Totalt	165 488	43 000	

Tabellen fortsätter på följande sida >

	<u>Utbetalade medel 2015</u>	<u>Varav medel från annan finansiär</u>	<u>Varav medel från Eusam</u>
Utlysningar inom ERA-Net och JPI			
JPI. Urban Europe 2013	10 000		4 636
Artikel 185. Bonus. Viable Ecosystems 2012	6 885	1 994	1 726
ERA-Net. Core Organic 2014	6 060		1 452
Artikel 185. Bonus. Sustainable Ecosystem Services 2014	5 111		2 338
ERA-Net. Animal health and welfare 2014	5 007		1 159
ERA-Net. Marine Biotechnology 2015	5 000		1 646
ERA-Net. Rurargi 2013	5 000		1 198
ERA-Net. Sustainable Food production and Consumption 2013	5 000		1 188
ERA-Net. Sustainable Food production and Consumption 2014	4 915		1 188
ERA-Net. Animal health and welfare 2013	4 667		1 159
ERA-Net. Biodiversa 2013	4 151		1 848
JPI. Climate. Societal Transformations 2014	4 013		1 860
ERA-Net. Biodiversa 2014	3 972	151	1 848
JPI. Oceans Pilot Call Microplastics 2015	3 130		1 312
JPI Facce. Klimatsmart Jordbruk 2013	2 825		677
ERA-Net. Snowman 2012	571		265
JPI. Facce Knowledge Hub Macsur 2015	400		
Totalt	76 707	2 145	25 500
TOTALT SAMTLIGA UTLYSNINGAR	1 028 145	63 497	25 500

* Under 2015 blev 5 014 tkr återbetalat till Formas då medlen inte blivit förbrukade inom tidigare beviljade forskningsprojekt. Av dessa återbetalda medel är 1 151 tkr utelämnade från redovisningen i tabellen.

** Utlysningar administrerade av annan forskningsfinansiär till vilka Formas har bidragit med medel.

Tabell 12. Projektledare som 2011–2015 mottagit finansiering för projekt beviljade i Formas årliga öppna och riktade utlysningar och andel av dessa som inte mottagit finansiering från Formas föregående år*

	<u>Antal projektledare som mottagit finansiering</u>	<u>Varv antal projektledare som inte mottagit finansiering under föregående år</u>	<u>Andel projektledare som inte mottagit finansiering föregående år</u>
<u>2015</u>	568	138	24 %
<u>2014</u>	566	145	26 %
<u>2013</u>	517	175	34 %
<u>2012</u>	510	136	27 %
<u>2011</u>	550	146	27 %
<u>2011–2015</u>	2 711	740	27 %

* Redovisade uppgifter tar inte hänsyn till förekommande byten av projektledare i pågående projekt.

Nationell Samverkan

Samverkan är en viktig del av Formas verksamhet och en grundläggande förutsättning för att uppnå de övergripande målen. Samverkan bidrar till ökad effektivitet, nya kontaktytor och nyttiggörande av forskningsresultat. Formas samverkar med forskningsinstitut och stiftelser, andra myndigheter, branschorganisationer och andra offentliga samt privata aktörer. Internationell samverkan, både globalt, inom EU och på nordisk nivå är en viktig del av Formas verksamhet. Samverkan sker också i forskningsprogram och i enskilda projekt.

Bidrag och samverkan i enlighet med regleringsbrev och andra regeringsbeslut

Polarforskningssekretariatet

Polarforskningssekretariatet är en statlig myndighet med uppdrag att samordna och främja svensk polarforskning. Myndighetens huvudsakliga uppgift är att organisera och stödja forskningsexpeditioner till polarområdena och att ansvara för forskningsinfrastruktur. Under 2015 har Formas betalat sju miljoner kronor till Polarforskningssekretariatet för driften av isbrytaren Oden i samband med en svensk-amerikansk expedition till Petermannglaciären på norra Grönland. Formas, Polarforskningssekretariatet och Vetenskapsrådet har under 2015 diskuterat framtida svensk-amerikanska forskningssamarbeten och utlyser nu medel för forskning med möjligheten att använda isbrytaren Oden vid forskning i Arktis 2018.

Internationell samverkan, både globalt, inom EU och på nordisk nivå är en viktig del av Formas verksamhet. Samverkan sker också i forskningsprogram och i enskilda projekt.

Stiftelsen Hästforskning

Stiftelsen Hästforskning (SHF) bildades 2004 av Hästnäringens Nationella Stiftelse i samverkan med AB Trav och Galopp, Agria Djurförsäkring och Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF). Under 2009 inledde Sverige och Norge ett samarbete inom hästforskning, där avtal om samverkansprojekt mellan SHF och Norges Forskningsråd slöts. Hästforskningsprogrammet leds av forskningschefen för SHF och administreras av SLF:s kansli.

Formas avsatte genom ett treårigt avtal (2013–2015) tre miljoner kronor årligen till SHF för samfinansiering av forskningsprojekt. Samverkan mellan hästnäringen och staten har inneburit att SHF har kunnat stödja flera projekt inriktade på såväl veterinärmedicinsk forskning som frågor kring hästens roll i samhället och dess påverkan på människa och miljö. Under 2015 beviljade SHF medel till fem nya projekt. Formas har en adjungerad plats i styrelsen för SHF.

Stiftelsen Institutet för jordbruks- och miljöteknik

Stiftelsen Institutet för jordbruks och miljöteknik (JTI) arbetar med frågor inom jordbruk och jordbruksteknik med miljö och energiprofil. JTI:s huvudkontor ligger i Uppsala, regionkontor finns i Lund och i Skara. Huvudmän för JTI är Näringsdepartementet genom Formas, samt näringslivet genom Stiftelsen Jordbruks- och miljöteknisk forskning (SJMF). Formas avtal med SJMF avser perioden 2013–2016. Formas är representerat i JTI:s styrelse. JTI fokuserar på att stärka näringslivets konkurrenskraft och forskning och utveckling sker därför i nära samverkan med näringslivet. Detta skapar en stark innovationsmiljö, och bidrar till att resultat omsätts i praktiken. JTI är en del av koncernen SP (Sveriges Tekniska Forskningsinstitut) och har ett samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet.

Stiftelsen Institutet för vatten och luftvårdsforskning

Stiftelsen Institutet för vatten och luftvårdsforskning (SIVL) äger bolaget IVL Svenska Miljöinstitutet (IVL), ett oberoende och icke-vinstdrivande miljöforskningsinstitut. Formas tilldelade 2015 SIVL fem miljoner kronor för basfinansiering av verksamhet vid IVL och 20 miljoner kronor för samfinansierad miljöteknikforskning med svenskt näringsliv och nationell finansiering av EU-projekt vid IVL.

Den samfinansierade forskningen vid IVL har bedrivits i enlighet med verksamhetsplanen för 2015, som fastställts av SIVL. Det totala forskningsutfallet under 2015 var cirka 80 miljoner kronor varav ungefär hälften var samfinansierad forskning med näringslivet och 40 miljoner kronor var EU-forskning. Samfinansierad verksamhet rapporteras av IVL till SIVL i en verksamhetsberättelse under första kvartalet 2016. Basfinansieringen om fem miljoner kronor har använts för kompetens- och verksamhetsutveckling i enlighet med verksamhetsplanen.

Stiftelsen Lantbruksforskning

Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF) är lantbruksföretagarnas forskningsstiftelse med finansiering från lantbruksnäringen, statliga aktörer och andra organisationer inom de gröna näringarna.

Formas avsätter 20 miljoner kronor årligen under perioden 2014–2016 till SLF för ett produktionsinriktat forskningsprogram med syfte att stärka jordbrukets hållbarhet och konkurrenskraft. De forskningsprojekt som SLF stödjer väntas komma lantbruksnäringen till nytta inom en nära framtid.

Under 2015 tecknade Formas och SLF avtal om 1,5 miljoner kronor för en samfinansierad utlysning inom trädgårdsområdet.

Formas har en adjungerad plats i styrelsen för SLF.

Stiftelsen Skogsbrukets forskningsinstitut

Stiftelsen Skogsbrukets forskningsinstitut (Skogforsk) finansieras av skogsnäringen och av staten genom Formas. Formas avsätter 38 miljoner kronor årligen till Skogforsk genom ett avtal som löper till och med 2016. Formas utser två ledamöter med ersättare till Skogforsks styrelse. Institutets arbete följer de planer och den budget som styr aktiviteterna inom sex forsknings- och utvecklingsprogram, kommunikationsverksamhet samt uppdrag och kompetensutveckling. Under 2015 har Skogforsk bland annat fått en ny vd, genomfört ett internt värdegrundsarbete, lämnat ett inspel till regeringens forskningspolitik samt påbörjat arbetet med mål och strategi för nästa fyraåriga ramperiod.

Stockholm Environment Institute

Stockholm Environment Institute (SEI) är en självständig stiftelse som etablerades genom ett riksdagsbeslut 1989. SEI har nio kontor i sex länder och har mottagit 28 miljoner kronor i basstöd från Formas för verksamhetsåret 2015, vilket är samma nivå som 2014. Basstödet bidrar till hela SEI:s verksamhet men resurserna fördelas i huvudsak mellan direkt stöd till ett par internationella projekt där SEI arbetar på regeringens mandat, stöd till samfinansiering, organisationens ledningsfunktion och stöd till styrelsearbetet och det vetenskapliga rådets verksamhet. Stödet används även till SEI:s center och stöd till organisationens representativa funktion vid internationella möten och processer.

Den del av basstödet som har använts till projekt med anknytning till Sveriges internationella arbete omfattar bland annat FN:s program om hållbara livsstilar och utbildning. Detta program syftar till att bearbeta globala utmaningar som hållbara konsumtions- och produktionsmönster, klimatåtgärder och klimatanpassning, bevarande av resurser och biologisk mångfald samt fattigdomsbekämpning och social välfärd. SEI leder programmet på uppdrag

av Sveriges regering och har under 2015 påbörjat arbetet med att skapa ett programsekretariat i samverkan med de övriga två ledarna för programmet: WWF International och Japans miljödepartement.

Formas har genom regleringsbrev från Miljö- och energidepartementet bidragit med en miljon kronor separat till Arctic Resilience Report, ett projekt som initierades under Sveriges ordförandeskap i Arktiska

Rådet. Till projektet har SEI använt ytterligare en miljon kronor från tidigare nämnda anslag avsett för institutets basfinansiering samt att Naturvårdsverket bidrar med en miljon kronor till projektet.

Projektet genomförs som ett samarbete mellan SEI och Stockholm Resilience Center. Den vetenskapliga slutrapporten beräknas vara klar i maj 2016.

Tabell 13. Utbetalade medel (tusental kronor) 2015 fördelade enligt regeringsuppdrag men inte genom Formas utlysningar*

<u>Ändamål</u>	<u>Mottagare</u>	<u>Utbetalade medel</u>
Samfinansierad forskning	Stiftelsen skogsbrukets forskningsinstitut	38 000
Basfinansiering av forskningsinstitut och samfinansierad forskning	Stockholm Environment Institute	28 000
Basfinansiering av forskningsinstitut och samfinansierad forskning	Stiftelsen för vatten- och luftvårdsforskning vid Svenska Miljöinstitutet	25 000
Samfinansierad forskning och forskningsprogrammet "Jordbrukets hållbarhet och konkurrenskraft"	Stiftelsen Lantbruksforskning	20 000
Samfinansierad forskning	Institutet för jordbruks- och miljöteknik	8 500
Drift och hyra av isbrytaren Oden	Polarforskningssekretariatet	7 000
Forskning om växtförädling	Sveriges lantbruksuniversitet	4 000
Hästforskning	Stiftelsen Hästforskning	3 000
Uppbyggnad av sekretariat för projektet "Future Earth"	Kungliga Vetenskapsakademien	2 500
Forskning om växtförädling	Nordiskt Genresurscenter	2 000
Basfinansiering och utveckling av forskningsbibliotek	Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien	1 739
Samfinansierad forskning inom trädgårdsområdet	Stiftelsen Lantbruksforskning	1 500
Stöd till projektet "New Climate Economy"	Direktoratet för utvecklingssamarbeid	1 500
Stöd till produktion av "Arctic Resilience Report"	Stockholm Environment Institute	1 000
FN:s program för hållbar produktion och konsumtion	Stockholm Environment Institute	1 000
Infrastruktur för forskning	Falsterbo fågelstation	500
Information om forskningsresultat rörande rennärringsfrågor	Sametinget	250
Totalt		145 489

* Medel som har fördelats på direkt uppdrag av regeringen genom Formas utlysningar är redovisade i tabell 11.

Ytterligare samverkan

Forskningssamarbete med låg- och lägre medelinkomstländer

Sedan våren 2015 har Formas, Sida och Vetenskapsrådet utvecklat en gemensam utlysning om *Sustainability and resilience – Tackling climate and environmental changes* som ska vara av relevans för låg- och lägre medelinkomstländer. Samarbetet motiveras av de globala utmaningar som de nyligen antagna globala målen för hållbar utveckling adresserar. Forskningsprojekten ska vara samarbeten mellan svenska forskare och forskare i låg- eller lägre medelinkomstländer. Medverkan från yngre forskare är också ett krav. Utlysningen omfattar 20 miljoner kronor per år i tre år, varav Formas har avsatt fem miljoner kronor per år i tre år. Utlysningen planeras att öppna under våren 2016 och kommer att administreras av Vetenskapsrådet.

Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien

Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) ska enligt akademins ändamålsparagraf "... till nytta för samhället främja tekniska och ekonomiska vetenskaper och näringslivets utveckling." IVA har drygt 1 000 svenska ledamöter fördelade på tolv avdelningar, bland annat avdelningarna för samhällsbyggnad, skogsnäringens teknik samt utbildning och forskning. IVA driver också tidsbegränsade projekt som ska präglas av ett vetenskapligt synsätt och som ska vara till nytta för samhället.

Formas har under 2015 deltagit i och stött två projekt ekonomiskt.

Utsiktsplats forskning syftar till att bidra med underlag till hur svenska forskares möjlighet att bedriva en internationellt

slagkraftig forskning kan stärkas. I projektets styrgrupp deltar förutom Formas bland annat flera andra forskningsfinansiärer och representanter för universitet och högskolor.

Framtidens goda stad ska verka för att ge en ökande befolkning förutsättningar att bo och verka i attraktiva livsmiljöer som lockar talanger, företag och investeringar och därför är viktiga för Sveriges konkurrenskraft. Formas är representerat i projektets styrgrupp som är brett sammansatt med deltagare från bland annat olika delar av näringslivet, akademien samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Lilla samordningsgruppen för forskning om Hållbar stadsutveckling

Energimyndigheten, Formas, IQ Samhällsbyggnad, Naturvårdsverket, Nordic Built, Riksantikvarieämbetet och Vinnova träffas regelbundet i Lilla samordningsgruppen för forskning om Hållbar stadsutveckling. Gruppen har sin utgångspunkt i Delegationen för Hållbara städers uppdrag att skapa en arena för kunskapsutveckling. Arbetet kretsade först kring den gemensamma utlysningen Samordnad stadsutveckling – en förutsättning för hållbarhet med Formas som initiativtagare och ledare. Resultaten presenteras i Formas rapport *Gränsöverskridande stadsforskning – erfarenheter från sex hållbarhetsprojekt*. Samarbetet har senare utvecklats till att också innefatta det europeiska samarbetet inom JPI Initiativ Urban Europe.

I det dagliga arbetet pågår många samarbetsprojekt mellan myndigheterna, i allt från att stödja varandra i enskilda aktiviteter, genomföra gemensamma insatser, utveckla erfarenhetsutbyten och förbättra stödsystem. Målet är att utifrån tydliga roller och ansvar komplettera varandra och effektivt bidra till ett svenskt forsknings- och innovationssystem i världsklass.

Formas deltog 2014 i arbetet inom regeringens strategi för utveckling och export av miljöteknik. Under 2015 har detta arbete fortsatt i form av ett nätverk mellan de myndigheter som deltog i miljöteknikstrategin.

Samordningsgruppen för myndighetschefer

Generaldirektörerna för Energimyndigheten, Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova ingår i en samordningsgrupp för att utbyta erfarenheter, identifiera gemensamma satsningar och säkerställa effektiva arbetssätt mellan myndigheterna emellan.

Under 2015 har samordningsgruppen framför allt fokuserat på myndigheternas gemensamma underlagsrapport till regeringens kommande proposition om forskning, innovation och högre utbildning. I detta arbete deltog även Rymdstyrelsen. Rapporten som överlämnades till Utbildningsdepartementet den 25 oktober, innehöll ett flertal rekommendationer som kan bidra till att styra mot de forskningspolitiska målen; att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.

Vidare har myndigheterna i olika former samarbetat runt gemensamma regeringsuppdrag som att föreslå nya modeller för framtida fördelning av lärosätenas basanslag för forskning, den gemensamma samordningsfunktionen för europeiska blandfinansierade program samt utveckling och styrning av Strategiska innovationsprogram. I det dagliga arbetet pågår många samarbetsprojekt mellan myndigheterna, i allt från att stödja varandra i enskilda aktiviteter, genomföra gemensamma insatser, utveckla erfarenhetsutbyten och förbättra stödsystem. Målet är att utifrån tydliga roller och ansvar komplettera varandra och effektivt bidra till ett svenskt forsknings- och innovationssystem i världsklass.

Samverkan för hållbar utveckling inom samhällsbyggnadsområdet

Formas har tillsammans med Arkitektur och designcentrum, Boverket samt Riksantikvarieämbetet arbetat för en ökad samverkan inom:

- stadsplanering,
- boendefrågor,
- arkitektur och
- kulturmiljö.

Arbetet har sin grund i två på varandra följande regeringsuppdrag om att främja kulturella och sociala perspektiv inom hållbar stadsutveckling samt att lyfta arkitekturens roll.

Samverkan inom miljöteknik och miljöinnovationer

Miljöteknikprojekt förekommer inom samtliga Formas ansvarsområden och stöds både inom den årliga öppna utlysningen och inom riktade satsningar. Under 2015 publicerades projektkatalogen *Formas-finansierad forskning om miljöteknik* där 160 miljöteknikprojekt presenteras. Rapporten presenterades vid en utställning under Ekobyggmässan/Sweden Green Building Conference hösten 2015, en mässa med särskilt fokus på hållbart samhällsbyggande. Formas engagerade ett antal forskare inom miljöteknikområdet som presenterade sin forskning.

Formas var Sveriges representant i EcoInnova, ett ERA-Net för miljöteknik och miljöinnovation där 25 organisationer från ett 20-tal länder ingick. Programmet avslutades 2014, men internationellt forskningssamarbete med svenskt deltagande pågår fortfarande i de forskningsprojekt som fick stöd inom programmets två utlysningar.

Formas deltog 2014 i arbetet inom regeringens strategi för utveckling och export av miljöteknik. Under 2015 har detta arbete fortsatt i form av ett nätverk mellan de myndigheter som deltog i miljöteknikstrategin.

I de strategiska innovationsprogram som Formas stöder, till exempel Smart Built Environment, Smartare elektroniska system och Re:Source, finns många inslag av miljöteknik och miljöinnovationer.

Swedish Secretariat for Environmental Earth System Sciences

Swedish Secretariat for Environmental Earth System Sciences (SSEESS) är ett partnerskap mellan Forte, Formas, Kungliga Vetenskapsakademien, Sida och Vetenskapsrådet. SSEESS genomför aktiviteter riktade mot forskare och myndigheter för ökat utbyte i internationella program inom globala miljö- och resursfrågor, samt vissa särskilda uppdrag för att bevaka utvecklingen av dessa frågor internationellt. Formas avtal med SSEESS gäller till och med 2016. Under 2015 inleddes en process med att utvärdera verksamheten i syfte att identifiera vilka aktiviteter som ligger inom parternas respektive ansvarsområden i dag och hur det kan se ut i framtiden, med eller utan ett framtida samarbete inom SSEESS. Utvärderingen beräknas vara färdig i början av 2016.

Internationell samverkan

Formas uppdrag att bidra till en hållbar samhällsutveckling kräver ett globalt förhållningssätt. Högkvalitativ forskning kräver samarbete och miljöproblem är inte begränsade till enstaka länder. Därför fortsätter det internationella samarbetet att öka i betydelse och omfattning, både inom EU och utanför Europa. Formas medverkar i en rad strategiska arbetsgrupper och nätverk på nordisk, europeisk och global nivå som syftar till strategisk planering och samordning. Formas ska också medverka i och stimulera svenska forskares deltagande i forskningssamverkan inom EU:s verksamhet samt i andra internationella forskningsprogram.

Bidrag och samverkan i enlighet med regleringsbrev och andra regeringsbeslut

Future Earth

Future Earth är ett globalt forskningsinitiativ som lanserades 2012. Basen i programmet är en sammanslagning av flera tidigare globala satsningar inom hållbarhetsområdet. Tanken är att Future Earth ska bli en global vetenskaplig plattform för att stimulera forskning och samverkan. En annan uppgift är att arbeta nära olika intressenter, exempelvis inom politiken. Future Earths struktur och styrformer är under utveckling. Sekretariatet är spritt på fem geografiska platser, varav Stockholm är en. Vilken organisationsform sekretariatet i Stockholm ska ha är under utredning. Formas har bidragit med 2,5 miljoner kronor under 2015 till uppbyggnaden av det svenska sekretariatet och avser att noggrant följa den fortsatta utvecklingen.

Global Research Alliance on Agricultural Greenhouse Gases

Sedan 2009 är Sverige medlem i Global Research Alliance on Agricultural Greenhouse Gases (GRA), vars övergripande syfte är att finna sätt att producera mer livsmedel utan att bidra till ökade utsläpp av växthusgaser. Sverige representeras av två personer, en från Näringsdepartementet och en från Formas. Under 2015 träffades GRA Council i USA, men utan representant från Sverige.

Inom GRA finns forskarnätverk inom växtproduktion, djurhållning och risodling. Dessutom finns två övergripande nätverk med egna organisationer och agendor som har godkänts av GRA.

Nordisk kommitté för jordbruks- och matforskning

Nordisk kommitté för jordbruks- och matforskning (NKJ) är ett kontakt- och samarbetsorgan mellan de nordiska ländernas forskningsråd och departement inom jordbruksområdet (inklusive råvaru- och livsmedelsproduktion). Ordförandeskapet växlar mellan de nordiska länderna vart fjärde år. Sverige har, genom Formas, ordförandeskapet under perioden 2014–2017. Sekretariatet administrerades under 2015 av Nordforsk och styrelsen höll under året två styrelsemöten och ett seminarium för att uppmärksamma att NKJ har verkat i 50 år.

Nordiskt genresurscenter

Nordiskt Genresurscenter, NordGen, är en institution som finansieras av Nordiska ministerrådet. Institutionens uppdrag är bevara och hållbart nyttja växter, husdjur och skog, att bidra till att en bred genetisk mångfald av de resurser som kan kopplas till mat och lantbruk säkerställs. NordGen bildades 2008 efter en sammanslagning av Nordiska Genbanken, Nordisk Genbank Husdjur och Nordiska skogsbrukets frö- och planråd. Verksamheten är delad mellan Alnarp i Sverige och Ås i Norge men huvudkontoret ligger i Alnarp. Formas har utbetalat två miljoner kronor under 2015 inom ramen för Nordiska ministerrådet.

Samnordisk skogsforskning

Samnordisk skogsforskning (SNS) är ett samarbetsorgan som finansieras med bidrag via Nordiska ministerrådet. Den överordnade målsättningen är att främja forskning om skogens olika funktioner i ett hållbart skogsbruk och att ge råd till Nordiska ministerrådet i frågor om skog och skogsforskning.

Ordförandeskapet i SNS växlar vart fjärde år mellan de nordiska länderna och under 2014–2017 har Sverige ordförandeskapet genom Formas. SNS styrelse har under året haft två möten. Dessutom har sekretariatet anordnat två seminarier för forskare och användare inom jordbruk, skog, miljö och energi:

- nordisk bioekonomi samt
- ett med SNS nordiska nätverk av forskare.

Eftersom NKJ och SNS har samma ordförande har organisationerna närmat sig varandra i frågor som lämpar sig för tvärasektoriellt samarbete. Tillsammans har de genomfört en utlysning för större nätverk inom bioekonomiområdet, där tvärasektoriellt och nordiskt samarbete mellan forskare och intressenter ska bidra till ökad nordisk nytta.

Ytterligare samverkan

Belmont Forum

I det internationella forskningssystemet behövs samverkan kring en mängd frågor. Belmont Forum är ett globalt samarbete mellan forskningsfinansierare med syfte att möta de globala miljö- och klimatutmaningarna, samt att samordna strategier, samplanera och samfinansiera gemensamma forskningsprogram. Tidigare medverkade Formas i Belmont Forum genom SSEESS (SSEESS presenteras under egen rubrik). Under 2015 ansökte Formas om medlemskap i Belmont Forum. Detta innebär mer aktivt deltagande i organisationens möten och aktiviteter, vilket förstärker Formas globala nätverk.

Medlemmar i Belmont Forum är forskningsfinansierare från bland annat Australien, Indien, Japan, Kina, Sydafrika, USA och Qatar. Vidare är även EU-kommissionen samt ett antal EU-länder medlemmar.

Formas har under 2015 deltagit i Belmont Forums årsmöte som hölls i Oslo, samt i utlysningen 2015 om *Climate Predictability and Inter-Regional Linkages*. Formas kommer också att delta i utlysningen 2016 om *A Nexus Approach to Global Urbanization: Accelerating Transitions to Sustainable Consumption and Production*, samt har involverats i aktiviteter om global samverkan kring öppna databaser, nätverk för digital kommunikation och andra användarstöd.

European Science Foundation

Vid utgången av 2015 avslutades European Science Foundations (ESF) verksamhet. Delar av verksamheten kommer att bedrivas vidare i en delvis ny organisation. För Formas har det under året varit viktigt att säkerställa att inga åtaganden kvarstår vid avslutet där krav kan komma att ställas på Formas eller övriga tidigare medlemmar från Sverige (Forte, Riksbankens Jubileumsfond och Vetenskapsrådet).

International Energy Agency

International Energy Agency, IEA, är ett fristående organ inom OECD med 29 medlemsstater. IEA:s verksamhet är inriktad mot energipolitiska frågor som energisäkerhet, miljöskydd och ekonomisk utveckling. Ett tydligt fokus ligger på att begränsa klimatförändringarna.

Ett viktigt verktyg för IEA:s verksamhet är de cirka 40 samarbetsprogram (*Implementing agreements*) man driver. Formas deltar i forskningsprogrammet Energy in Buildings and Communities (EBC) som har drygt 20 länder som medlemmar.

Formas innehar det svenska representantskapet i programmets styrelse och samverkar nationellt med Energimyndigheten. Svenska forskare deltar i flera av programmets pågående FoU-projekt med finansiering från bland annat Formas.

International Institute for Applied Systems Analysis

International Institute for Applied Systems Analysis (IIASA) är ett internationellt forskningsinstitut beläget i Laxenburg, Österrike. IIASA arbetar med forskning och att utveckla verktyg för studier av framför allt globala miljöfrågor. Formas är svensk medlem i IIASA, där 23 länder ingår. Utöver den svenska medlemsavgiften 2015 har medel betalats ut för en doktorandskola i systemanalys, samt till fyra forskarstuderandes deltagande i IIASA:s sommarskola.

20 mnkr

Medverkan från yngre forskare är också ett krav. Utlysningen omfattar 20 miljoner kronor per år i tre år, varav Formas har avsatt fem miljoner kronor per år i tre år.

Svenska IIASA-kommittén arbetar för att stimulera kopplingar mellan forskningsaktiviteter vid IIASA och aktiviteter på svenska lärosäten, institut och myndigheter. Kommittén arbetar även med att stärka den systemvetenskapliga forskningen i Sverige.

Formas generaldirektör, Ingrid Petersson, är ordförande i kommittén som består av ledamöter från svenska universitet, myndigheter och privata företag. Kommittén har under 2015 genomfört två möten, varav ett tillsammans med representanter från de finska och norska medlemsorganisationerna i IIASA.

Science Europe

Science Europe (SE) är en medlemsorganisation med ett femtiotal medlemmar, från 27 länder. Medlemmarna är både forskningsfinansierare och forskningsutförare, Svenska medlemmar är Formas, Forte och Vetenskapsrådet. Science Europes syfte är att stärka forskningen i Europa och att bidra till European Research Area (ERA). Organisationen har ett omfattande samarbete med andra aktörer och tar dels

Under 2015 har Science Europe bland annat arbetat med integritetsfrågor inom forskningen, joint-programming och open access. Formas generaldirektör Ingrid Petersson valdes i november 2015 till en av två vice ordförande i Science Europe.

fram egna policies och ståndpunkter utifrån medlemmarnas behov och önskemål, dels lämnar synpunkter på förslag från EU:s institutioner. Under 2015 har SE bland annat arbetat med integritetsfrågor inom forskningen, Joint-programming och Open access. Formas generaldirektör Ingrid Petersson valdes i november 2015 till en av två vice ordförande i Science Europe.

Bilaterala samarbeten

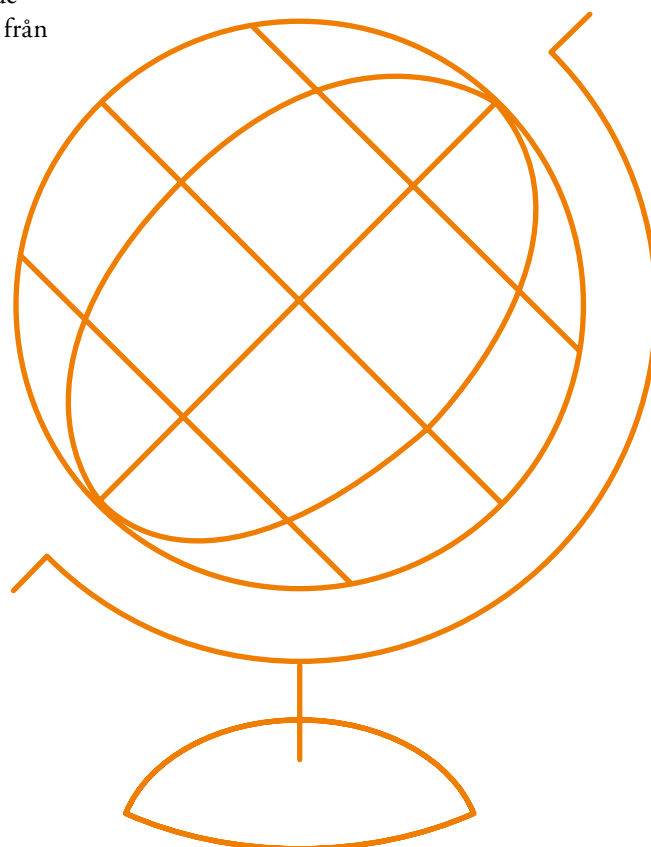
Brasilien

Formas ingår tillsammans med Vetenskapsrådet i ett samarbete med den brasilianska forskningsfinansiären Coordination for the Improvement of Higher Education Personnel (CAPES) för att finansiera forskningssamarbeten mellan länderna. Samarbetet har varit vilande under 2015 i väntan på budgetbeslut från Brasilien.

Frankrike

Sverige och Frankrike har tecknat ett avtal om forskningssamarbete inom klimat och miljö 2011–2016. Det omfattar svenska och franska forskare vid Laboratoire des Sciences du Climat et de l'Environnement i Saclay. Formas finansierar avtalet med tre miljoner kronor per år under sex år (totalt 18 miljoner kronor). Den resterande (och övervägande) svenska delen av finansieringen kommer från Vetenskapsrådet.

Två utlysningar av samarbetsprojekt har genomförts inom ramen för avtalet, den första under 2012 och den andra under 2014. Totalt tio projekt har finansierats inom ramen för detta samarbetsavtal.

Indien

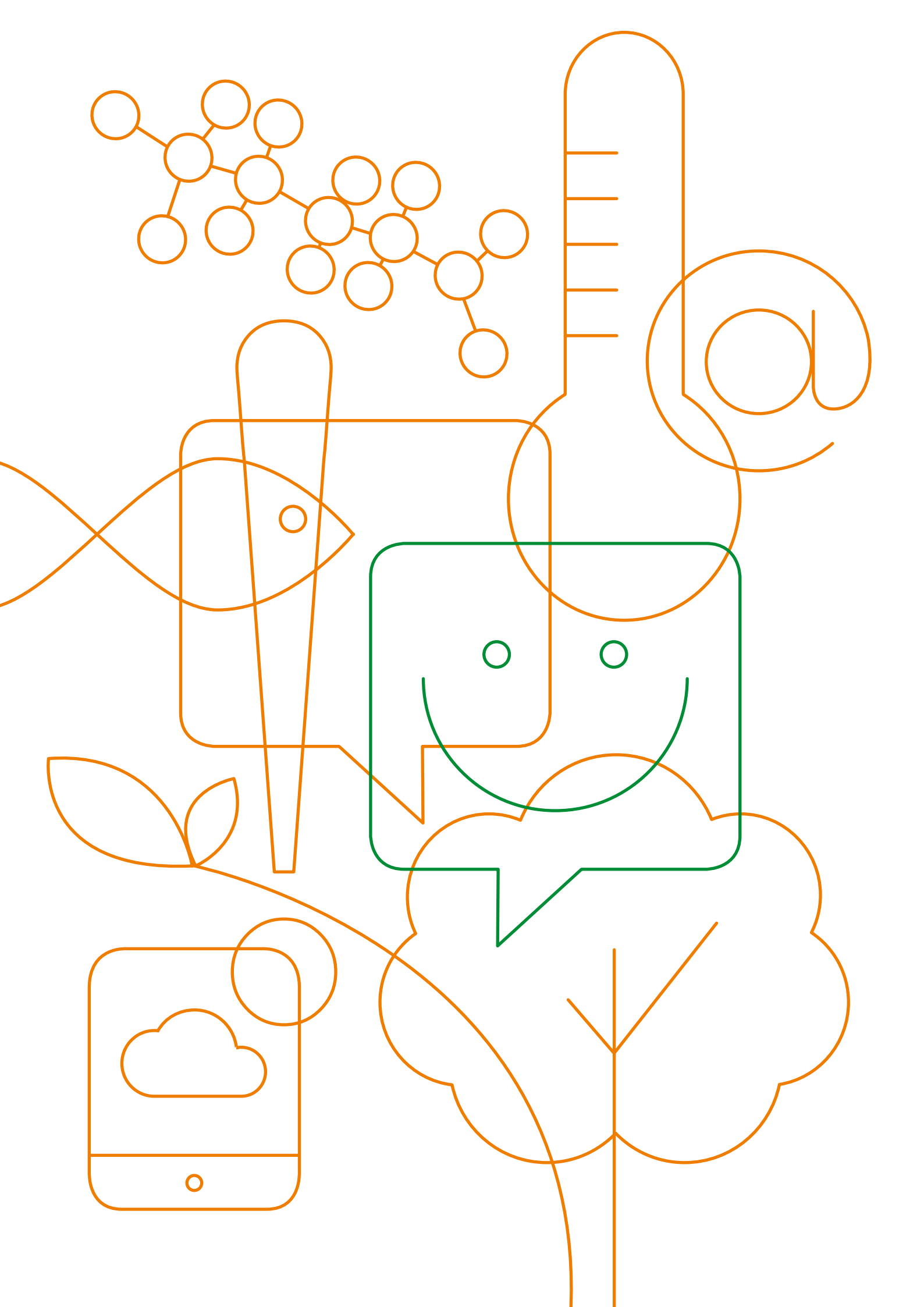
Formas, Vetenskapsrådet och Vinnova bedriver samarbete med Department of Science and Technology (DST) i Indien. Myndigheterna har under 2015 genomfört en gemensam utlysning för att stödja svensk-indiska nätverksprojekt inom områdena e-vetenskap inom life-science samt antibiotikaresistens i ett One Health-perspektiv. Beslut om beviljade medel tas under 2016. Syftet med utlysningen är att skapa bilaterala forskningsprojekt. Samarbetet leds av Vetenskapsrådet.

Kina

Formas, Forte och Vetenskapsrådet genomförde två utlysningar under 2014 inom ramen för ett regeringsuppdrag med syfte att stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovationssamarbetet. En av utlysningarna genomfördes i samarbete med den kinesiska forskningsfinansiären National Natural Science Foundation of China (NSFC) inom området antibiotikaresistens.

Sydafrika

Sverige upprättade 2013 ett avtal med Sydafrika om forskningssamarbete. Som ett resultat av detta har Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) och The National Research Foundation (NRF) i Sydafrika initierat ett mobilitetsprogram och bjudit in Formas, Forte samt Vetenskapsrådet att delta i en utlysning för mobilitet av svenska och sydafrikanska forskare. Under 2015 genomfördes den första av tre årliga utlysningar under ledning av STINT. Beslut om medel tas under 2016.

Forsknings- kommunikation

Formas ansvarar för kommunikation om forskning och forskningsresultat samt för popularisering av den forskning som finansieras av rådet. Det görs genom utlysningar inom kommunikation samt konferenser och workshops.

Formas deltar inom ett antal samarbeten kring webbaserad forskningskommunikation, exempelvis Expertsvar.se och Forskning.se. Forskningskommunikation bedrivs också genom seminarieverksamhet och under 2015 har Formas fortsatt samarbetet med andra aktörer genom bland annat evenemangen Forskar Grand Prix, SAMspråk och Forum för forskningskommunikation.

Utlysningar inom kommunikation

Kommunikationsprojekt

Som ett led i att öka nyttiggörandet av forskningsresultat i samhället avsatte Formas tre miljoner kronor 2015 till en utlysning för kommunikationsprojekt. Utlysningen avsåg områden såsom utveckling av kommunikativa metoder, utställningar, seminarier, film- och videoproduktioner samt andra populärvetenskapliga aktiviteter. Totalt inkom 41 ansökningar, varav nio projekt beviljades stöd under ett år.

Konferenser och workshops

Formas utlyser bidrag som stöd för att organisera vetenskapliga konferenser och workshops av hög vetenskaplig kvalitet inom rådets alla ansvarsområden. Utlysningen har

varit löpande under 2015 med tre stoppdatum. Under året inkom totalt 55 ansökningar och totalt 24 projekt beviljades en total summa av 2,8 miljoner kronor för anordnade av konferenser och i några fall workshops, samtliga i Sverige.

Seminarier, konferenser och dialogtillfällen

Almedalen

Genom 2015 års deltagande under politikerveckan Almedalen nådde Formas drygt 600 åhörare genom sju seminarier. Många besökare passerade även förbi Formas utställning om hållbart samhällsbyggande i tidningen Miljöaktuellt's arena.

Formas medverkar årligen i Samspråk, en seminariedag om aktuella samhällsfrågor där forskare möter politiker i ett samarrangemang mellan Forte, Formas, Riksbankens jubileumsfond och Vetenskapsrådet. Formas ansvarade främst för ett seminarium med tema algblomning i Östersjön, som lockade ett 70-tal åhörare.

I samarbete med IVL Svenska Miljöinstitutet och Östersjöveckan arrangerade Formas seminariet *Andningshjälp till Östersjön samt Musselodling – en del av Östersjöns räddning* i samarbete med Baltic Sea Action Group och Östersjöveckan.

Tillsammans med Sweden Green Building Council och Boverket arrangerade Formas seminariet *Att bygga på rätt sätt* samt *Staden som vi vill ha den*. Formas anordnade även en utställning med namnet *Sustainability Building* på Gotlands Museums gård.

Under seminariet *Insekter – det nya köttet* fick åhörarna provsmaka insekter som ett sätt att belysa alternativ till kött som livsmedel. Formas arrangerade även seminarier *Är det värt (forsknings)pengarna?* där samhällsnyttan med forskning samt hur forskningen påverkar politiken diskuterades.

Bokmässan 2015

Formas medverkade vid Bokmässan i Göteborg, både som utställare och som seminariearrangör. Utöver lanseringen av den nya pocketboken *Kan vi tackla det nya klimatet?* med fokus på klimatfrågan, arrangerade Formas, inom ramen för Forskartorget, tre populärvetenskapliga seminarier med 250 åhörare. Seminarierna handlade om:

- klimatanpassning,
- klimat-geoengineering och
- miljöprogrambyggnad på ett hållbart sätt.

Forskare möter media

Forskare möter media är ett samarrangemang mellan Formas, Forte, Vetenskapsrådet, Vetenskap och allmänhet, Vinnova samt universitet och högskolor. Syftet är att informera forskare om mediernas villkor för att nå ut med forskning och forskningsresultat. Under 2015 genomfördes två seminarier, på Högskolan i Halmstad och på Stockholms universitet.

Forskar Grand Prix 2015

För fjärde året i rad anordnades Forskar Grand Prix, ett arrangemang där forskare tävlar om vem som är bäst på att presentera sin forskning. Evenemanget genomfördes i samarbete mellan Formas, Forte, Vetenskap och allmänhet Vetenskapsrådet och Vinnova. I deltävlingarna deltog sammanlagt 44 doktorander och forskare. Vinnare blev

Sunil Kumar Ramamoorthy från Högskolan i Borås med en presentation om nedbrytbara plaster. Publikens bestod av cirka 320 åhörare, varav ungefär hälften var skolelever från mellanstadiet upp till gymnasiet. Övriga var allmänhet, deltävlingsarrangörer och representanter från forsknings- och utbildningsverige.

Forum för forskningskommunikation

Forum för forskningskommunikation är en mötesplats för kommunikatörer på universitet och högskolor. Det genomfördes för tredje gången som en del av Vetenskapsfestivalens program i Göteborg. Evenemanget lockade 300 deltagare och sändes live via Vetenskapsfestivalens webbsida. Forum för Forskningskommunikation arrangeras av Vetenskapsfestivalen i samarbete med forskningsråden Formas, Forte, Mistra, Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen), Stiftelsen för strategisk forskning (SSF), Vetenskapsrådet, Vetenskap och allmänhet och Vinnova.

Frukostmöte

I november anordnade Formas ett frukostmöte på Nobelmuseet med fokus på förväntningarna inför det stundande klimattoppmötet i Paris. Medverkade gjorde Sveriges chefsförhandlare Anna Lindstedt, forskaren Mathias Fridahl från Centrum för klimatpolitisk forskning vid Linköpings universitet och Sven Hunhammar, klimatchef på Naturskyddsföreningen. Mötet, som lockade cirka 70 besökare, modererades av Formas generaldirektör Ingrid Petersson och går att se i efterhand på Formas webbplats och Youtube.

Rapporter och andra publikationer

Formas Fokuserar

Formas ger sedan 2003 ut pocketböcker i serien Formas Fokuserar. I varje bok ger flera forskare olika perspektiv på ett tema med det övergripande syftet att belysa kunskaps- och debattläget i frågor inom Formas områden. Böckerna används bland annat av journalister, i gymnasie- och högskoleundervisning samt i studiecirklar. Under 2015 utgavs *Kan vi tackla det nya klimatet*, som handlar om anpassning och omställning till följd av klimatförändringar. Pocketböckerna säljs i tryckt form för en låg kostnad och de distribueras gratis i

digital form. Fyra titlar i serien finns som ljudböcker. Hittills har 24 pocketböcker publicerats i serien.

Rapporter

Under 2015 publicerade Formas rapporten *Formasfinansierad forskning om miljöteknik*, där 160 projekt presenteras. Rapporten lanserades på Sweden Green Building Conference 2015 och har även delats ut på en rad olika seminarier och mötesplatser. Dessutom publicerade Formas under 2015 rapporten *Gränsöverskridande stadsforskning – erfarenheter från sex hållbarhetsprojekt* i samband med konferensen Hållbar kommun.

Under politikerveckan i Almedalen nådde Formas drygt 600 åhörare genom sju seminarier.

Foto: Beatrice Rindevall

Webbtidningen Extrakt bevakar, populariserar och kommunicerar kunskap om aktuell forskning för ett hållbart samhälle. Extrakt är en bred och uppdaterad kunskapskälla som varje månad når ut till tusentals personer intresserade av hållbar utveckling.

Tidningen Extrakt vann Svenska Publishing-Priset 2015 i kategorin Journalistik.

Digitala kanaler

Expertsvar

Formas medverkar i Expertsvar.nu, en tjänst som förmedlar pressmeddelanden och forskarkontakter. Målgruppen för webbplatsen är främst medier. Frågor som kommer in till expertsvarsportalen besvaras av informatörer på forskningsråd, universitet och högskolor. Webbplatsen ger också tillgång till liknande utländska tjänster. Tjänsten drivs i samverkan med universitet, högskolor och forskningsråd där redaktionen sitter på Vetenskapsrådet.

Extrakt

Webbtidningen Extrakt bevakar, populariserar och kommunicerar kunskap om aktuell forskning för ett hållbart samhälle. Extrakt är en bred och uppdaterad

kunskapskälla som varje månad når ut till tusentals personer intresserade av hållbar utveckling. Under 2015 tilldelades Extrakt Svenska Publishing-Prisets specialpris Journalistikpriset och 2014 vann tidningen Svenska Publishing-Priset i kategorin Bästa webbtidning.

Formas.se

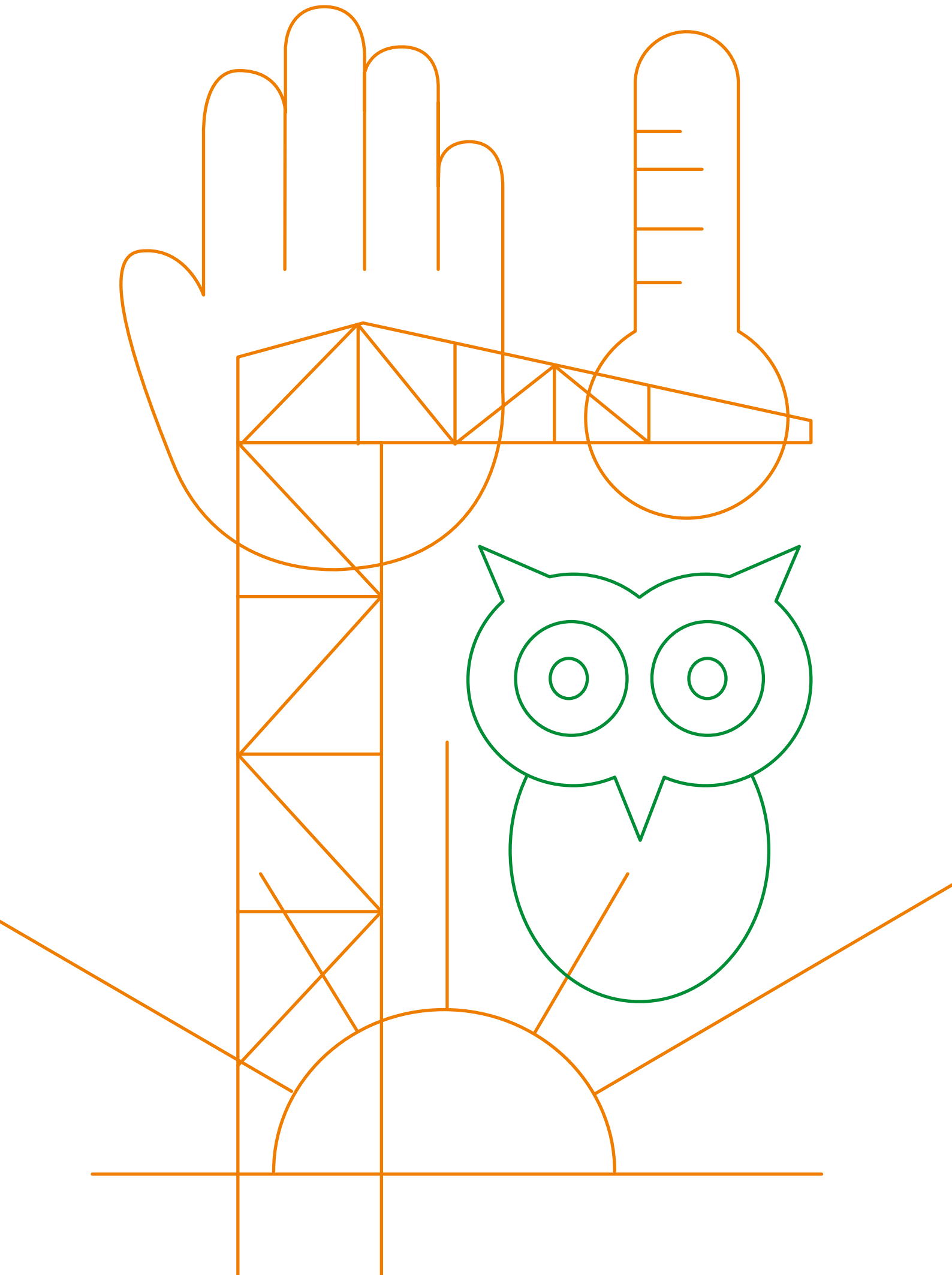
Huvudmålgruppen för Formas hemsida är forskare som söker information om aktuella utlysningar och om ansökningsprocessen. På Formas.se finns bland annat formalia kring utlysningar och ansökningsförfarandet samt information om myndighetens övriga verksamhet. Exempel på detta är nyheter, aktuella seminarier, pågående och avslutade forskningsprojekt samt information om myndighetens organisation och verksamhet.

Forskning.se

Webbportalen forskning.se kan ses som en vägvisare för den som vill veta mer om forskningsfinansiering och forskningsresultat. Projektet drivs i samverkan mellan Energimyndigheten, Formas, Forte, KK-stiftelsen, Mistra, Naturvårdsverket, Riksbankens Jubileumsfond, Stiftelsen för strategisk forskning (SSF), universitet och högskolor, Vetenskapsrådet och Vinnova. Redaktionen sitter på Vetenskapsrådet. Under 2015 har portalen fått nytt format och mer redaktionellt innehåll.

Press- och mediabevakning

Sedan 2013 görs årligen kvalitativa analyser av bilden av Formas i media. Analysen visar i vilka sammanhang, och i vilka slags medier, som Formas förekommer. Sett till antal införanden tredubblas publiciteten jämfört med 2013, vilket kan härledas till större genomslag för utdelade medel. Ökningen syns i alla typer av medier. Rapporteringen i fackmedier ökar mest. Detta märks i att räckvidden inte ökar på samma press som i antalet artiklar. Det aggregerade antalet läsare är 21 miljoner 2015 jämfört med 9 miljoner 2013. Kvaliteten i publiciteten sjunker märkbart när Formas endast nämns i rubriken i tre procent av införandena. Formas omnämns framför allt i slutet och då ofta tillsammans med andra aktörer. Det som påverkar synligheten mest är att artiklarna bara nämner Formas en enda gång.

Utvärdering, analys och strategiutveckling

Formas följer systematiskt upp verksamheten och genomför utvärderingar och analyser. Dessa ligger till grund för vidareutveckling och förbättring av verksamheten samt framtagande av strategier.

Formas utvärderingar och analyser handlar dels om våra egna satsningar, dels om Formas egna satsningar på olika utlysningar och forskningsprogram, dels om hela den svenska forskningen och dess relation till motsvarande internationella forskning inom olika tematiska områden. Utvecklade strategier handlar bland annat om att identifiera och stödja relevanta forskningsområden och upprätthålla långsiktighet i och bra förutsättningar för forskning.

Formas strategi för att identifiera relevanta områden för riktade utlysningar är att systematiskt kartlägga och analysera tre huvudaspekter av forskningen inom rådets ansvarsområden: tillgänglig forskningsfinansiering, forskningsresultatens vetenskapliga publicering och genomslag, samt behov, kommunikation och nyttiggörande av forskningen i samhället. På basis av sådana systematiska analyser identifieras och görs riktade utlysningar för dels eftersatta men för samhället viktiga områden, dels områden där svensk forskning har stor potential att bli eller redan är internationellt ledande. Då det även för de senare styrkeområdena behövs fortsatt stöd för att styrkan ska kunna upprätthållas.

För att säkra långsiktighet och bra förutsättningar för forskningen har Formas sammantaget över sina olika typer av utlysningar höga bidragsbelopp och långa projektperioder, upp till fem år för vissa utlysningar. Förutsättningarna för forskning har också förbättrats genom den höjning i beviljandegrad och antal beviljade projekt som åstadkommit i 2015 års öppna utlysning jämfört med tidigare år. Bra förutsättningar för unga forskare upprätthålls genom särskilda delutlysningar inom både den årliga öppna utlysningen och vissa riktade utlysningar.

Under 2015 har Formas slutfört flera regeringsuppdrag att analysera forskning inom sina ansvarsområden, bland annat för att ge underlag till 2016 års proposition om forskning, innovation och högre utbildning. I de underlag och rapporter som utarbetats besvaras regeringens frågor och en viktig del handlar om hur Formas kan bidra till att uppnå det forskningspolitiska målet utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

En viktig del av Formas verksamhet att bidra till att forskningsresultat sprids och kommer till nytta. För att öka förståelsen av hur dessa bidrag ser ut och skulle kunna förbättras har Formas i samverkan med flera lärosäten samlat in fallstudier om forskningens nyttogörande.

Underlag till propositionen om forskning, innovation och högre utbildning

Formas underlag och rekommendationer för regeringens kommande proposition om forskning, innovation och högre utbildning överlämnades till regeringen den 23 oktober 2015 och redovisas i rapporten *En hållbar framtid genom stark forskning och utveckling*. I underlaget framhålls bland annat vikten av stark, internationellt ledande forskning till stöd för en hållbar utveckling, samt behovet av ökad användning av forskningen i samhället.

Därför föreslår Formas att:

- Sverige ökar sina satsningar på forskning och utveckling, och att forskning till stöd för hållbar utveckling successivt får en allt större andel av de samlade forskningsmedlen.
- Formas årliga forskningsanslag ökas.
- Särskilda långsiktiga programsatsningar inrättas inom klimatförändringar, livsmedel och urbanisering.

Formas underlag och rekommendationer för regeringens kommande proposition om forskning, innovation och högre utbildning lämnades till regeringen den 23 oktober 2015

- Särskilda satsningar görs för fortsatt internationalisering av forskning och internationella forskningssamarbeten även utanför EU.
- Regeringen, i enlighet med Miljömyndighetsutredningen, inrättar en särskild funktion inom Formas med uppgift att sammanställa, utvärdera och kommunicera resultat från miljöforskningen.

Formas förslag utgår från två regeringsuppdrag och bygger på flera olika underlag och analyser som genomförts både i egen regi och som uppdrag som beställts av andra expertorganisationer. Exempel på aktiviteter som utförts i samband med att Formas underlag till 2016 års proposition om forskning, innovation och högre utbildning tagits fram:

- Science Policy Research Unit vid University of Sussex (SPRU) har på uppdrag av Formas och beskrivit samhällsutmaningar, övergripande forskningspolitik och statliga utgifter inom Formas ansvarsområden i Sverige, Danmark, Finland, Norge, USA, EU, Kina, Brasilien och Indien. SPRU:s arbete redovisas i rapporten *Comparative Study on Research Policy*.
- En viktig del av Formas verksamhet att bidra till att forskningsresultat sprids och kommer till nytta. För att öka förståelsen av hur dessa bidrag ser ut och skulle kunna förbättras har Formas i samverkan med flera lärosäten samlat in fallstudier om forskningens nyttogörande. Detta unika material kommer under 2016 att bearbetas och analyseras vidare. Formas har också tagit hjälp av det Norska forskningsinstitutet NIFU som kartlagt hur nytta och genomslag kan mätas vid bedömning och utvärdering av forskning. NIFU:s arbete redovisas i rapporten *Assessing the broader impacts of research: A review of methods and practices*.

- En nordisk expertgrupp bestående av forskare och forskningsanvändare fick under 2015 allt analysunderlag, inklusive de insamlade fallstudierna, för att bedöma forskningens nuläge rörande kvalitet och genomslag i samhället samt dess utvecklingsbehov och möjligheter i relation till viktiga samhällsutmaningar inom Formas ansvarsområden. Gruppens slutsatser ligger till grund för Formas rekommendationer för kommande forskningssatsningar. Expertgruppens arbete och slutsatser sammanfattas i *Meeting societal challenges – Status, impact and future research directions in Environment, Climate, Building and Planning and Agriculture research in Sweden*.
- En särskild del av regeringsuppdraget gäller biobaserad samhällsekonomi. I slutrapporten analyseras genomförda och planerade insatser inom biobaserad samhällsekonomi och hur utvecklingen mot nya produkter och material kan påskyndas/identifieras. Andra underlag har bland annat behandlat omfattning och effekter av svensk klimatforskning samt kartläggning och analys av svenska forskningsinstitut med verksamhet inom Formas ansvarsområden.

Utöver myndighetens egna uppdrag har Formas tillsammans med Energimyndigheten, Forte, Rymdstyrelsen, Vetenskapsrådet och Vinnova utarbetat gemensamma förslag till regeringens kommande proposition om forskning, innovation och högre utbildning.

Övriga regeringsuppdrag

Formas har även haft regeringsuppdrag om giftfri miljö, växtskydd och ekosystemtjänster.

Analys av forskning som kan bidra till att uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö

Formas fick i juli 2014 i uppdrag av regeringen att genomföra en analys av forskning till stöd för att uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. I uppdraget ingick även att ta fram förslag till en nationell forskningsstrategi för perioden 2015–2025. Uppdraget har genomförts i samarbete med Kemikalieinspektionen och Vinnova.

Formas analys visar på viktiga behov av kunskapsuppbyggnad för att bättre identifiera källor och förstå spridning, fördelning och omvandling av kemikalier som komplexa blandningar i miljön och bättre kunna bedöma risker kopplade till exponering, samt för att samhället bättre ska kunna prioritera och välja mellan åtgärder. Formas föreslår en strategi för att bygga upp kunskap som efterfrågas på området. Målet med strategin är att Sverige i ett tioårsperspektiv påtagligt ska ha förbättrat de kunskapsmässiga förutsättningarna för att kunna uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö.

Formas analys visar på särskilda behov av kunskapsuppbyggnad inom tre övergripande områden:

- Komplexa kemikalieblandningar
- Riskbedömning och riskvärdering
- Samhällets prioritering av åtgärder

Analys av forskning om biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Formas fick i februari 2015 i uppdrag av regeringen att genomföra en analys av behovet av förstärkt stöd till forskningen om biologisk mångfald och ekosystemtjänster. I uppdraget ingick även att utreda hur kunskapen bättre kan komma till användning inom förvaltningen av ekosystemtjänster och biologisk mångfald hos exempelvis centrala myndigheter, länsstyrelser, kommuner och i näringslivet. Uppdraget har genomförts i samarbete med Naturvårdsverket.

Formas analys visar på flera kunskapsluckor som på olika sätt kan hämma en ökad praktisk användning av ekosystemtjänster som verktyg. Dessa rör exempelvis:

- Funktionella länkar och orsakssamband mellan biologisk mångfald, ekosystemfunktioner, ekosystemtjänster och nytta.
- Precision i värderingen av olika typer av ekosystemtjänster samt metoder för att hantera värden uttryckta på olika sätt.
- Förutsättningar för lärande, förändring och implementering i olika typer av organisationer.

I arbetet med att identifiera forskningsbehov inom området växtskydd har betydelsen av ett ökat nyttiggörande av forskningen och utbyte mellan akademien, offentliga sektorn och näringslivet poängterats. Därtill finns även ett behov av att grund- såväl som tillämpad forskning inriktas på utveckling av nya metoder och produkter.

För att stärka samverkan och kunskapsöverföring föreslås i rapporten följande åtgärder:

- Utredda hur det akademiska meriterings-systemet kan utvecklas för att bättre premiera relevant samverkan.
- Främja en ökad mobilitet mellan akademi och omgivande samhälle.
- Stärka mottagarkapaciteten på centrala myndigheter, länsstyrelser och kommuner att tillgodogöra sig ny forskningsbaserad kunskap.
- Utveckla nya former för samfinansiering av forskningsprojekt.
- Etablera en eller flera samverkansplattformar inom området.

Analys av forskning om växtskyddsforskning

Formas fick i maj 2015 i uppdrag av regeringen att analysera forsknings- och utvecklingsbehov inom växtskyddsområdet. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 15 mars 2016. En delrapportering gjordes i oktober 2015. Delrapporten utgör en preliminär kartläggning av de övergripande forsknings- och utvecklingsbehoven inom växtskyddsområdet och identifierar sex särskilda områden för fortsatt utredning. I arbetet med att identifiera forskningsbehov inom området växtskydd har betydelsen av ett ökat nyttiggörande av forskningen och utbyte mellan akademien, offentliga sektorn och näringslivet poängterats. Därtill finns även ett behov av att grund- såväl som tillämpad forskning inriktas på utveckling av nya metoder och produkter. Aktörerna inom området efterlyser en samverkansplattform med ansvar att fortlöpande identifiera och prioritera kunskapsbehoven inom hela växtskyddsområdet med fokus på den tillämpade forskningen.

Utvärdering av satsning på strategiska forskningsområden

Enligt ett regeringsbeslut 2008 fick Formas, Energimyndigheten, Vetenskapsrådet och Vinnova i uppdrag att utlysa och bedöma ansökningar inom regeringens strategiska forskningsområden (SFO). Totalt finansieras 43 forskningsmiljöer med 5,3 miljarder kronor inom satsningen. Energimyndigheten, Formas, Vetenskapsrådet och Vinnova har på uppdrag av regeringen under 2015 genomfört en större utvärdering av denna satsning.

Utvärderingen har, på uppdrag av ovan nämnda forskningsfinansiärer, genomförts av en internationell expertpanel med en bred expertis och erfarenhet av ledning och styrning inom universitets- och forsknings-sammanhang, forskningspolitik och utvärdering. Expertpanelen har biståtts av 28 externa granskare som bedömt forskningskvaliteten i ett internationellt perspektiv för respektive miljö.

Utvärderingen har tittat på vetenskaplig kvalitet i ett internationellt perspektiv med avseende på effekter för samhälle och näringsliv. Samverkan med andra lärosäten, forskningsinstitut, näringsliv och samhälle har också beaktats liksom forskningens koppling till utbildning. En viktig del har även varit lärosätens insatser för en långsiktig uppbyggnad av forskningen.

Enligt expertpanelen har en av de främsta styrkorna med SFO-satsningen varit dess långsiktighet, vilket har möjliggjort att kombinera risktagande med höga ambitioner i forskningsprojekt och i rekrytering av viktig forskningskompetens, samt utveckling av forskningsområden. Panelen noterar i sin rapport att strategiskt ledarskap på lärosätetsnivå förefaller korrelera med hög kvalitet i forskningen och ett generellt mervärde av SFO-stödet för miljöernas

utveckling. Samtidigt uppvisar stödformen efter fem år ett antal tillkortakommanden, inte minst vad gäller de strategiska områdenas kopplingar till samhällets behov och utbildningarnas utveckling.

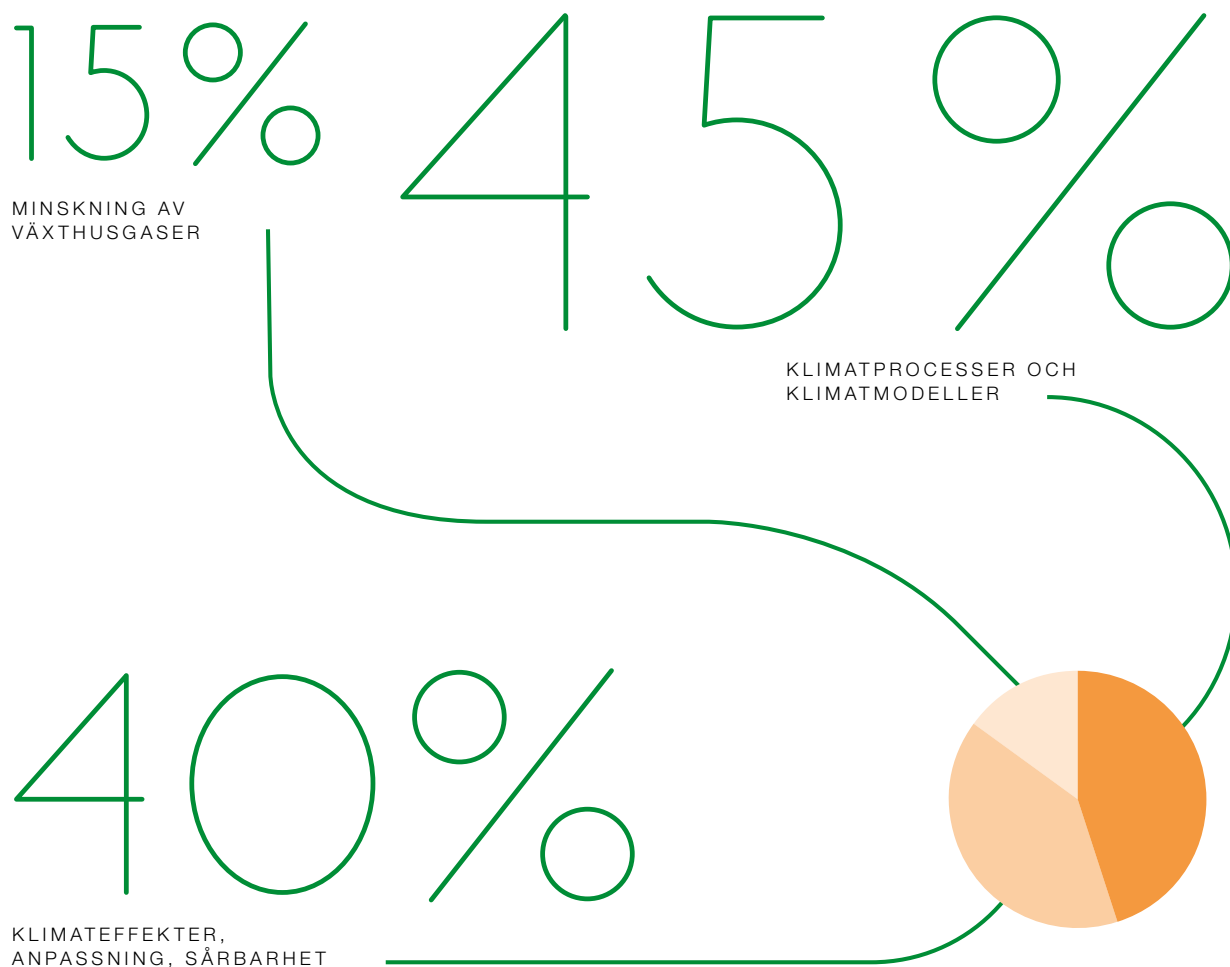
Baserat på expertpanelens rapport har myndigheterna lämnat rekommendationer till regeringen. Ett flertal av SFO-miljöerna bedöms hålla högsta internationella nivå, och en majoritet övriga miljöer har med fortsatt stöd goda förutsättningar att uppnå denna nivå inom en tioårsperiod. Myndigheterna anser därför att stödet bör ligga kvar på nuvarande nivå. Regeringen bör

dock uppdra lärosätena att inkomma med åtgärdsprogram baserade på utvärderingens resultat. Åtgärdsprogrammen bör särskilt beskriva hur samverkan utanför akademien, kopplingen mellan SFO-forskning och utbildning samt nyttan av forskningen för samhälle och näringsliv kan förbättras. Myndigheterna föreslår även begränsade förändringar av satsningens fördelning.

Redovisning av klimatsforskning

Inriktningen på den klimatrelaterade forskningen ska särskilt redovisas i enlighet med rapporten *Hur bidrar klimatsforskningen*

Diagram 8. Beviljade medel till klimatrelaterad forskning i Formas årliga öppna och riktade utlysningar 2009–2015 fördelade enligt forskningens inriktning

till att nå klimatmålen? som Energimyndigheten och Formas överlämnade till regeringen enligt uppdrag 2013.

Under perioden 2009–2015 har Formas beviljat 670 miljoner kronor till klimatrelaterad forskning. Av dessa medel har majoriteten (45 procent) finansierat forskning inriktad mot att öka kunskapen om klimatsystemet, det vill säga de processer som sker inom och mellan atmosfär, hav, kryosfär (stora ismassor) och land, och förändringar av klimatet. En nästan lika stor andel (40 procent), fokuserar på att utveckla verktyg och strategier för att minska, hantera och anpassa effekterna av klimatförändringar. En mindre andel (15 procent) av medlen till klimatrelaterad forskning från Formas är inriktad på ökad kunskap för att kunna minska utsläppen av växthusgaser (diagram 8).

De medel som beviljats till klimatrelaterad forskning för 2015 uppgår till 87 miljoner kronor (diagram 9), vilket är en minskning i förhållande till åren 2013 och 2014. Medlen har beviljats inom Formas årliga öppna utlysning, fransett ett projekt inom den riktade utlysningen Hållbart samhällsbyggande. Medel beviljade till forskning inriktad mot ökad förståelse av klimatprocesser och klimatmodeller har ökat något i förhållande till åren 2010–2014. Andelen beviljade medel

till forskning inriktad mot klimateffekter, anpassning och sårbarhet är relativt oförändrad från 2014, medan andelen medel till forskning som fokuserar på minskning av växthusgaser har minskat i förhållande till både 2013 och 2014.

Diagram 10 visar att fördelningen av medel till klimatrelaterad forskning skiljer sig från det generella finansieringsmönstret för Formas samtliga ämnesområden. Exempelvis har instituten en större roll i den klimatrelaterade forskningen. De organisationer som tilldelats mest medel bedriver forskning inom samtliga inriktningar, även om forskning inom klimatprocesser, klimatmodeller, klimateffekter, anpassning och sårbarhet dominerar. De organisationer som har beviljats lägst andel medel bedriver ingen forskning om klimatprocesser och klimatmodeller, utan har större fokus på hur utsläppen av växthusgaser kan minska samt på klimateffekter, anpassning och sårbarhet.

Den största andelen av den klimatrelaterade forskning som Formas stödjer beviljas medel inom den årliga öppna utlysningen. Totalt har 480 miljoner kronor beviljats till klimatforskning inom dessa utlysningar under perioden 2009–2015. Regeringens satsning på strategiska forskningsområden bidrog 2009 med

Diagram 9. Beviljade medel till klimatrelaterad forskning inom Formas årliga öppna utlysningar och riktade utlysningar 2009–2015 fördelade på år för beslut och enligt forskningens inriktning.

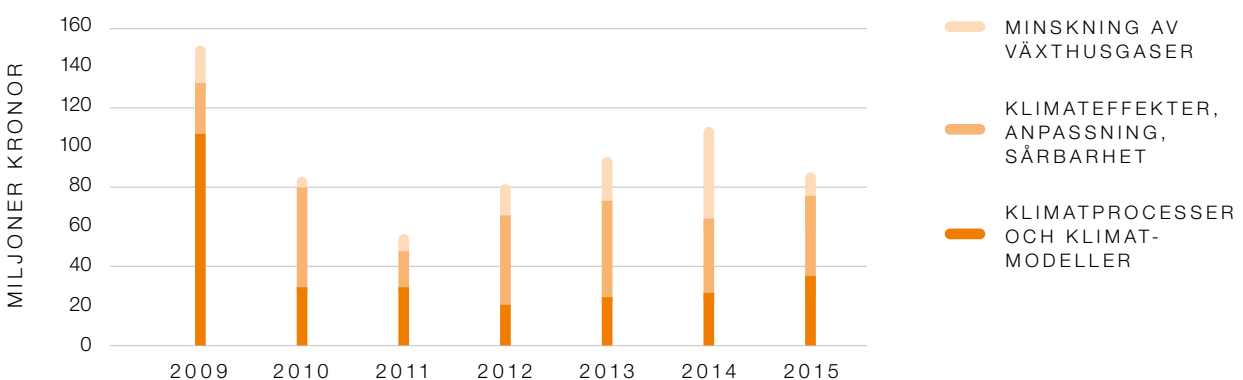

Diagram 10. Beviljade medel till klimatrelaterad forskning i Formas årliga öppna och riktade utlysningar 2009–2015 fördelade på mottagande organisation och enligt forskningens inriktning.

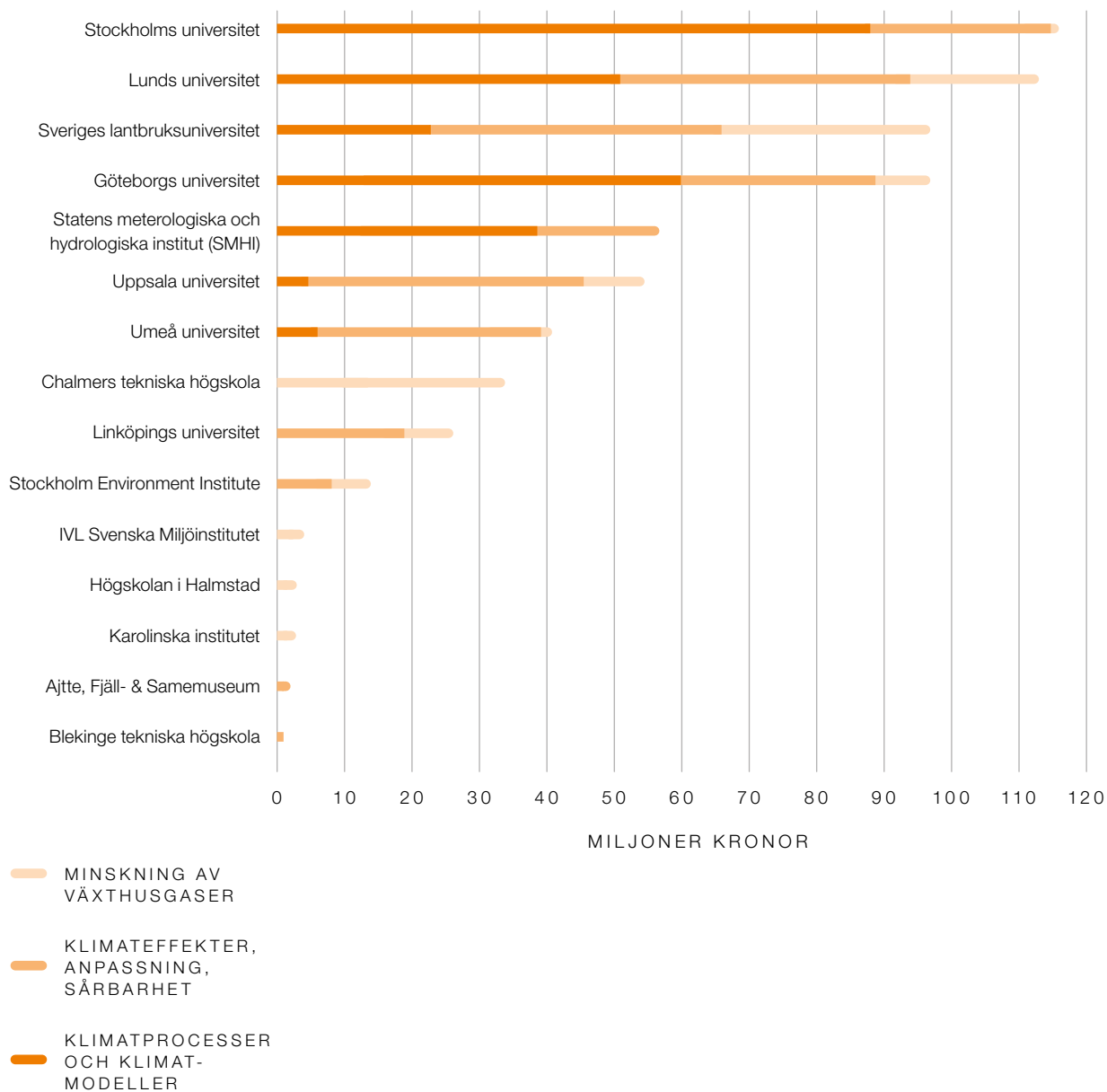
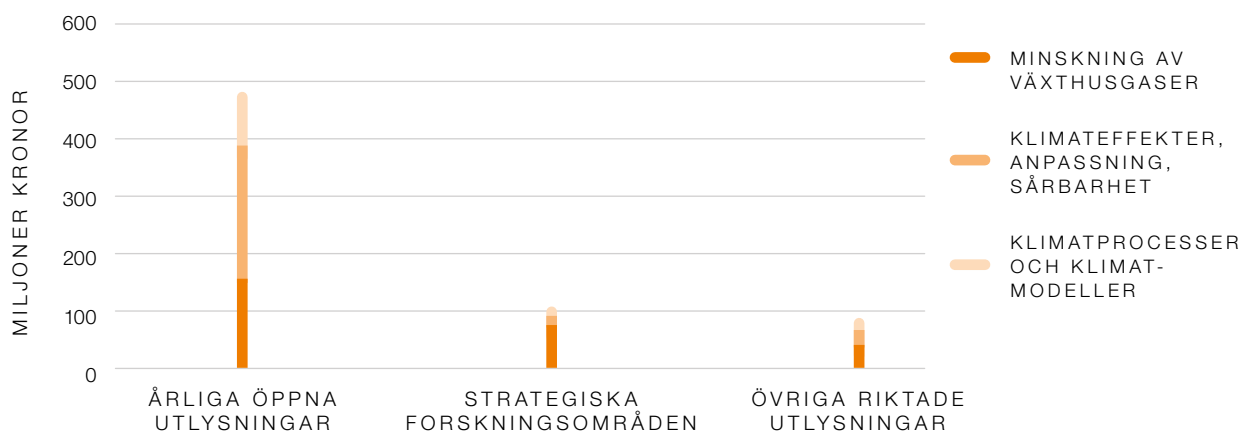

Diagram 11. Beviljade medel till klimatrelaterad forskning 2009–2015 fördelade på typ av utlysning och enligt forskningens inriktning

102 miljoner kronor, medan ytterligare 81 miljoner kronor har beviljats inom ramen för ett antal riktade utlysningar.

Europeiska unionens programkommittéer

Sedan 2013 är Formas på regeringens uppdrag ansvarig expertmyndighet för följande samhällsutmaningar inom europeiska unionens ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020:

- livsmedelstrygghet, hållbart jord- och skogsbruk, marin-, maritim- samt insjöforskning och bioekonomi.
- klimat, miljö, resurseffektivitet och råvaror.

Uppdraget innebär att Formas ska ta fram en samlad bild av synpunkter från forskarsamhälle, näringsliv, offentlig sektor och andra relevanta aktörer, på innehållet i arbetsprogrammen. Informationen ska sedan sammanställas och redovisas till regeringskansliet som är representerat i vardera programkommitté. Enligt regeringens riktlinjer för arbetet har Formas upprättat två referensgrupper med relevans för de två samhällsutmaningar där frågor om arbetsprogrammen och svenskt deltagande i dessa diskuteras.

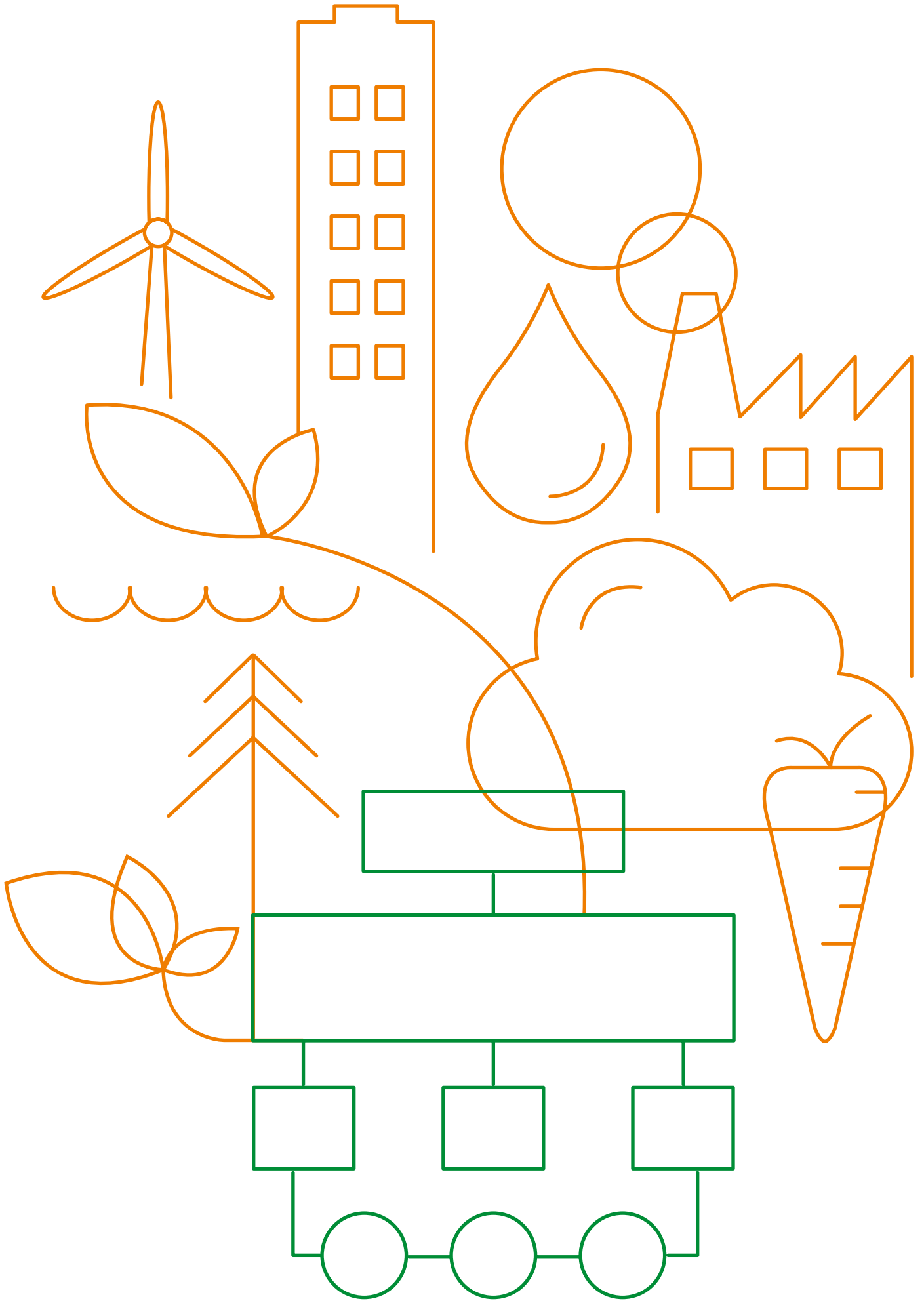
Under 2015 har arbetet fokuserat på att ta fram och driva svenska prioriteringar i samband med framtagandet av arbetsprogrammen för 2016–2017 i förhandlingar med Europeiska unionens medlemsländer och kommissionen.

Standing Committee on Agricultural Research

Standing Committee on Agricultural Research (SCAR, ”Ständiga kommittén för Jordbruksforskning”), inkluderar 37 medlemsstater från EU och associerade länder. Från att enbart ha hanterat jordbruksforskning omfattar SCAR sedan några år även skogsbruk och hav/vattenbruk samt biobaserad ekonomi. Näringsdepartementet och Formas generaldirektör representerar Sverige i SCAR:s högsta beslutande organ. Medarbetare från Formas deltar i den exekutiva arbetsgruppen SCAR-WG och i olika samverkansgrupper inom areella näringar och bioekonomi. Under 2015 har SCAR-grupperna varit engagerade i färdigställandet av SCAR:s fjärde Foresight rapport *Sustainable Agriculture, Forestry and Fisheries in the Bioeconomy – A challenge for Europe*.

Överförda uppgifter

Formas har överfört uppgifter om beviljade forskningsansökningar till Vetenskapsrådet. Uppgifterna följer de riktlinjer som Vetenskapsrådet anger. Uppgifterna omfattar forskningsutförare och beskrivningar av forskningen. Formas har informerat sökande om att uppgifterna kan komma att publiceras.

Organisation

Formas är en myndighet inom Miljö- och energidepartementets område, med anslag från både Miljö- och energidepartementet och Näringsdepartementet. Målen för verksamheten finns i Formas instruktion (SFS 2009:1024). Formas leds av en generaldirektör som är myndighetschef. Strategiska beslut om forskningens inriktning och beslut om forskningsmedlens fördelning fattas av ett forskarråd. Forskarrådet bestod 2015 av ordförande, generaldirektören samt elva ledamöter med personliga ersättare.

Regeringen utser ordföranden, fyra ledamöter och generaldirektören. Sju ledamöter ska ha hög vetenskaplig kompetens och de utses av en elektorsförsamling, vilken består av representanter valda vid lärosätena. Regeringen har beslutat att forskarrådet från och med 2016 ska bestå av samma antal ordinarie ledamöter utsedda på samma sätt som tidigare, men utan några personliga ersättare.

Vid myndigheten finns en huvudsekreterare, som utses av myndighetschefen efter förslag från forskarrådet. Huvudsekreteraren, som ska ha hög vetenskaplig kompetens, bereder och föredrar ärenden inför forskarrådet. I och med sin höga vetenskapliga kompetens bidrar huvudsekreteraren till att säkerställa att Formas beredningsprocesser håller hög vetenskaplig kvalitet. Formas ledningsgrupp är rådgivande till generaldirektören och består förutom av generaldirektören, enhetscheferna samt en planeringschef. Huvudsekreteraren ingår också i ledningsgruppen. Ledningsgruppen sammanträder varje vecka.

Myndigheten är organiserad i fyra enheter; förvaltningsenheten, kommunikationsenheten, enheten för miljö och samhällsbyggande samt enheten för miljö och areella näringar. Därutöver finns en stab som är direkt underställd generaldirektören.

Under året har fem tematiska grupper med syfte att stärka Formas omvärldsbvakning och kompetens inom Formas ansvarsområden initierats. Syftet är att ta fram ännu bättre interna diskussionsunderlag som stöd till ledningen för att kunna prioritera och genomföra rätt aktiviteter.

Arbetet på myndigheten sker dels i processer, dels i projekt och team. Myndighetens tre huvudprocesser; forskningsfinansiering, internationell samordning och analys, strategi och utvärdering, förvaltas och utvecklas av processledare. För att säkerställa att huvudprocesserna implementeras och utvecklas ingår processledarna i Formas utökade ledningsgrupp. Den utökade ledningsgruppen sammanträder i regel en gång i månaden och fokuserar då på myndighetsövergripande kvalitets- och utvecklingsfrågor.

Under 2015 har arbetet med att utveckla kompetens och roller i organisationen påbörjats. Målet är att arbeta mer effektivt i Formas interna processer och ta tillvara och nyttja medarbetarens erfarenhet och kompetens bättre.

Kompetensförsörjning

Att medarbetarna har hög kompetens är avgörande för att Formas ska kunna fullgöra sitt uppdrag.

Under 2015 har Formas förstärkt myndighetens förvaltningsrättsliga kompetens genom att anställa en chefsjurist. Till chefsjuristens uppgifter hör exempelvis att utveckla myndighetens interna beslutsprocesser, att avtal och upphandlingar sker korrekt samt att professionalisera verksamheten. Vidare har ekonomifunktionen effektiviserats genom att Statens Servicecenter har anlitats och därmed ersatt två årsarbetskrafter på myndigheten. På de båda forskningsenheterna har kompetensen att ta fram strategiska underlag, genomföra analys och utvärdering förstärkts genom anställning av två analytiker. Medeltalet anställda var 49 personer under 2015, vilket är en ökning med fyra personer jämfört med föregående år. Av de anställda var 32 kvinnor (65 procent) och 17 män (35 procent). Medelåldern för anställda på Formas var 47 år. Den ordinarie personalen har i regel tillsvidareanställning, förutom generaldirektören och huvudsekreteraren.

Huvudsekreteraren kan vara anställd vid Formas högst sex år och generaldirektörens förordnande löper över sex år (2013–2019). Enhetscheferna är tillsvidareanställda med chefsförordnanden som omprövas vart fjärde år.

Medarbetarundersökning

Formas har under hösten genomfört en medarbetarundersökning. Resultatet visade att ledarskap, psykosocial arbetsmiljö samt planering och uppföljning är viktiga utvecklingsområden för myndigheten. En åtgärdsplan kopplad till verksamhetsplanen kommer att tas fram och genomföras under 2016. Ledningsgruppen kommer som en del av arbetet att genomföra ett särskilt utvecklingsprogram. Rutiner och arbetssätt vad avser planering och uppföljning kommer att genomlysas och utvecklas.

Formas sammanfattande bedömning är att myndigheten i huvudsak har tillräcklig kompetens för att fullgöra de uppgifter som myndigheten har. Sett till Formas allt mer komplexa uppdrag krävs dock ytterligare resurser för att bedriva och utveckla verksamheten på ett helt tillfredsställande sätt framöver.

Friskvård och hälsa

Friskvård är en medveten satsning som omfattar alla medarbetare och det är en viktig del av arbetsmiljöarbetet, grunden är att individen själv tar ansvar för sin hälsa. För att uppnå god hälsa på arbetsplatsen finns en friskvårdspolicy som syftar till att skapa en trivsamt arbetsplats, god hälsa och till att förbättra den totala arbetsmiljön.

För att uppnå målen med friskvårdspolicyn erbjuder Formas bland annat företagshälsovård, massage och en friskvårdspeng. Som en del av företagshälsovården erbjuds medarbetarna regelbundna hälsoundersökningar. Formas vill på olika sätt stimulera till egenvård av hälsan och alla anställda ges därför möjligheten att bedriva friskvårdsaktivitet på arbetstid.

Friskvård är en medveten satsning som omfattar alla medarbetare och det är en viktig del av arbetsmiljöarbetet, grunden är att individen själv tar ansvar för sin hälsa. För att uppnå god hälsa på arbetsplatsen finns en friskvårdspolicy som syftar till att skapa en trivsamt arbetsplats, god hälsa och till att förbättra den totala arbetsmiljön.

Sjuk- och hälsovård

Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att öka under 2015. Ökningen kan förklaras med fler och en högre andel långtidssjukskrivningar. Under 2015 har sex medarbetare varit långtidssjukskrivna. Myndigheten ser mycket allvarligt på situationen och kan

konstatera att det förebyggande arbetet under 2015 inte har varit tillräckligt. Under 2016 kommer myndigheten att fokusera särskilt på arbetsmiljöarbetet, med utgångspunkt i de höga sjukskrivningstalen och resultateten i medarbetarenkäten.

Tabell 14. Anställdas sjukfrånvaro

Anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

<u>Sjukfrånvaro, procent</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Totalt	5,9	4,6	1,8	2,4	6,3
Andel 60 dagar eller mer	72,5	61,6	0,0	16,4	52,9
Kvinnor	6,1	5,4	2,3	2,6	8,0
Män	5,4	3,3	1,0	2,1	2,5
Anställda - 29 år*	x	x	x	x	x
Anställda 30 år - 49 år	5,5	4,4	2,5	2,6	2,3
Anställda 50 år -	6,7	5,1	1,3	2,3	8,9

*Sjukfrånvaro för anställda upp till 29 år lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer.

Prestationer

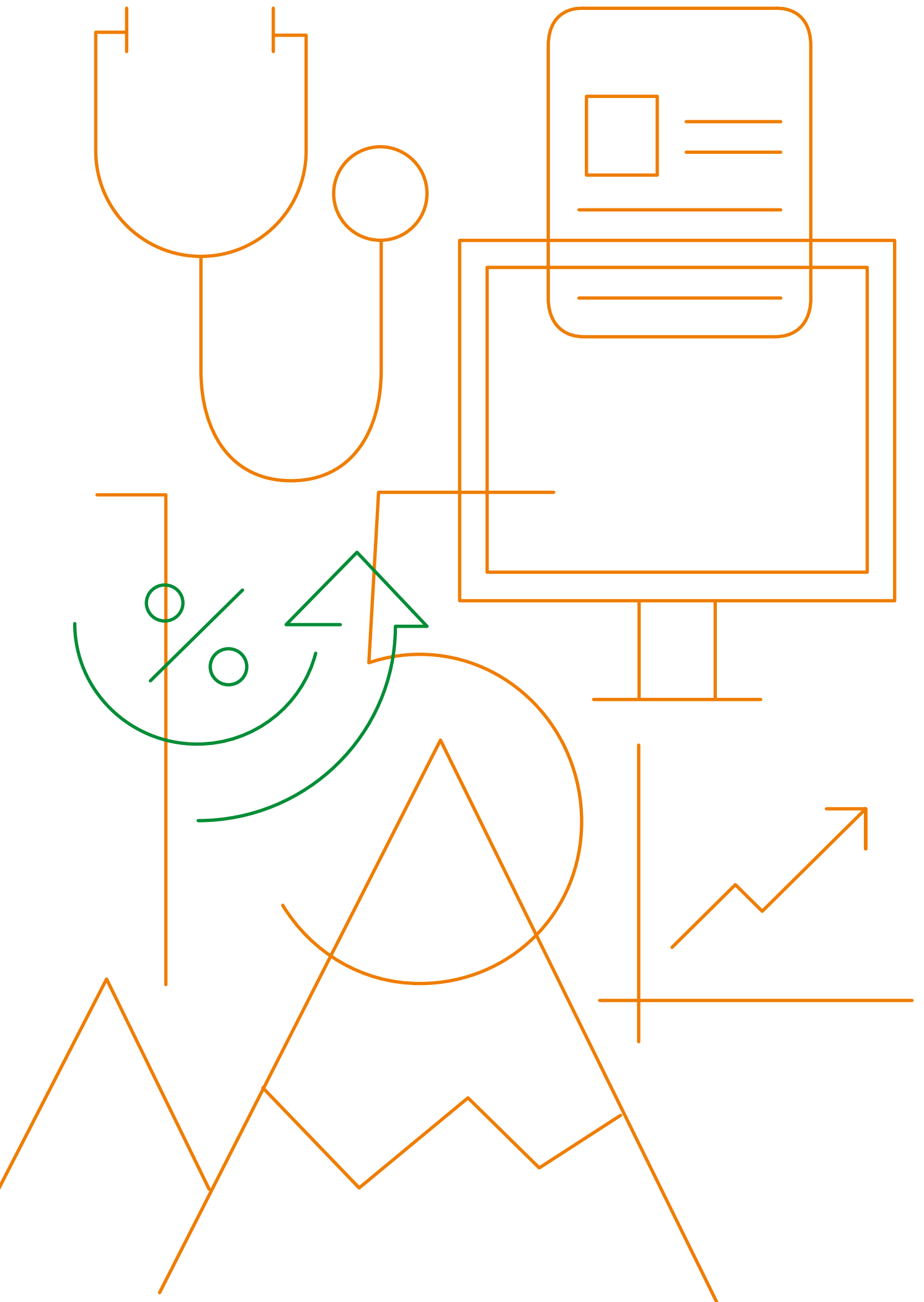
Formas uppgifter enligt instruktion och regleringsbrev är att fördela bidrag till forskning, utvärdera den forskning som stöds samt informera det omgivande samhället om vunna forskningsresultat.

Utifrån dessa instruktioner redovisas prestationen ansökningsbehandling. Fördelning av medel till forskning är Formas största kärnverksamhet som tar mest resurser i anspråk (tabell 15).

Tabell 15. Prestation

	<u>2015</u>		<u>2014</u>		<u>2013</u>	
	<u>Antal</u>	<u>Tkr</u>	<u>Antal</u>	<u>Tkr</u>	<u>Antal</u>	<u>Tkr</u>
Ansökningsbehandling	1 692	34 935	1 743*	48 300	1 745	52 723

* Antalet 2014 rättat från 1 609 till 1 743

Finansiell redovisning

Resultaträkning (tkr)

	<u>Not</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
<u>Verksamhetens intäkter</u>			
Intäkter av anslag	1	75 482	66 902
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	505	648
Intäkter av bidrag	3	1 125	3 364
Finansiella intäkter	4	2	25
Summa		77 115	70 939
<u>Verksamhetens kostnader</u>			
Kostnader för personal	5	-43 986	-41 614
Kostnader för lokaler	6	-4 892	-4 729
Övriga driftkostnader	7	-27 812	-24 234
Finansiella kostnader	8	-44	-44
Avskrivningar och nedskrivningar		-381	-318
Summa		-77 115	-70 939
<u>VERKSAMHETSUTFALL</u>		0	0
<u>Transfereringar</u>			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		1 111 073	1 083 282
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		88 997	94 104
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		0	-231
Lämnade bidrag	9	-1 199 371	-1 177 155
Saldo		699	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	10	699	0

Balansräkning (tkr)

	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	11	0	13
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	12	0	56
Summa		0	69
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	186	267
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	730	374
Summa		917	641
Varulager m.m.			
Varulager	15	165	232
Summa		165	232
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		0	270
Fordringar hos andra myndigheter	16	1 278	1 123
Övriga kortfristiga fordringar		2	0
Summa		1 280	1 393
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	17	1 847	1 389
Upplupna bidragsintäkter	18	978	974
Summa		2 825	2 363
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	19	6 154	3 216
Summa		6 154	3 216
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		2 704	2 337
Kassa och bank		51	0
Summa		2 755	2 337
SUMMA TILLGÅNGAR		14 096	10 251
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	20	35	35
Donationskapital	21	55	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	22	699	0
Summa		789	35
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	0	68
Övriga avsättningar	24	561	480
Summa		561	548
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	25	826	619
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	26	2 820	1 577
Leverantörsskulder		3 170	1 893
Övriga kortfristiga skulder	27	1 241	680
Summa		8 057	4 769
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	28	4 487	4 028
Oförbrukade bidrag	29	201	871
Summa		4 689	4 899
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		14 096	10 251

Redovisning mot anslag

<u>Anslag</u> (tkr)	<u>Ing. över-</u> <u>förings-</u> <u>belopp</u>	<u>Årets till-</u> <u>delning</u> <u>enl. regl.</u> <u>brev</u>	<u>Totalt</u> <u>disponi-</u> <u>belt</u> <u>belopp</u>	<u>Utgifter</u>	<u>Utgående</u> <u>över-</u> <u>förings-</u> <u>belopp</u>
Uo 20 02:1 Ramanslag Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande ap.1 Förvaltningskostnader	-212	55 513	55 301	-56 839	-1 538
Uo 20 02:2 Ramanslag Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande ap.1 Forskning	4 085	632 863	636 948	-621 260	15 688
Uo 23 01:25 Ramanslag Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning ap.1 Forskningsstöd	14 279	515 700	529 979	-507 332	22 647
Uo 23 01:26 Ramanslag ap.1 Bidrag till skogs- och lantbruksakademien	0	1 177	1 177	-1 177	0
Summa	18 151	1 205 253	1 223 404	-1 186 608	36 796

Finansiella villkor:

Anslag 20 02 001 ap 1 förvaltningskostnader, ramanslag med anslagskredit 1,665 miljoner kronor och anslagsbehållning som disponeras på 3 procent. Under 2015 har myndigheten utnyttjat 1,538 miljoner kronor av krediten. Anslaget är räntebärande.

Anslag 20 02 002 ap 1 forskning, ramanslag med anslagskredit 18,986 miljoner kronor och anslagsbehållning som inte får disponeras 2016. Under 2015 har krediten inte utnyttjats. Anslaget är icke räntebärande.

Anslag 23 01 025 ap 1 forskning och samfinansierad forskning, ramanslag med anslagskredit 15,471 miljoner kronor och anslagsbehållning som inte får disponeras 2016. Under 2015 har krediten inte utnyttjats. Anslaget är icke räntebärande.

Vid ingången av 2015 fanns ett anslagskreditnyttjande på förvaltningsanslaget på 212 tkr.

Utgående saldo för 2015 är ett underskott på 1,538 miljoner kronor för förvaltningsanslaget.

Forskningsanslaget hade ett anslagssparande på drygt 18,3 miljoner kronor vid ingången av 2015.

Utgående anslagssparandet på forskningsanslaget vid utgången av 2015 är på drygt 38,3 miljoner kronor.

Totalt är överskott på samtliga anslag drygt 36,7 miljoner kronor.

Redovisning mot bemyndiganden

Anslag/ Anslagsbenämning (tkr)	Tilldelat bemyndig- ande	Ingående åtaganden*	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			
				2016	2017	2018-	slutår 2021
Uo 20 02:2 Ramanslag Formas ap.1 Forskning *	1 600 000	1 029 702	1 071 332				
Tilldelad bemyndiganderam per år				625 000	625 000	339 528	
Utestående åtagandenas fördelning per år				555 980	343 157	172 196	
Uo 23 01:25 Ramanslag Formas: Forskning och samfinansierad forskning ap.1 Forskningsstöd	1 400 000	824 589	732 552				
Tilldelad bemyndiganderam per år				525 000	525 000	350 000	
Utestående åtagandenas fördelning per år				430 701	232 402	69 449	

* Jämförelsesiffrorna för år 2014 har justerats från förra årets årsredovisning.

Utestående åtaganden har justerats med motsvarande medel som tillförts myndigheten från andra forskningsfinansiärer som samfinansiering av vissa forskningsprojekt.

De låga utestående åtagandena i förhållande till tilldelade bemyndiganden förklaras med att vid tidpunkten då bemyndiganderamarna begärs i budgetunderlaget är en betydande andel av utlysningarna för de kommande åren ännu inte planerade. Detta medför svårigheter att fullt ut förutse myndighetens kommande åtaganden, framför allt för den senare delen av perioden.

Villkor för anslag 2:2 Miljö- och energidepartementet

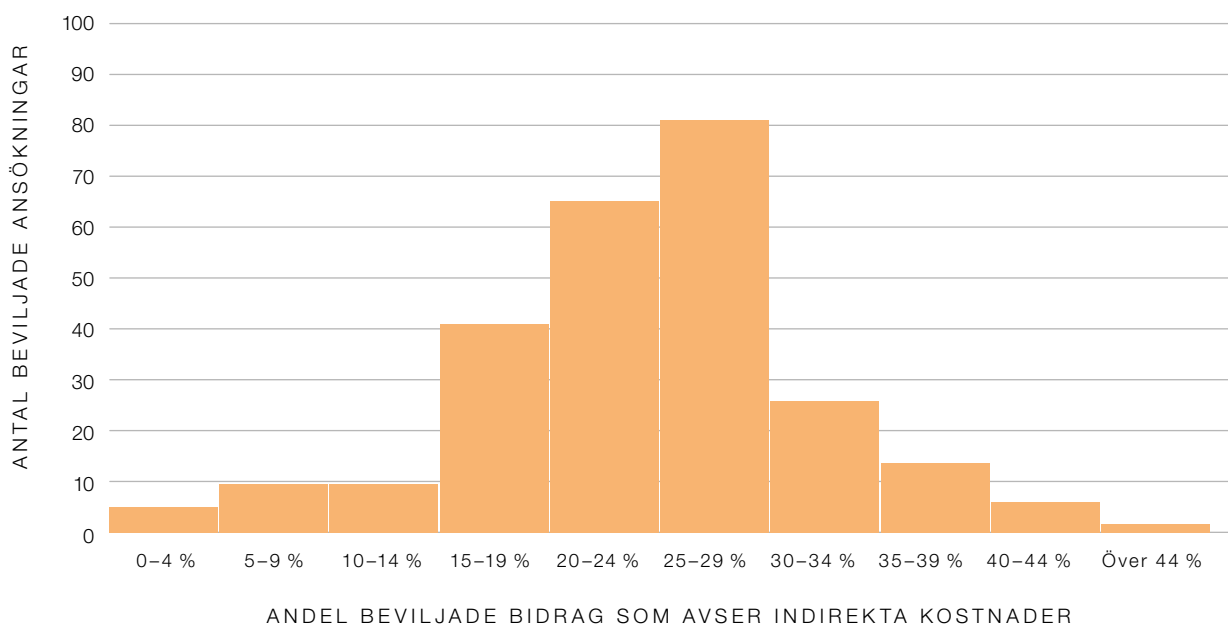
Anslag 20.2:2 Miljö (tkr)	2015	2014	2013
Beviljad utnyttjanderam	14 500	14 500	14 500
* projektrelaterade kostnader	9 097	5 801	4 916
* informationsaktiviteter	2 073	834	2 639
Summa under året utnyttjad ram	11 170	6 635	7 555

1. Från anslaget ska finansieras forskningsbidrag och anställningar samt projektrelaterade kostnader såsom utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, vissa resor och seminarier samt informationsinsatser. Högst 14,5 miljoner kronor får utnyttjas för projektrelaterade kostnader och informationsinsatser.

Omfattningen av dessa kostnader redovisas i tabellen ovan.

2. Bidrag till forskningsprojekt vid universitet och högskolor ska omfatta medel för de direkta och de indirekta kostnaderna i samma proportioner som beräknats för projektet i sin helhet.

Andel indirekta kostnader i ansökningar till Formas årliga öppna och riktade utlysningar som blivit beviljade 2015

Indirekta kostnader i beviljade bidragsansökningar

Under 2015 beviljades totalt 274 ansökningar inom Formas årliga öppna och riktade utlysningar. Med ledning av uppgifter i Formas administrativa ärendehanteringssystem är det möjligt att fastställa andelen av de sökta medlen som varit ämnade för indirekta kostnader för 250 av dessa ansökningar. Den främsta anledningen till att uppgiften inte har kunnat bestämmas för resterande 24 ansökningar är att det i flertalet fall har rört sig om ansökningar till utlysningar inom ERA-Net och JPI där ansökan lämnats in i ett annat land. I dessa fall är det inte alltid som uppgifter om indirekta kostnader finns registrerade.

En redovisning av andelen indirekta kostnader för de beviljade ansökningar där uppgiften går att bestämma framgår av ovanstående diagram. Medelvärde och median är 25 procent. Den lägsta förekommande andelen indirekta kostnader är 0 procent och den högsta förekommande andelen är 62 procent. Av de angivna indirekta kostnaderna återfinns 85 procent inom intervallet 15–34 procent.

3. Formas ska betala ut 25 miljoner kronor till Stiftelsen Institutet för vatten- och luftforskning för basfinansiering och samfinansierad miljöteknikforskning vid IVL Svenska miljöinstitutet AB. Minst 20 miljoner kronor ska användas för samfinansierad forskning med näringslivet eller för nationell finansiering av EU-projekt.

Bidrag om 25 miljoner kronor har utbetalats kvartalsvis till IVL Svenska miljöinstitutet AB (IVL). IVL har använt 20 miljoner kronor för samfinansierad miljöteknikforskning med svenskt näringsliv och nationell finansiering av EU-projekt. Redovisning från IVL bifogas årsredovisningen som en separat skrivelse.

4. Formas ska betala ut 28 miljoner kronor till Stockholm Environment Institute för institutets basfinansiering och samfinansierad forskning. Minst 7 miljoner kronor ska användas för samfinansierad forskning eller för nationell finansiering av EU-projekt. Institutet ska inom denna ram bland annat finansiera aktuella projektarbeten.

Bidrag om 28 miljoner kronor har utbetalats kvartalsvis till Stockholm Environment Institute (SEI). SEI har använt 7 miljoner kronor för samfinansierad forskning eller för nationell finansiering av EU-projekt. Redovisningen från SEI bifogas årsredovisningen som en separat skrivelse.

5. Formas ska betala ut 1 miljon kronor till SEI för produktionen av Arctic Resilience Report.

Bidrag om 1 miljon kronor har utbetalats till Stockholm Environment Institute.

6. Formas ska betala ut 0,5 miljoner kronor till Falsterbo fågelstation för infrastruktur för forskning.

Bidrag om 0,5 miljoner kronor har utbetalats till Falsterbo fågelstation.

7. Formas ska betala ut 1,5 miljoner kronor till norska Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad) för projektet New Climate Economy.

Bidrag om 1,5 miljoner kronor har utbetalats till Norad.

8. Formas ska bidra med 7 miljoner kronor till Polarforskningssekretariatet för drift och hyra av isbrytaren Oden i samband med arktisk forskningsverksamhet i samarbete med National Science Foundation (NSF) i USA. Villkoret för bidraget är att ett samarbetsavtal mellan Polarforskningssekretariatet och NSF har upprättats. Bidrag om 7 miljoner kronor har utbetalats till Polarforskningssekretariatet.

9. Formas ska i enlighet med vad som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) avsätta minst 50 miljoner kronor till programmet om hållbart samhällsbyggande utöver de medel som beviljades 2012.

Programmet bör omfatta olika forskningsdiscipliner, beakta behovet av sektorsövergripande lösningar och ske i nära samarbete med samhälls-

byggnadssektorn samt i samverkan med andra aktörer nationellt och internationellt.

Formas har utbetalat 58 miljoner kronor för programmet om hållbart samhällsbyggande under 2015.

10. Formas ska bidra med högst 2,5 miljoner kronor under 2015 till uppbyggnaden av ett svenskt sekretariat för projektet Future Earth vid Kungliga Vetenskapsakademien.

Bidrag om 2,5 miljoner kronor har utbetalats till Kungl. Vetenskapsakademien.

11. Av anslaget ska 12,5 miljoner kronor avsättas för strategiska innovationsområden i enlighet med vad som anges i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30).

Formas har utbetalat 8,296 miljoner kronor för strategiska innovationsområden.

12. Formas ska anvisa 1 miljon kronor till Stockholm Environment Institute (SEI) för att delfinansiera Co-lead av det globala programmet för hållbara livsstilar och utbildning inom FN:s 10-åriga ramverk av program för hållbar konsumtion och produktion.

Bidrag om 1 miljon kronor har utbetalats till Stockholm Environment Institute (SEI).

13. Formas får bidra till finansieringen av svenska ledamöter i FN:s rapport GEO-6 om miljötillståndet i världen med högst 150 000 kronor.

Ingen utbetalning har gjorts till finansieringen av svenska ledamöter i FN:s rapport GEO-6 om miljötillståndet i världen.

14. Stipendier som är avsedda att vara ett alternativ till lön eller annan form av studiefinansiering för doktorander får inte finansieras via anslaget.

Formas finansierar inte stipendier eller annan form av studiefinansiering för doktorander.

Villkor för anslag 1:25 Näringsdepartementet

1. Medel för forskningsstöd får utbetalas med högst en tolfedel av anslaget före utgången av varje månad om inget annat anges.

Under året har medel för forskningsstöd utbetalas med högst en tolfedel av anslaget före utgången av varje månad.

2. Stipendier som är avsedda att vara ett alternativ till lön eller annan form av studiefinansiering för doktorander får inte finansieras via anslaget.

Formas finansierar inte stipendier eller annan form av studiefinansiering för doktorander.

3. Anslaget ska finansiera forskningsbidrag samt projektrelaterade kostnader såsom utvärdering, beredningsarbete, konfe-

rensar, vissa resor och seminarier, samt informationsinsatser.

Högst 10,5 miljoner kronor får utnyttjas för projektrelaterade kostnader och informationsinsatser, varav 250 000 kronor ska överföras till Sametinget och användas till information om forskningsresultat rörande rennäringsfrågor med särskild fokus på åtgärder med anledning av klimatförändringen. Sametinget ska redovisa till forskningsrådet hur medlen använts.

Redovisningen ska bifogas ÅR som en separat skrivelse.

Omfattningen av projektrelaterade kostnader och informationsinsatser redovisas i nedanstående tabell.

Anslag 23.1:25 Landsbygd (tkr)	2015	2014	2013
Beviljad utnyttjanderam	10 500	10 500	8 500
* projektrelaterade kostnader	6 023	5 420	2 857
* informationsaktiviteter	1 504	1 577	2 706
Summa under året utnyttjad ram	7 526	6 997	5 563

Till Sametinget har 250 000 kronor utbetalats för informationsinsatser om forskningsresultat rörande rennäringsfrågor med särskild fokus på åtgärder med anledning av klimatförändringen. Redovisningen från Sametinget bifogas årsredovisningen som en separat skrivelse.

Vidare ska 562 000 kronor utbetalas till KSLA för verksamhet som utvecklar forskningsbiblioteket vid akademien i syfte att främja forskning för en hållbar utveckling inom de areella näringarna. KSLA ska redovisa till forskningsrådet hur medlen använts. Redovisningen ska bifogas årsredovisningen som en separat skrivelse.

Till Kungliga Skogs- och lantbruksakademien (KSLA) har 562 000 kronor utbetalats för verksamhet som utvecklar forskningsbiblioteket vid akademien i syfte att främja forskning för en hållbar utveckling inom de areella näringarna.

Redovisningen KSLA bifogas årsredovisningen som en separat skrivelse.

4. Anslaget ska finansiera stöd till forskning rörande ekologisk produktion med minst 12 miljoner kronor. Under 2015 har Formas betalat ut 12 miljoner kronor i stöd till forskning rörande ekologisk produktion.

5. Anslaget ska finansiera stöd till samfinansierad forskning med minst 41,5 miljoner kronor inom jordbruks- och miljöteknik, skogsforskning, trädgårdsforskning samt forskning inom växtförädlingsområdet m.m. Medel utbetalas med högst en fjärdedel av beloppet per kvartal.

Stöd till samfinansierad jordbruks- och miljöteknisk forskning och samfinansierad skogsforskning ska efter rekvisition utbetalas till Stift Institutet för jordbruks- och miljöteknik (Stiftelsen JTI) respektive Stiftelsen Skogsbrukets forskningsinstitut (Skogforsk) i enlighet med avtal mellan forskningsrådet och respektive stiftelse.

Enligt avtal med Stiftelsen JTI har 8,5 miljoner kronor utbetalats under 2015. Enligt avtal med Skogforsk har 38 miljoner kronor utbetalats under 2015.

Verksamheten inom växtförädlingsområdet vid SLU ska finansieras med 4 miljoner kronor under förutsättning av medfinansiering av SLU. Stöd till samfinansierad forskning inom växtförädlingsområdet får utbetalas för forskning i enlighet med avtal mellan forskningsrådet och Stiftelsen Lantbruksforskning.

Formas har betalat ut 4 miljoner kronor till SLU.

Stöd om 2 miljoner kronor ska efter rekvisition utbetalas till offentligt privat partnerskap för växtförädling som bedrivs inom ramen för Nordiska Ministerrådet. Stöd till samfinansierad forskning inom trädgårdsområdet får betalas ut till forskningsorgan i enlighet med avtal mellan forskningsrådet och företrädare för näringen.

Formas har betalat ut 2 miljoner kronor till offentligt privat partnerskap för växtförädling som bedrivs inom ramen för Nordiska Ministerrådet.

Medlen utbetalas kvartalsvis enligt regleringsbrevet.

Bidrag (tkr)	2015	2014	2013
Jordbruks- och miljöteknikforskning	38 000	8 500	8 500
Skogsforskning	8 500	38 000	38 000
Växtförädlingsforskning	4 000	4 000	4 000
Trädgårdsforskning	2 000	0	1 500
Summa samfinansierad forskning	52 500	50 500	52 000

6. Anslaget ska finansiera stöd till samfinansierad forskning och utveckling med minst 23 miljoner kronor för ett produktionsinriktat forskningsprogram för jordbrukets hållbarhet och konkurrenskraft, samt hästforskning. Stöd till hästforskning ska omfatta minst 3 miljoner kronor. Stöd till programmet ska utbetalas enligt avtal mellan Formas och Stiftelsen lantbruksforskning (SLF) respektive Stiftelsen hästforskning (SHF).

Av anslaget har 20 miljoner kronor utbetalats till samfinansierad forskning

och utveckling för ett produktionsinriktat forskningsprogram för jordbrukets hållbarhet och konkurrenskraft.

Vidare har 3 miljoner kronor utbetalats för hästforskning enligt avtal.

7. Av anslaget ska minst 12 miljoner kronor användas för forskning om djurskydd. Utlysning och utvärdering ska ske efter samråd med Jordbruksverket.

Formas har finansierat stöd till forskning om djurskydd och

djurskyddsbefrämjande åtgärder med Formas har finansierat stöd till forskning om djurskydd och djurskyddsbefrämjande åtgärder med 17,8 miljoner kronor 2015.

8. Av anslaget ska minst 6 miljoner kronor användas för utveckling av djurskyddsbefrämjande åtgärder. Beviljande av medel ska ske i samråd med Jordbruksverket.
Se kommentar, punkt 7.
9. Av anslaget ska högst 2 miljoner kronor användas för att bidra till svenska laboratoriers deltagande i projekt på EU-nivå om validering av alternativa metoder för djurförsök. Beviljande av medel ska ske efter samråd med Vetenskapsrådet.
Under 2015 har Formas utbetalat 1,630 miljoner kronor.
10. Bidrag till forskningsprojekt vid universitet och högskolor ska omfatta medel för de direkta och de indirekta

kostnaderna i samma proportioner som beräknats för projektet i sin helhet.

Samma redovisning som punkt 2 villkor anslag 2:2 - Miljö- och energidepartementet.

11. Av anslaget ska minst 50 miljoner kronor användas för satsningar kring skogsråvaror och biomassa i enlighet med intentionerna i proposition Forskning och Innovation (prop. 2012/13:30)
Totalt beviljades 34 projekt medel, motsvarande totalt 75,8 miljoner kronor under 2015.
12. Av anslaget får högst 12,5 miljoner kronor avsättas för strategiska innovations områden i enlighet med vad som anges i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30).
Formas har utbetalat 8,804 miljoner kronor för strategiska innovationsområden.

Villkor för anslag 1:26 Näringsdepartementet

1. Utbetalning av bidrag på 1,177 miljoner kronor till Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) har, enligt regleringsbrevet, gjorts kvartalsvis under 2015.

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges.

Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar Formas brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 40 tkr bokförts som period-avgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 10 tkr.

Kostnadsnärlig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2014, 181 tkr, har år 2015 minskat med 53 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt förbättringsutgifter på annans fastighet, maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Om den ekonomiska livslängden understiger tre år får anskaffningen redovisas som en anläggningstillgång ändå om kostnadsfördelningen över tid annars skulle påverkas väsentligt. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod.

Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk. Bärbara datorer, mobiltelefoner och läsplattor tas inte upp som anläggningstillgång då livslängden beräknas understiga 3 år.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Immateriella anläggningar
3 år	Datorer och kringutrustning
3 år	Kontorsmaskiner
5 år	Inredning
-	Konst avskrivs ej

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Varulager

Formas har ett boklager där Förlagssystem ProfLog AB anlitas som kommissionär. Boklagret värderas enligt lägsta värdets princip. Skrifter publicerade före 2011 har åsatts värdet 0 kronor. Beräkningen av boklagrets värde görs per sista december varje år på grundval av kommissionärens inventering.

- Skrifter publicerade 2012 har åsatts värdet 13%
- Skrifter publicerade 2013 har åsatts värdet 25%
- Skrifter publicerade 2014 har åsatts värdet 50%

Under 2015 har ingen bokutgivning skett förutom en titel i pocketbokserien Formas Fokuserar.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Noter (tkr) Resultaträkning

<u>NOT 1. INTÄKTER AV ANSLAG</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Förvaltningsanslaget	56 786	53 270
Landsbyggsanslaget	7 526	6 997
Miljöanslaget	11 170	6 635
Summa	75 482	66 902

Högre kostnader jämfört med föregående år som belastar forskningsanslag beror i huvudsak på delar av lönekostnader för huvudsekreterare och analytiker samt fler analyser (bl.a. regeringsuppdrag om giffri miljö, ekosystemtjänster, bibliometriska analyser av forskningskvalitet) utvärderingar och infoinsatser.

Summa "Intäkter av anslag på förvaltningsanslaget" Uo 20 02 1 ap.1 (56 786 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (56 839 tkr). Skillnaden (53 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.

<u>NOT 2. INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	503	646
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	2
Summa	505	648

Minskning av intäkter av avgifter beror på lägre intäkter vid bokförsäljning.

<u>NOT 3. INTÄKTER AV BIDRAG</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Bidrag från statliga myndigheter	0	978
Bidrag från övriga*	1 125	2 386
Summa	1 125	3 364

Bidrag från statliga myndigheter år 2014 avsåg till största delen Vetenskapsrådets del i projektutveckling av ansöknings- och ärendehanteringssystemet Prisma.

* År 2014 redovisades bland annat slutbetalningen för EU-projektet Vision.

<u>NOT 4. FINANSIELLA INTÄKTER</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	25
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	2	0
Summa	2	25

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ

<u>NOT 5. KOSTNADER FÖR PERSONAL</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Lönekostnader (exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	28 426	27 027
Varav lönekostnader ej anställd personal	4 299	4 681
Sociala avgifter	13 947	13 154
Övriga kostnader för personal	1 613	1 433
Summa	43 986	41 614

Jämförelsesiffrorna för år 2014 har justerats från förra årets årsredovisning. Den slutliga summan är oförändrad.

<u>NOT 6. KOSTNADER FÖR LOKALER</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Lokalhyra	4 538	4 380
Övriga lokalkostnader	354	349
Summa	4 892	4 729

<u>NOT 7. ÖVRIGA DRIFTKOSTNADER</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Köp av tjänster	25 010	20 731
Resor	1 668	2 226
Reparationer och underhåll	462	589
Övrigt	672	688
Summa	27 812	24 234

Ökade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror främst på ersättningar till Vetenskapsrådet för utveckling av ansöknings- och ärendehanteringssystemet Prisma. Dessutom tillkommer kostnad för konsult hjälp för bland annat regeringsuppdrag giftfri miljö samt bibliometriska analyser av forskningskvalitet och arbete med antologi SiRen (Hållbart samhällsbyggande).

<u>NOT 8. FINANSIELLA KOSTNADER</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	10	0
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	0	7
Övriga finansiella kostnader	34	37
Summa	44	44

Räntesatsen för ränte- och avstakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ

<u>NOT 9. LÄMNANDE BIDRAG</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Statliga myndigheter	898 929	900 259
Kommunala myndigheter	700	0
Andra EU-länder	6 673	6 210
Övriga länder och internationella organisationer	1 488	5 000
Övriga organisationer och ideella föreningar	2 000	0
Privata företag och privatägda ekonomiska föreningar	289 446	265 551
Enskilda personer	135	135
	1 199 371	1 177 155

<u>NOT 10. ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Periodiseringsdifferenser uppbörds-/ transfereringsverksamhet	699	0
Summa	699	0

Kapitalförändringen avser bidrag som blivit dubbelt utbetalda under december 2015. Se även not 17 Förutbetalda kostnader.

<u>NOT 11. BALANSERADE UTGIFTER FÖR UTVECKLING</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärde	6 952	6 952
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-2 589	0
Summa anskaffningsvärde	4 363	6 952
Ingående ackumulerade avskrivningar	-6 939	-6 854
Årets avskrivningar	-13	-86
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	2 589	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-4 363	-6 939
Utgående bokfört värde	0	13

<u>NOT 12. RÄTTIGHETER OCH ANDRA IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärde	1 037	1 037
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-370	0
Summa anskaffningsvärde	667	1 037
Ingående ackumulerade avskrivningar	-981	-926
Årets avskrivningar	-56	-56
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	370	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-667	-981
Utgående bokfört värde	0	56

<u>NOT 13. FÖRBÄTTRINGSUTGIFTER PÅ ANNANS FASTIGHET</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärde	2 049	1 967
Årets anskaffningar	0	82
Summa anskaffningsvärde	2 049	2 049
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 782	-1 712
Årets avskrivningar	-81	-71
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 863	-1 782
Utgående bokfört värde	186	267

<u>NOT 14. MASKINER, INVENTARIER, INSTALLATIONER M.M.</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärde	4 157	4 061
Årets anskaffningar	588	96
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-539	0
Summa anskaffningsvärde	4 206	4 157
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 783	-3 677
Årets avskrivningar	-232	-106
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	539	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 476	-3 783
Utgående bokfört värde	730	374

<u>NOT 15. VARULAGER</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Ingående balans	232	501
Årets förändring	-67	-269
Summa	165	232

Varulagret avser böcker

<u>NOT 16. FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Fordran ingående mervärdesskatt	1 278	944
Kundfordringar hos andra myndigheter	0	179
Summa	1 278	1 123

<u>NOT 17. FÖRUTBETALDA KOSTNADER</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Förutbetalda hyreskostnader	1 095	1 094
Dubbelt betalda bidrag i transfereringsavsnittet	699	0
Förutbetalda konsultkostnader	0	71
Övriga förutbetalda kostnader	53	224
Summa	1 847	1 389

Se vidare not 10 Årets kapitalförändring

<u>NOT 18. UPPLUPNA BIDRAGSINTÄKTER</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Utomstatliga	978	974
Summa	978	974

<u>NOT 19. AVRÄKNING MED STATSVERKET</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	2 823	-1 284
Redovisat mot anslag	1 129 769	1 096 913
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-1 128 103	-1 092 806
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	4 489	2 823

Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	212	-1 958
Redovisat mot anslag	56 839	53 324
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-55 513	-52 225
Återbetalning av anslagsmedel	0	1 072
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	1 538	212

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	181	234
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-53	-53
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	128	181
Summa Avräkning med statsverket	6 154	3 216

<u>NOT 20. MYNDIGHETSKAPITAL</u>	<u>Statskapital</u>	<u>Donations-</u> <u>kapital</u>	<u>Kapital-</u> <u>förändring</u> <u>enl resultat-</u> <u>räkningen</u>	<u>Summa</u>
Specifikation förändring av myndighetskapitalet				
Utgående balans 2014	35			35
Ingående balans 2015	35			35
Omflyttning av konst från Oförbrukade bidrag till Donationskapital		55		55
Årets kapitalförändring			699	699
Summa årets förändring	0	55	699	754
Utgående balans 2015	35	55	699	789

<u>NOT 21. STATSKAPITAL</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Statskapital utan avkastningskrav avseende konst	35	35
Utgående balans	35	35

<u>NOT 22. DONATIONSKAPITAL</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Konst	55	0
Utgående balans	55	0

Gåvan från Domstolsverket som tidigare har redovisats på balansposten Oförbrukade bidrag har under 2015 omförd till balansposten Donationskapital.

<u>NOT 23. AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Ingående avsättning	68	113
Årets pensionskostnad	0	17
Årets pensionsutbetalningar	-68	-62
Utgående avsättning	0	68

Det finns inga kvarvarande avtal om delpensioner

<u>NOT 24. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	480	401
Årets förändring	81	79
Summa	561	480

<u>NOT 25. LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	619	734
Under året nyupptagna lån	588	204
Årets amorteringar	-381	-319
Utgående balans	826	619

Beviljad låneram enligt regleringsbrev 3 000 3 000

<u>NOT 26. KORTFRISTIGA SKULDER TILL ANDRA MYNDIGHETER</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Utgående mervärdesskatt	171	9
Arbetsgivaravgifter	1 442	662
Leverantörsskulder andra myndigheter	1 207	906
Summa	2 820	1 577

<u>NOT 27. ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Personalens källskatt	880	598
Övriga kortfristiga skulder till personalen	16	0
Övrigt	345	83
Summa	1 241	680

I posten övrigt ingår en skuld till koordinatör för JPI FACCE (Agriculture, Food Security and Climate Change) på 301 tkr som beräknas bli betald under 2016.

<u>NOT 28. UPPLUPNA KOSTNADER</u>	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	2 552	1 323
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	880	390
Upplupna konsultkostnader	945	688
Övriga upplupna kostnader*	110	1 627
Summa	4 487	4 028

Under 2015 har semesterlöneskulden ökat med drygt 1 mnkr.

* År 2015 bokades ingen upplupen kostnad för projektet Prisma då kostnaden fakturerades från Vetenskapsrådet.

NOT 29. OFÖRBRUKADE BIDRAG

	<u>2015-12-31</u>	<u>2014-12-31</u>
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	0	55
Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer	201	816
Summa	201	871

Gåvan från Domstolsverket som tidigare har redovisats på balansposten Oförbrukade bidrag som erhållits från annan statlig myndighet på 55 tkr har under 2015 omförts till balansposten Donationskapital.

varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:

inom tre månader	0	55
Summa	0	55

varav bidrag från icke-statliga organisationer som förväntas tas i anspråk:

inom tre månader	0	257
mer än tre månader till ett år	192	139
mer än ett år till tre år	9	420
Summa	201	816

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 000	3 000	4 000	4 000	5 000
Utnyttjad	826	619	734	577	773
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Maximalt utnyttjad	697	212	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	25	27	115	172
Räntekostnader	10	7	9	9	20
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Avgiftsintäkter *	505	648	1 352	1 616	2 959
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Anslagskredit					
Totalt beviljade anslagskrediter	36 122	34 742	32 605	32 101	28 505
Anslag 20 2:1 ap.1 Förvaltning	1 665	1 567	1 535	1 527	1 384
Anslag 20 2:2 ap.1 Forskning	18 986	18 305	17 778	16 075	15 068
Anslag 23 1:25 ap.1 Forskning och samfinansierad forskning	15 471	14 870	13 292	14 499	12 053
Utnyttjade krediter	1 538	212	1 273	835	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande **	38 335	18 364	5 008	9 454	30 976
Bemyndiganden					
Tilldelade	3 000 000	3 150 000	2 550 000	2 550 000	2 550 000
Summa gjorda åtaganden	1 803 884	1 854 291	1 948 047	1 761 241	1 451 979
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	40	42	50	43	41
Medelantalet anställda (st)	49	45	47	45	43
Driftkostnad per årsarbetskraft					
	1 917	1 672	1 315	1 490	1 371
Kapitalförändring***					
Årets	699	0	0	556	532
Balanserad	0	0	0	-1 083	-1 615

* Avgiftsintäkter har inte redovisats i tidigare års årsredovisningar.

** Jämförelsesiffror för anslagssparande 2012-2014 är rättade 2015

*** Kapitalförändringen avser bidrag som blivit dubbelt utbetalda under december 2015.

Återbetalning sker i början av 2016 (Anslag 23 1:25 ap.1 Forskning och samfinansierad forskning och Anslag 20 2:2 ap.1 Forskning).

Ledamot i Formas forskarråd

<u>Ledamot i Formas forskarråd</u>	<u>Titel, övriga uppdrag</u>	<u>Ersättning 2015</u>
Lars-Erik Liljelund	Ordförande Styrelseledamot, Sjöfartsverket	66 tkr
Ingrid Persson	Generaldirektör, Formas Vice styrelseordförande, Svenska Turistföreningen AB Styrelseordförande, Ipcon Consulting AB	1 332 tkr
Leif Andersson	Professor, Uppsala universitet Vice VD, Biocistrionix AB Vice VD, LBA Genetics AB Styrelseledamot, Funbogen AB Styrelseledamot, Capilet Genetics AB	33 tkr
Katarina Eckerberg	Professor, Umeå universitet Ledamot i vattendelegationen för Bottenvikens vattendistrikt, Länsstyrelsen i Norrbotten	33 tkr
Carl-Erik Hagentoft	Professor, Chalmers tekniska högskola Styrelseordförande, Ventotech AB Styrelseordförande, Hagentoft Hus AB	33 tkr
Anna Jöborn	Avdelningschef, Havs- och vattenmyndigheten Ledamot, insynsråd SMHI	33 tkr
Jan Lagerström	Forskningsdirektör, Skogsindustrierna Styrelseledamot, Titus link AB	33 tkr
Torgny Näsholm	Professor, Sveriges lantbruksuniversitet Styrelseledamot, Haglöfs AB Styrelseledamot/delägare/CSO SweTree Nutrition AB	33 tkr
Karin Regenfors	Professor, Lunds universitet	33 tkr
Christina Rudén	Professor, Stockholms universitet Ledamot, insynsråd Kemikalieinspektionen Ledamot, Management Board European Chemicals Agency Styrelseledamot, Stockholms universitet Östersjöcentrum Styrelseledamot, Institutionen för miljövetenskap och analytisk kemi Styrelseledamot, Stiftelsen Hållbara Hav	33 tkr
Monica von Schmalensee	Verkställande direktör, White Arkitekter AB VD, White Arkitekter AB Building Green in Sweden AB, Koggensgrand AB, White Intressenter AB och White Tengbom Team AB	33 tkr
Marie Stenseke	Professor, Göteborgs universitet	33 tkr
Annika Åhnberg	Styrelseordförande, Tankeföda AB Christinehof Styrelseledamot, Högstad fideikommiss AB	33 tkr

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

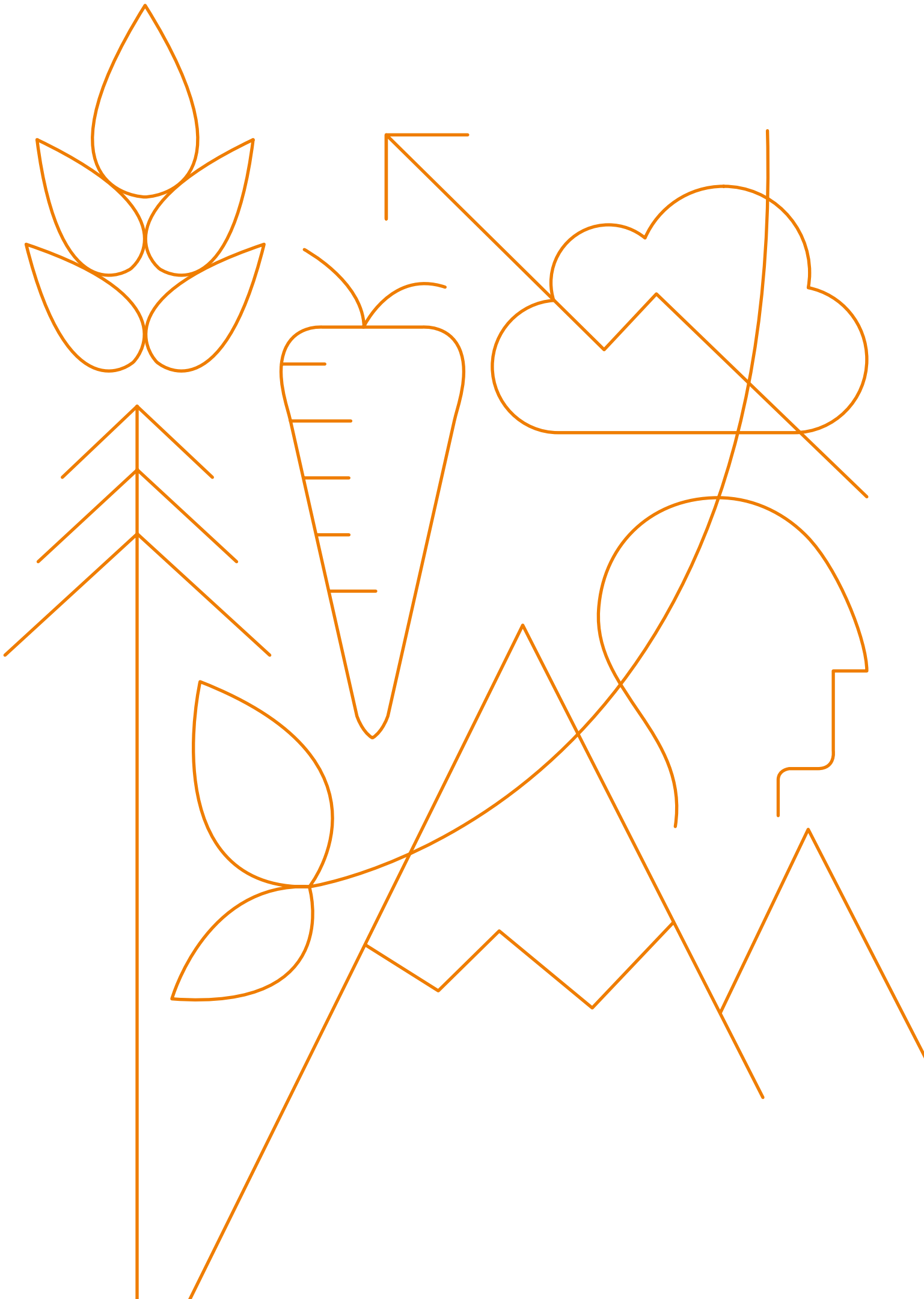
2016-02-22

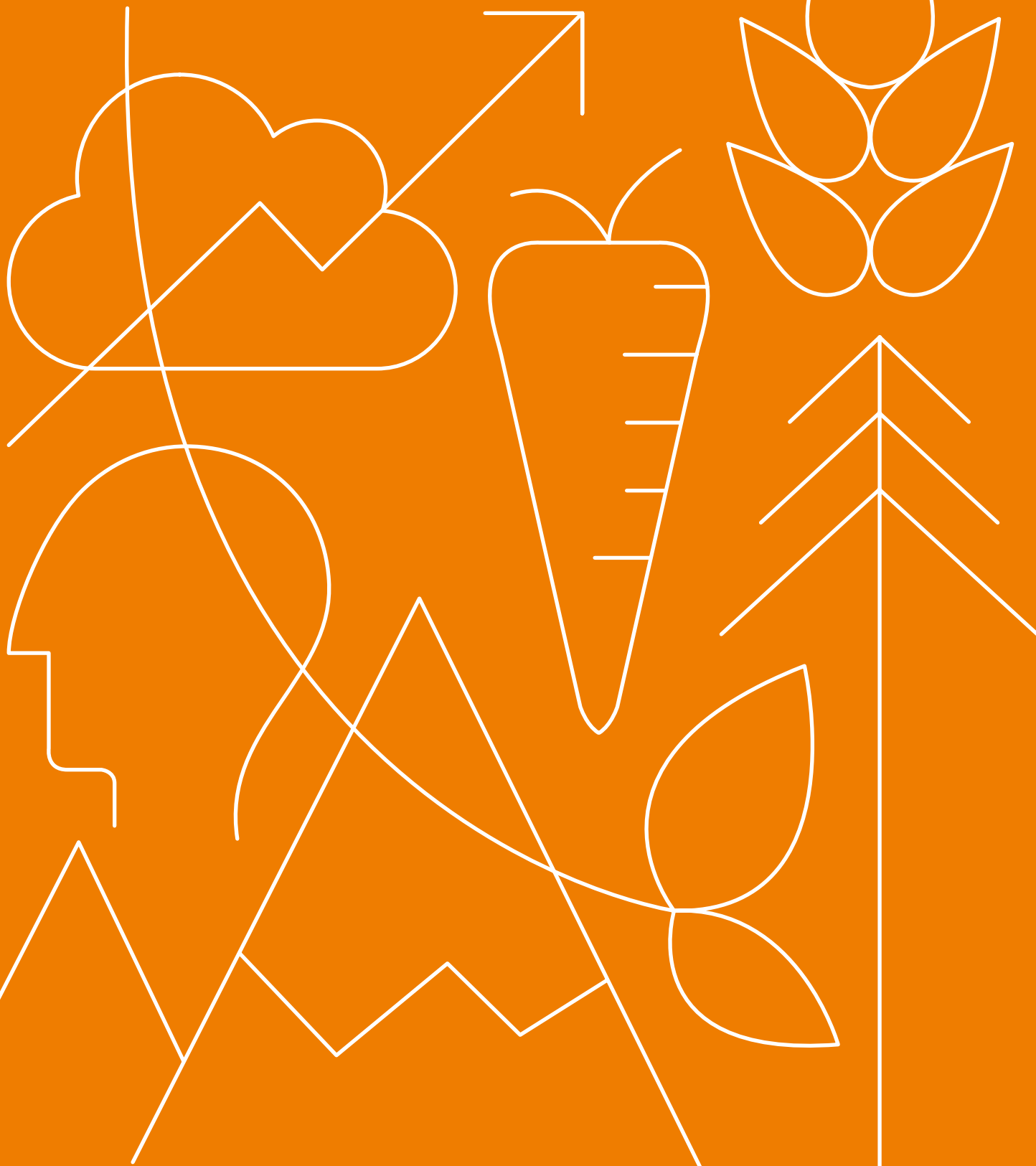
Ingrid Petersson,
Generaldirektör

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Formas, forskningsrådet för hållbar utveckling, har till uppgift att främja och stödja grundforskning och behovsmotiverad forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Den forskning som stöds ska vara av högsta vetenskapliga kvalitet och av relevans för rådets ansvarsområden.

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas
The Swedish Research Council for Environment, Agricultural Sciences and Spatial Planning

Box 1206, SE-111 82 Stockholm. Besöksadress: Kungsbron 21
Tel: 08 775 40 00, Fax: 08 775 40 10
E-post: registrator@formas.se
www.formas.se

ISBN 978-91-540-6089-4

9 789154 060894